

DUŻY PROJEKT
WNIOSEK O POTWIERDZENIE WKŁADU FINANSOWEGO NA MOCY ART. 39 – 41
ROZPORZĄDZENIA (WE) NR 1083/2006

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO/FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ

Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach

Nr CCI 2007PL161PO019

A. DANE IDENTYFIKACYJNE I ADRESOWE

A.1 Instytucja odpowiedzialna za wniosek (tj. instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca)

A.1.1 *Nazwa:* Zarząd Województwa Śląskiego

A.1.2 *Adres:* 40 – 037 Katowice, ul. Ligonía 46

A.1.3 *Kontakt:* Małgorzata Staś, Dyrektor Wydziału Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

A.1.4 *Tel.:* +48 32 774-06-54

A.1.5 *Teleks/Faks:* +48 32 774-01-35

A.1.6 *E-mail:* fundusze@silesia-region.pl

A.2 Organ odpowiedzialny za realizację projektu (beneficjent)

A.2.1 *Nazwa:* Muzeum Śląskie w Katowicach

A.2.2 *Adres:* Katowice, al. W. Korfañtego 3

A.2.3 *Kontakt:* Leszek Jodliński, Dyrektor

A.2.4 *Tel.:* +48 32 258 56 61

A.2.5 *Teleks/Faks:* +48 32 259 98 04

A.2.6 *E-mail:* dyrekcja@muzeumslaskie.pl

B. INFORMACJE NA TEMAT PROJEKTU

B.1 Tytuł projektu/faza projektu:

„Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach”

B.2 Kategoryzacja działań związanych z projektem ⁽¹⁾

	Kod	Wartość procentowa
B.2.1 Kod klasyfikacji wg kryterium priorytetowego obszaru tematycznego	61	100%

¹ Załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 1828/2006, o ile nie wskazano inaczej.

B.2.2	Kod klasyfikacji wg kryterium formy finansowania	01	
B.2.3	Kod klasyfikacji wg kryterium obszaru	01	
B.2.4	Kod klasyfikacji wg kryterium rodzaju działalności gospodarczej ⁽²⁾	22	100%
B.2.4.1	Kod NACE ⁽³⁾	9102	
B.2.5	Kod klasyfikacji wg kryterium lokalizacji (NUTS/LAU) ⁽⁴⁾	PL226	

B.3 Zgodność i spójność z programem operacyjnym

B.3.1 Nazwa powiązanego programu operacyjnego:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013

B.3.2 Wspólny kod identyfikacyjny (CCI) programu operacyjnego:

2007PL161PO019

B.3.3 Fundusz

EFRR ☒ Fundusz Spójności ☐

B.3.4 Nazwa osi priorytetowej:

Zrównoważony Rozwój Miast

B.4 Opis projektu

B.4.1 Opis projektu (lub etapu projektu):

(a) przedstawić opis projektu (lub etapu projektu):

Lokalizacja projektu

Nowa siedziba Muzeum Śląskiego stanie na terenie byłej Kopalni Węgla Kamiennego „Katowice” w Katowicach, przy ul. Kopalnianej 6. Teren ten umownie nazwano Kwartałem Muzeów. Teren opracowania, jak i tereny sąsiadujące, przeznaczone są dla funkcji publicznej. Budowa obiektów Muzeum Śląskiego jest jednym z działań rewitalizacji tego terenu przemysłowego; ma również służyć aktywizacji działań zmierzających do zagospodarowania terenów oraz obiektów części północnej Kwartału.

Kwartał Muzeów leży w pn-wsch części śródmieścia Katowice, w dzielnicy Koszutka – Bogucice (obszar Bogucice – Zawodzie). Projekt będzie realizowany na działkach o numerach ewidencyjnych: 105/10, 105/12, 105/6, 105/7, 105/8, 105/9, 104/3, 105/11, 104/2, 105/1, 105/2, 105/4, 105/5, 105/3 oraz na fragmentach działek: nr 105/14, 106/60, 106/62, 130/8, 103/6, 103/4, 104/1, 104/4, 105/13, 122/2, 127/4, 128, 103/3, 130/9. Usytuowanie projektu w obszarze województwa i Katowic przedstawiono na rysunkach 1 i 2.

Docelowe granice Kwartału Muzeów wyznaczono na podstawie różnych opracowań, w tym w szczególności „Projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w dzielnicy Koszutka – Bogucice w

² Jeżeli projekt dotyczy więcej niż jednej działalności gospodarczej, należy wskazać wiele kodów. W takim przypadku procentowy udział każdego kodu powinien stanowić łączną wartość nieprzekraczającą 100 %.

³ NACE – Rev. 2, 4 – cyfrowy kod: rozporządzenie (WE) nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. U. L 393 z 30.12.2006, s. 1).

⁴ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. U. L 154 z 21.6.2003, s. 1). Proszę stosować najbardziej szczegółowe i odpowiednie kody NUTS. Jeżeli projekt dotyczy wielu poszczególnych poziomów obszaru NUTS/LAU 2, należy rozważyć wprowadzenie kodów NUTS/LAU 1 lub wyższych.

Katowicach, – ograniczonego aleją W. Korfantego, ul. Katowicką, ul. Markiefki i Al. W. Rozdzieńskiego”.

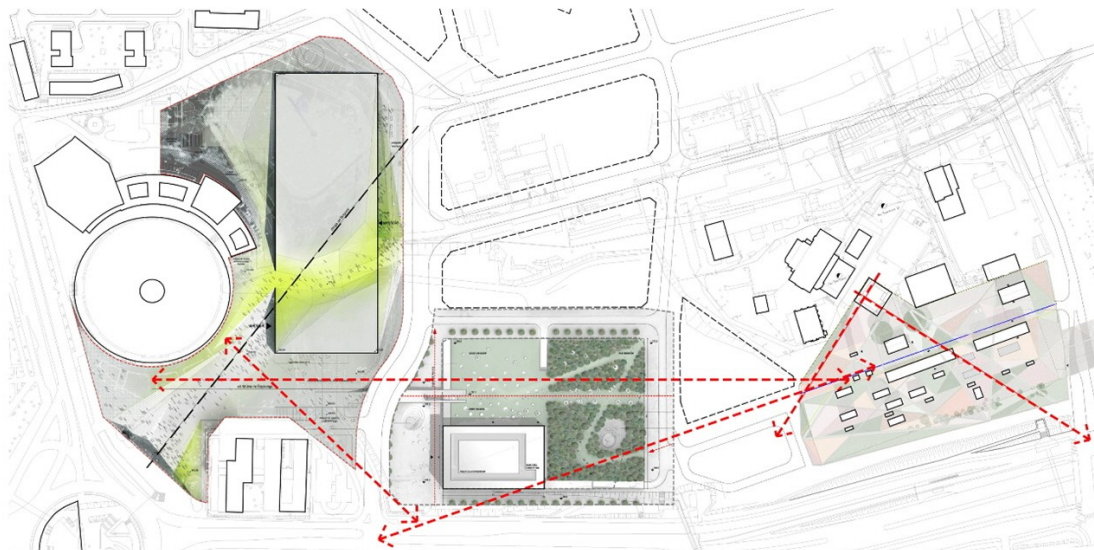
Rysunek 1. Lokalizacja projektu na terenie województwa i miasta

Źródło: Muzeum Śląskie w Katowicach

Rysunek 2. Lokalizacja projektu w najbliższym otoczeniu

plan sytuacyjny

Muzeum Śląskie Katowice

Riegler Riewe Architekten

Źródło: Muzeum Śląskie w Katowicach

W granicach Kwartału Muzeów wyodrębniono następujące tereny objęte projektem:

- 1) Teren Muzeum Śląskiego – część południowa, współczesna – tak zwany nowy kompleks budynków muzealnych z Głównym Gmachem Muzeum Śląskiego; pow. 1,5720 ha.
- 2) Teren Muzeum Śląskiego – część centralna – wewnątrzmuzealna przestrzeń publiczna, integrująca część południową i północną oraz przeznaczone do adaptacji istniejące budynki i obiekty poprzemysłowe, pomniki przyrody; pow. 1,1612 ha.

W celu zapewnienia dostępu infrastruktury technicznej do nowej siedziby Muzeum Śląskiego, jak również w celu usunięcia elementów kolidujących z lokalizacją nowego obiektu, w ramach projektu niezbędne są również działania inwestycyjne na terenie północnym kwartału.

Obsługa komunikacyjna terenu odbywać się będzie projektowaną ulicą Jerzego Dudy-Gracza. Wjazd dla zaopatrzenia obiektu zlokalizowany będzie od strony wschodniej, z projektowanej ulicy, połączony z wjazdem do parkingu wielopoziomowego. Wyjazd planuje się również od strony wschodniej do projektowanej ulicy, 50 m poniżej wjazdu (w kierunku południowym). Dojazd zaopatrzenia do restauracji w budynku MS_8 będzie zapewniony drogą pożarową, poza godzinami otwarcia muzeum.

Inwestycja znajduje się na terenie objętym ochroną konserwatorską ze względu na dziedzictwo kulturowe. Układ urbanistyczny projektowanego obiektu nawiązuje do istniejących wolnostojących zabytkowych obiektów pokopalnianych. Projekt nowego Muzeum Śląskiego przewiduje budowę nadziemnych budynków o powierzchni 2 674,6 m² oraz podziemnej części o pow. 16 301,3 m².

Przedmiot i założenia projektu

Przedmiotem projektu jest budowa nowej siedziby muzeum wg koncepcji wyłonionej w międzynarodowym konkursie architektoniczno-urbanistycznym. W warunkach konkursowych określono minimalne wymogi funkcjonalne nowej siedziby w oparciu o analizę potrzeb placówki. W nawiązaniu do przemysłowej historii Śląska i pierwotnej funkcji terenu pokopalnianego, większą część projektowanego budynku zlokalizowano pod ziemią. Na zewnątrz wychodzą wyłącznie przeszklone kubatury budynku administracyjnego, komunikacji oraz funkcji technicznych. Przez odpowiednio dobrane

proporcje obiekty te harmonizują z zespołem istniejących budowli. Będzie to pierwsze w Polsce muzeum zbudowane pod ziemią (istniejące podziemne muzea, np. Kopalnia Soli w Wieliczce, wykorzystują zastaną podziemną infrastrukturę).

Przedsięwzięcie obejmuje:

- budowę nowych obiektów o funkcjach: muzeum, część konferencyjna, część biurowa, Centralny Hol Kwartалу Muzeów oraz garaż podziemny na 232 stanowiska.

- rewitalizację obiektów istniejących na terenie opracowania oraz ich adaptację na funkcje: gastronomia, muzeum – dział scenografii, wieża widokowa

- rewitalizację terenu, który zostanie zaadaptowany na funkcję parkową publiczną.

Projektowane powierzchnie wystawowe nie odbiegają od rozwiązań przyjętych w porównywalnych muzeach: w Muzeum Historii Polski w Warszawie projektowane powierzchnie wystawowe wynoszą 10 tys. m², a w Muzeum Żydów Polskich 5 tys. m². Pozostałe powierzchnie wynikają z jednej strony z możliwości stwarzanych przez lokalizację, a z drugiej z całościowej oferty muzeum.

Łączna powierzchnia użytkowa w nowych i restaurowanych budynkach wynosi 24 829,18 m².

Zarządzanie projektem

W muzeum opracowano i zatwierdzono procedury zarządzania projektem, definiujące szczegółowo strukturę zarządzania, zakres obowiązków poszczególnych osób i podmiotów zaangażowanych w realizację projektu. Poniżej przedstawiono wyciąg z w/w procedur.

Realizacja projektu będzie prowadzona w ramach trójstopniowej struktury organizacyjnej:

- **Ogólny nadzór nad projektem** – Pełnomocnik ds. realizacji projektu (MAO).
- **Operacyjne zarządzanie projektem** – realizowane będzie przez Jednostkę Realizującą Projekt (JRP), odpowiedzialną za bieżącą koordynację i merytoryczny nadzór nad terminową realizacją całości prac projektowych i budowlanych przy współpracy z Inżynierem Kontraktu oraz Zespołem Zadaniowym.
- **Prace w obszarach problemowych** – realizowane przez Zespół Konsultantów Zewnętrznych (ZKZ) powoływanych w miarę potrzeb odrębnie dla każdego z obszarów biznesowych.

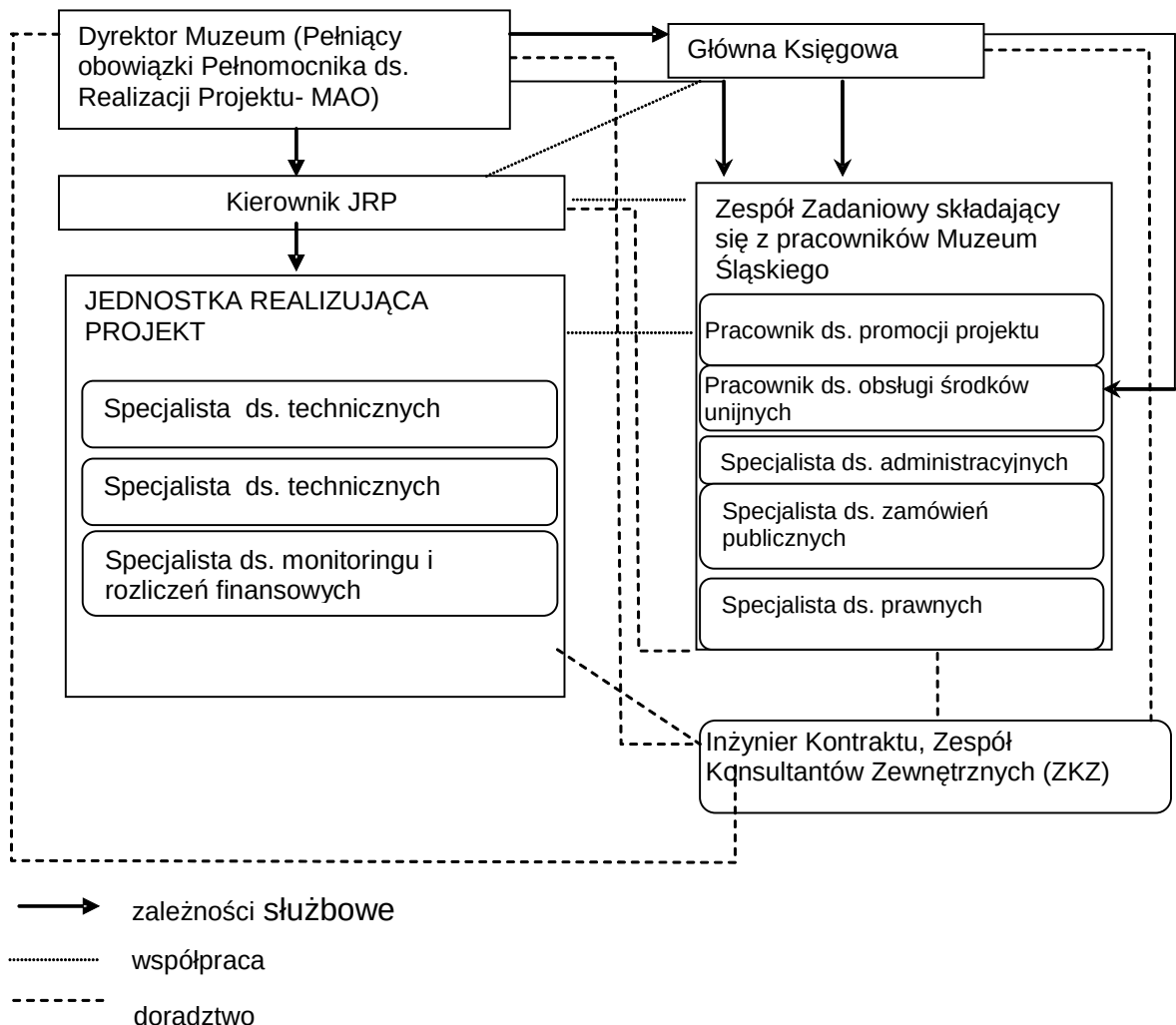
MAO jest przedstawicielem Beneficjenta, który bierze odpowiedzialność za przygotowanie, wdrożenie i prawidłowe rozliczenie Projektu. MAO oficjalnie reprezentuje Beneficjenta w kontaktach z instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie, koordynację, monitorowanie i nadzór nad inwestycjami dofinansowanymi ze środków pomocowych w ramach RPO.

Do zadań MAO należeć będzie w szczególności:

- zapewnienie realizacji projektu zgodnie z zasadami zawartymi w umowie ramowej i decyzji o dofinansowaniu projektu z EFRR,
- odpowiednie zarządzanie administracyjne, finansowe i techniczne projektem oraz monitorowanie jego realizacji poprzez podległą JRP,
- zapewnienie ciągłości finansowania projektu ze środków pomocowych oraz środków własnych, pożyczek, innych dostępnych środków publicznych,
- nadzorowanie pracy i poprawności działania JRP,
- zapewnienie przeprowadzenia audytów przez niezależną firmę audytorską, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi,
- nadzór nad przygotowaniem i realizacją umów związanych z wdrażaniem projektu,
- nadzór nad prawidłową współpracą pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w projekcie (Inżynier Kontraktu, Zespół Konsultantów Zewnętrznych).
- zatwierdzanie i podpisywanie lub poświadczanie dokumentów potwierdzających prawidłowe wykonanie zakresu rzeczowego części lub całości projektu: protokoły częściowego odbioru wykonanych robót, świadectwa przejęcia, świadectwa wykonania lub protokoły końcowego odbioru i przekazania do eksploatacji, przejściowe świadectwa płatności, protokoły konieczności łącznie z protokołami z negocjacji, dokumenty potwierdzające osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych, raport końcowy itp.

Jednostka Realizująca Projekt (JRP) przygotowuje i realizuje projekt w zakresie leżącym po stronie beneficjenta. JRP jest odpowiedzialna m. in. za przygotowanie całego procesu inwestycyjnego, w tym dokumentów formalno-prawnych (m.in. uzyskanie niezbędnych uzgodnień i decyzji administracyjnych), przygotowanie i przeprowadzanie przetargów w ramach projektu, koordynację prac projektantów, konsultantów pomocy technicznej, zawieranie kontraktów w ramach projektu, nadzór nad pracami Inżyniera Kontraktu, monitorowanie postępu prac budowlanych, zarządzanie finansowe projektem, sporządzanie niezbędnych sprawozdań na potrzeby monitorowania realizacji projektu, koordynacja działań informacyjno-promocyjnych oraz prac wszystkich służb zaangażowanych w przygotowanie projektu do realizacji oraz ostateczne wdrożenie, rozliczenie i przekazanie obiektów do eksploatacji. Bezpośrednio w skład JRP wejdzie, oprócz jej kierownika, 2 specjalistów ds. technicznych oraz specjalista ds. monitoringu i rozliczeń finansowych. Kierownik JRP oraz 1 specjalista został zatrudniony w październiku 2009r.; jest prowadzona rekrutacja pozostałych pracowników JRP. Zainteresowanie naborem oraz kwalifikacje kandydatów wskazują, że skompletowanie kompetentnego personelu nie nastręczy trudności.

Rysunek 3. Schemat organizacyjny zarządzania projektem

Źródło: Koncepcja zarządzania projektem: „Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach”; materiały Muzeum Śląskiego w Katowicach

Poniżej opisana została rola pozostałych uczestników projektu:

Inżynier Kontraktu nadzoruje realizację w oparciu o przepisy prawa budowlanego, warunki kontraktowe FIDIC Czerwona Książka, wytyczne Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) i inne obowiązujące przepisy prawa polskiego. Zakres jego obowiązków obejmuje

- *Okres nadzoru nad projektowaniem*

Kontrola dokumentacji projektowej w każdej fazie jej opracowywania (konceptcja pokonkursowa, projekt budowlany, projekt wykonawczy, dokumentacja przetargowa) w zakresie zgodności z obowiązującymi przepisami, kompletności opracowań projektowych z punktu widzenia celu jakiemu mają służyć, tj. m. in.: uzyskanie pozwolenia na budowę.

- *Okres przygotowania studium wykonalności i wniosku o dofinansowanie*

Przygotowanie studium wykonalności oraz wniosku o dofinansowanie projektu z środków Unii Europejskiej.

- *Okres przygotowania SIWZ na wybór wykonawcy robót*

Przygotowanie i przeprowadzenie postępowania przetargowego na wybór wykonawcy robót budowlanych zgodnie z przepisami prawa zamówień publicznych, w tym sporządzenie projektu umowy z wykonawcą robót budowlanych, przygotowanie i udział w charakterze pełnomocnika zamawiającego w ewentualnych postępowaniach odwoławczych, informowanie zamawiającego i uzgadnianie z nim kluczowych czynności związanych z postępowaniem przetargowym (uzgadnianie SIWZ, informowanie o ewentualnych protestach, rozstrzygnięciach protestu, rozstrzygnięciach przetargu, informowanie na bieżąco o przebiegu postępowania), redagowanie i uzgadnianie z zamawiającym odpowiedzi na zapytania wykonawców w przetargu.

- *Okres montażu finansowego*

Przygotowanie montażu finansowego na etapie opracowania studium wykonalności.

Rysunek 4. Schemat podejmowania decyzji w ramach realizacji projektu

Źródło: Koncepcja zarządzania projektem: „Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach”; materiały Muzeum Śląskiego w Katowicach

- *Okres nadzoru nad realizacją wraz z odbiorami i przejęciami robót*

- a) nadzór inwestorski nad wykonywanymi robotami zgodnie z wymaganiami wynikającymi z kontraktu na roboty i polskim prawem budowlanym,
- b) administrowanie kontraktem w sposób zapewniający prowadzenie pełnej wymaganej przez zamawiającego sprawozdawczości, raportowania
- c) sprawdzanie i zatwierdzanie dokumentów wykonawcy robót budowlanych,
- d) zatwierdzanie zakończonych robót w imieniu zamawiającego,
- e) udział w odbiorach częściowych i końcowych zadań objętych kontraktem

- *Okres rozliczeń i zamknięcia Projektu*

Przeprowadzenie rzeczowego i finansowego rozliczenia kontraktu.

-*Okres zgłaszania wad*

Zamawiający przewiduje, że kontrakt na roboty budowlane uzyska okresy gwarancji, które będą wykraczały poza okres umowy z Inżynierem Kontraktu. W związku z tym Inżynier Kontraktu jest zobowiązany w ramach rozliczeń końcowych swojej działalności przygotować zestawienie zakresów i terminów gwarancji przechodzących poza okres jego

działalności. Przewidziany jest nadzór w okresie zgłaszania wad.

Inżynier Kontraktu został wybrany w przetargu nieograniczonym w kwietniu 2008r i od tego czasu realizuje swoje obowiązki. Funkcję tę pełni doświadczona firma, ECM Goup Polska Sp. z o.o., prowadząca kilkadziesiąt projektów inwestycyjnych.

Zespół Konsultantów Zewnętrznych (ZKZ) - pomoc prawna, techniczna, finansowa dla specjalistów JRP, realizowana poprzez bieżące doradztwo i szkolenia.

Zespół Zadaniowy (ZZ) – specjaliści z zakresu: obsługi środków unijnych, administracyjnych, zamówień publicznych, prawnych i promocji, wspierający realizację projektu w zakresie swojej specjalności i zadań powierzonych przez MAO. ZZ będzie podlegał bezpośrednio MAO. W przypadku wystąpienia konfliktu (nałożenia się obowiązków bieżących z obowiązkami w projekcie) każdorazowo o kolejności wykonywania zadań decyduje Dyrektor jako pracodawca. Zakres obowiązków członków ZZ będzie uzupełniony o zadania związane z projektem.

Graficznie schemat organizacyjny zarządzania projektem przedstawiono na rysunku 3, a schemat podejmowania decyzji w ramach realizacji projektu na rysunku 4.

Kategorie wydatków kwalifikowanych przewidziane w projekcie.

Wszystkie wydatki dotyczące realizacji projektu są ponoszone zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych z 29.01.2004r.

Wydatki związane z projektem beneficjent ponosi od 2007 roku. Obejmują one koszty przygotowania dokumentacji projektowej, studiów i opracowań w ramach prac przygotowawczych do realizacji projektu. Koszt niekwalifikowany w ramach prac przygotowawczych obejmuje dokumentację związaną z rozeznaniem możliwości wykorzystania zasobów wód kopalnianych do ogrzewania obiektu. Ze względu na fakt, iż rozwiązanie to okazało się nieefektywne i zaniechano jego wdrożenia, koszt opracowań z nim związanych uznano za niekwalifikowany. Ponadto wydatkiem niekwalifikowanym jest VAT od wszystkich pozycji kosztowych, który Beneficjent, będący płatnikiem tego podatku, odzyskuje na zasadach ogólnych oraz koszty wyżywienia i zakwaterowania członków jury konkursowego dokonującego wyboru koncepcji nowej siedziby muzeum.

Koszty projektu podzielono na następujące kategorie:

1. Wynagrodzenia za opracowanie planów i projektów (Przygotowanie projektu), obejmujące koszty opracowania dokumentacji projektowej i przetargowej.
2. Roboty budowlane, obejmujące najważniejsze grupy prac, tj. przygotowanie terenu, roboty budowlane przy poszczególnych budynkach, zagospodarowanie terenu wraz z nasadzeniem zieleni parkowej oraz wyposażenie stałe budynku i wykonanie wystawy interaktywnej Historia Górnego Śląska. Szacunkowy koszt wykonania tej wystawy określono na podstawie dostępnych danych o podobnych przedsięwzięciach na ok. 10 mln zł, w tym 1 mln wyniesie koszt przygotowania projektu. Dla porównania, koszt przygotowania wystawy w Muzeum Powstania Warszawskiego wyniósł ok. 10 – 12 mln, a wystawy Żydów Polskich 4,8 tys. euro za m² wraz z pracami budowlanymi przy budynku, co oznacza, że sama wystawa mogła kosztować ok. 2 tys. euro za m². Są to koszty szacunkowe, gdyż muzea nie publikują oficjalnie podobnych danych.
3. Sprzęt i wyposażenie (Zakup środków trwałych) obejmujące nakłady na wyposażenie obiektu.
4. Pomoc techniczna (Koszty zarządzania projektem), która obejmuje nadzór inwestorski, prowadzony przez inżyniera kontraktu od II kw. 2008 r. , nadzór autorski, który będzie sprawowany w trakcie prowadzenia prac budowlanych, tj. od 2010 r. oraz koszty audytu projektu.
5. Informacja i promocja (Promocja projektu), obejmująca promocję w zakresie usług zleczanych na zewnątrz, którą szczegółowo opisano w osobnym punkcie.

(b) jeżeli projekt stanowi jeden z etapów kompleksowego projektu, należy przedstawić zakładane etapy realizacji (wyjaśniając, czy są one technicznie i finansowo niezależne):

Projekt jest elementem tworzenia Kwartału Muzeów – Miasta Sztuki o łącznej powierzchni 7,8418 ha. Oprócz terenów objętych niniejszym projektem, w Kwartale Muzeów leżą:

- 1) Teren Muzeum Śląskiego – część północna, historyczna, na której przewidziano rewaloryzację istniejących budynków pokopalnianych wraz z lokalizacją nowych budynków przeznaczonych dla przyszłych funkcji muzealnych; pow. 4,0924 ha,
- 2) Inne tereny – pow. 1,0162 ha, obejmujący zespół historycznych budynków mieszkalnych (familoków) przeznaczony do rewaloryzacji i adaptacji do funkcji stowarzyszonych z Muzeum Śląskim oraz planowany nowy kompleks budynków muzealnych.

Zagospodarowanie pozostałej części Kwartału zależy od możliwości finansowych samorządu województwa oraz pozostałych podmiotów zainteresowanych tym terenem. Na obecnym etapie nie ma wiążącego harmonogramu zagospodarowania pozostałej części.

Wszystkie etapy tworzenia Kwartału Muzeów są niezależne technicznie i finansowo, dlatego ich realizacja może być przesądzona na późniejszym etapie.

Dla całego obszaru wydano decyzję lokalizacji inwestycji celu publicznego, która była podstawą wydania pozwolenia na budowę nowej siedziby muzeum i w oparciu o którą można ubiegać o pozwolenia na budowę na pozostałe części Kwartału.

(c) jakie kryteria wykorzystano w celu określenia podziału projektu na etapy?

Dzieląc na etapy tworzenie Kwartału Muzeów wzięto pod uwagę możliwości finansowe samorządu, najpilniejsze potrzeby lokalowe Muzeum Śląskiego, dostępność terenu i warunki stwarzane przez istniejące zagospodarowanie terenu. Zdecydowano się w pierwszej kolejności wykorzystać na potrzeby Muzeum Śląskiego południową część Kwartału, w mniejszym stopniu zabudowaną przemysłowymi budynkami, gdyż dawała większe możliwości zastosowania rozwiązań spełniających potrzeby Muzeum Śląskiego i odpowiadających standardom nowoczesnych budynków muzealnych.

B.4.2 Opis techniczny inwestycji w infrastrukturę:

(a) opisać proponowaną infrastrukturę i prace, w odniesieniu do których proponowana jest pomoc, wskazując główne parametry i części składowe:

Nowa siedziba muzeum zostanie zbudowana wg koncepcji wyłonionej spośród 58 prac złożonych w międzynarodowym konkursie architektoniczno-urbanistycznym. W warunkach konkursowych określono minimalne wymagania funkcjonalne nowej siedziby w oparciu o analizę potrzeb placówki, uwzględniającą posiadane zbiory, plany dalszego rozwoju, dotychczasowe zainteresowanie ofertą kulturową i edukacyjną, trendy rynkowe, oraz ramy finansowe określone przez organ założycielski, samorząd województwa. Zwycięska koncepcja opiera się na zamiarze stworzenia obszernych i zróżnicowanych przestrzeni i funkcji muzealnych przy minimalnej ingerencji w teren zewnętrzny, przez co pozostawi swobodę późniejszego zagospodarowania północnej części Kwartału Muzeów. W nawiązaniu do przemysłowej historii Śląska i pierwotnej funkcji terenu pokopalnianego, większą część projektowanego budynku zlokalizowano pod ziemią. Cały kompleks prezentuje się na zewnątrz wyłącznie poprzez przeszklone kubatury budynku administracyjnego, komunikacji oraz funkcji technicznych. Przez odpowiednio dobrane proporcje obiekty te harmonizują z zespołem istniejących budowli. Inwestycja planowana jest na terenie byłej, zlikwidowanej kopalni węgla kamiennego „Katowice”. Przedsięwzięcie obejmuje:

- budowę nowych obiektów o funkcjach: muzeum, część konferencyjna, część biurowa, Centralny Hol Kwartału Muzeów oraz garaż podziemny na 232 stanowiska.
- rewitalizację obiektów istniejących na terenie opracowania oraz ich adaptację na funkcje: gastronomia, muzeum – dział scenografii, wieża widokowa
- rewitalizację terenu, który zostanie zaadaptowany na funkcję parkową publiczną.

Prace ziemne będą prowadzone na terenie po byłych budynkach administracyjnych kopalni, pod którymi nie wydobywano węgla w okresie eksploatacji kopalni, co znacznie ogranicza ryzyko zaistnienia nieprzewidzianych sytuacji w wyniku szkód górniczych.

Podstawowe parametry techniczne projektu

Powierzchnie

1. Powierzchnia terenu objętego projektem: 27 332 m²
2. Powierzchnia nawierzchni utwardzonych: 7 258,54 m²
3. Powierzchnia biologicznie czynna:
  - stropodachy budynków podziemnych „zielen intensywna”: 8 452 m²
  - stropodachy budynków nadziemnych „zielen ekstensywna”: 1 034,82 m²
  - powierzchnie zielone (na gruncie): 7 854,44 m²
4. **Zestawienie powierzchni użytkowych:**
  - część ekspozycyjna podziemna – 6 504,51 m²
  - część konferencyjno – biurowa – 5 503,44 m²
  - część pomocnicza (magazynowo – techniczna) – 4 203,59 m²
  - część gastronomiczna – 403,78 m²
  - garaż podziemny ze strefą dojazdu zaopatrzenia -6 904,07 m²
  - Centralny Hol Kwartalu Muzeów – 375,04 m²,Obiekty restaurowane:
  - MS_8 – gastronomia – 231,71 m²
  - MS_15 – muzeum (CSP) – 598,54 m²
  - MS_79 – wieża widokowa – 104,57 m²Łączna powierzchnia użytkowa: 24 829,18 m²

Usytuowanie terenu

Teren znajduje się w centralnej części miasta; działki przeznaczone do zabudowy mają nieregularny kształt. Granica od strony południowej przebiega równolegle do al. W. Różdzieńskiego, od strony wschodniej równolegle do nowoprojektowanej ulicy. Na graniczącym od strony północnej terenie znajdują się zabytkowe obiekty byłej kopalni „Katowice”. Od strony zachodniej nie ma sąsiedztwa zabudowy istniejącej; od wschodniej sąsiaduje z Parkiem Bogucickim. Teren pokopalniany, na którym realizowany jest projekt, stanowi dziedzictwo kulturowe, objęte ochroną konserwatorską

Poprzez umieszczenie ok. 83% powierzchni zabudowy obiektu pod ziemią możliwa będzie rewitalizacja ponad 85% terenu inwestycji na funkcję publicznego parku z różnorodną roślinnością, połączonego tzw. „zielonym mostem” z terenem Parku Bogucickiego znajdującego się po wschodniej stronie. W ten sposób powstanie bardzo duży i atrakcyjny dla mieszkańców Katowic kompleks zieleni publicznej w centrum miasta. Nowe Muzeum nie będzie powodowała nowych zagrożeń dla środowiska.

Układ komunikacyjny

Między innymi na potrzeby nowej siedziby Muzeum Śląskiego Miasto Katowice przystąpiło do realizacji projektu budowy nowego układu komunikacyjnego dla terenu budowy Nowego Muzeum Śląskiego, Międzynarodowego Centrum Kongresowego i siedziby Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach. W ramach tego projektu planowana jest:

- rozbiórka istniejących obiektów budowlanych bezpośrednio kolidujących z inwestycją;
- budowa układu drogowego – ciągów ulic, zjazdów i parkingów, a w tym wykonanie: przedłużenia ulicy Dudy-Gracza od skrzyżowania z ul. Różdzieńskiego do Skrzyżowania z ul. Katowicką, ul. Olimpijskiej w nowym śladzie z zachowaniem istniejących skrzyżowań z Al. Korfantego i ul. Różdzieńskiego, ulic lokalnych i dojazdowych, oraz przedłużenia ul. Nadgórników do skrzyżowania z ul. Olimpijską;
- budowa towarzyszących obiektów inżynierskich takich jak: kładka „zielony most”, kładka nad projektowaną ul. Olimpijską, mury oporowe i przepusty technologiczne;
- budowa oraz przebudowa niezbędnej infrastruktury technicznej;
- zagospodarowanie terenu pomiędzy Nową Siedzibą Muzeum Śląskiego a ul. Różdzieńskiego.

Dzięki realizacji przedmiotowego projektu, obecnie słabo skomunikowany teren zostanie włączony poprzez sieć dróg do obszaru stanowiącego ściśle centrum Miasta Katowice, pretendującego równocześnie do centralnego punktu kulturalnego Konurbacji Śląskiej. Po zrealizowaniu budowy ul. Dudy-Gracza oraz ul. Olimpijskiej wraz towarzyszącymi połączeniami, możliwy będzie dojazd do nowej siedziby Muzeum Śląskiego wszelkimi środkami transportu (w tym pojazdami komunikacji publicznej) zarówno od strony północnej jak i południowej. Poprzez budowę w ramach projektu komunikacyjnego wysepek autobusowych umożliwiony zostanie dojazd za pośrednictwem autobusów komunikacji miejskiej bezpośrednio pod strefę wejściową do Nowego Gmachu Muzeum, a biorąc równocześnie pod uwagę fakt lokalizacji przy planowanej wysepce autobusowej windy, zasadniczo poprawiony i ułatwiony zostanie dostęp osobom niepełnosprawnym poruszającym się za pośrednictwem komunikacji miejskiej. Rozbudowa układu komunikacyjnego w rejonie dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Katowice” spowoduje również równomierne rozłożenie się strumienia pojazdów dotychczas kierujących się z południowych dzielnic miasta na północ poprzez Rondo Katowickie, na projektowane drogi,

które w znacznym stopniu spowodują odciążenie dotychczas komunikacyjnie obleganej strefy.

Zapotrzebowanie na wodę:

- cele użytkowe: średnio 32,6 m³ na dobę
- cele przeciwpożarowe: na podstawie obliczeń przyjęto zbiornik o pojemności użytecznej 500 m³

Zapotrzebowanie na energię wynosi:

- elektryczną P_{max} = 3.463 kW

Prąd o wysokim napięciu dostarczany będzie z miejskiej sieci elektrycznej. Rozdzielnia, dystrybutor wysokiego napięcia łącznie z transformatorami i panelami niskiego napięcia ulokowano na najwyższej kondygnacji podziemnej

- ciepłą 2.248 kW (dla okresu zimowego), ilość chłodu 1.460 kW (dla okresu letniego)

Rodzaje i przewidywane ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii:

- Odprowadzenie ścieków sanitarnych: średnio 29,3 m³ na dobę. Odprowadzenie ścieków do sieci kanalizacyjnej.
- Odprowadzenie ścieków technologicznych
- Odprowadzenie wód opadowych: odprowadzenie do kanalizacji deszczowej. Ilość wód z dachów = 21 dm³/s.
- Odpady: zakłada się wywóz śmieci przez specjalistyczne przedsiębiorstwo

Koncepcja ochrony przeciwpożarowej

Głównym celem ochrony przeciwpożarowej jest ochrona osób, jak również ochrona obiektu, w tym zasobów materialnych.

Organizacja części podziemnej budynku – główny trakt komunikacyjny (klatki schodowe, korytarz główny) będzie zlokalizowany wzdłuż osi podłużnej budynku. Klatki schodowe służące jako drogi ewakuacyjne będą rozmieszczone w odstępach nieprzekraczających 35m. Klatki schodowe stanowić będą wertykalne połączenie pomiędzy kondygnacjami pod oraz nadziemnymi i zostały zdefiniowane jako niezależne strefy pożarowe pozwalające na bezpieczne opuszczenie budynku w wypadku pożaru. Poszczególne poziomy budynku również podzielono na strefy pożarowe, którym będą przyporządkowane odpowiednio jedna lub kilka klatek schodowych. W przypadku stref nieoddzielonych od siebie masywną ścianą, przewidziano zasłony ogniowe lub ściany ogniowe, które dzielić będą odpowiednie strefy w wypadku pożaru. Garaż podziemny posiadać będzie dwie klatki schodowe prowadzące bezpośrednio na zewnątrz.

Zaprojektowany system sygnalizacji pożaru zapewnia pełną ochronę wszystkich projektowanych budynków. Oznacza to, że chronione będą wszystkie pomieszczenia, w tym również garaże podziemne. W budynkach będzie wykorzystany system adresowalny, pętlowy, gwarantujący wysoką jakość funkcjonowania i niezawodność, oparty o system sieci i central, dopasowanych pod względem wyposażenia do wielkości (ilości elementów na pętlach i ilości pętli dozorowych) do chronionego obiektu. Zapewniony będzie też łatwy dostęp sił ratowniczych i ich pojazdów do wszystkich części muzeum znajdujących się na kondygnacjach pod- i nadziemnych. Wszystkie części nośne budynku zostaną wykonane wg wymaganej klasy odporności ogniowej, podobnie jak elementy drzwiowe łączące różne strefy pożarowe. Drogi ewakuacyjne są tak zaplanowane, aby ich długość nie przekraczała 40 m. Drzwi ewakuacyjne prowadzące z pomieszczeń wystawienniczych i przeznaczonych na czasowy pobyt większej ilości osób zostaną wyposażone w uchwyty przeciwpaniczne oraz instalację zapewniającą ich samoczynne otwieranie się w wypadku pożaru.

Zapewnienie bezpieczeństwa

Na potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa w nowej siedzibie Muzeum Śląskiego, przewidziano odpowiednie systemy zabezpieczeń i ochrony:

- dźwiękowy system ostrzegawczy DSO,
- system sygnalizacji pożaru,
- system wczesnej detekcji pożaru dla sal wystawowych,
- system sygnalizacji włamania i napadu SSWiN,
- system kontroli dostępu ACC,
- system telewizji dozorowej CCTV.
- system ochrony zbiorów.
- instalacja p.poż. tryskaczowa oraz instalacja gaszenia gazem w części pomieszczeń magazynowych.

Projekt wykonawczy obiektu będzie przedmiotem weryfikacji i wymaga pozytywnej opinii Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych, który - działając zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dn. 01.12.2008 r. w sprawie zabezpieczenia zbiorów w muzeach przed pożarem, kradzieżą i innymi niebezpieczeństwem grożącym zniszczeniem lub utratą zbiorów oraz sposobów przygotowania zbiorów do ewakuacji w razie powstania zagrożenia załącznik nr 2 pkt.7 (Dz. U. 08.229.1528) - dokonuje uzgodnień

dokumentacji projektowej. Ośrodek sprawdza dokumentację pod względem formalnym i merytorycznym.

Koncepcja rozwiązań energetycznych; mechaniczne i elektryczne systemy budynku

Muzeum wyposażone zostanie w system sterowania BMS, oparty na bazie centralnego systemu komputerowego i przystosowany do takich funkcji jak: sterowanie wentylacją, klimatyzacją, monitorowanie zużycia mediów (ciepła, wody użytkowej, energii elektrycznej), sterowania systemem ogrzewania, instalacją elektryczną itp. System ten będzie współpracował z systemami sygnalizacji pożaru, wczesnej detekcji dla sal wystawowych, dźwiękowym systemem ostrzegawczym.

Instalacje oświetlenia zaprojektowano zgodnie z wytycznymi technicznymi inwestora, dotyczącymi specyfiki działalności muzealnej, oraz aktualnie obowiązującymi normami oświetleniowymi. W większości przypadków do oświetlenia zastosowano dwa rodzaje źródeł światła :

1- fluorescencyjne o barwie światła oznaczonej 830 ,

2- metalohalogenkowe typu HIT o mocy jednostkowej 70W, 150W, 250W

Zaprojektowano także systemy oświetlenia nocnego, zapasowego, awaryjnego, ewakuacyjnego i system oświetlania eksponatów.

System oświetlenia eksponatów obejmuje:

- oświetlenie zbiorów muzealnych
- sterowanie oświetleniem w powiązaniu z oświetleniem ogólnym

Projektowany system pozwala umiejętnie eksponować walory muzealnych wnętrz i ich zasobów. Oprawy dla oświetlenia ekspozycji będą m.in. umożliwiać zdalną regulację natężenia światła poprzez sterowanie protokołem DALI, regulację kąta wiązki światła poprzez regulację systemu optyki lub wymianę odbłyśnika oraz regulację wyostrenia i rozmycia wiązki światła wykonywanej z poziomu reflektora.

Wertykalne szklane „boksy świetlne” umieszczone w całym budynku będą dostarczać światło dzienne i będą umożliwiały oddawanie powietrza z klimatyzowanych przestrzeni do pomieszczeń technicznych. Światło dzienne kierowane będzie do części podziemnej za pomocą ruchomych luster zainstalowanych w „szklanych boksach”.

System klimatyzacji i wentylacji:

Wentylacja ogólna

Instalacja wentylacji została zaprojektowana zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2008r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. nr 201 poz. 1238)

Moc właściwa wentylatorów zastosowanych w projektowanych instalacjach wentylacji i klimatyzacji nie przekracza wymaganych wartości:

- 1) Wentylator nawiewny
Moc właściwa wentylatora wynosi 1,6 kW/(m³/s)
- 2) Wentylator wywiewny
Moc właściwa wentylatora wynosi 1,0 kW/(m³/s)

Zastosowano dodatkowy stopień filtracji.

Współczynnik SFP nie przekracza 2,6 kW/(m³/s)

Budynek projektowany MS_GG-CH-TG

Wentylacja, ogrzewanie i chłodzenie powietrza w pomieszczeniach będzie realizowane przez centrale wentylacyjno-klimatyzacyjne z odzyskiem ciepła i chłodu, których zadaniem jest dostarczenie świeżego powietrza w ilościach wymaganych ze względów higienicznych, odprowadzenie zużytego powietrza, oraz utrzymanie odpowiedniej temperatury. Centrale usytuowane będą w pomieszczeniach technicznych na poziomie –2. Centrale wentylacyjno-klimatyzacyjne będą wyposażone w przepustnice, wstępne filtry klasy EU3 (świeże i wywiewane powietrze) zmienny filtr EU7 (świeże i wywiewane powietrze), wentylatory świeżego i wywiewanego powietrza, nagrzewnicę, chłodnicę, nagrzewnicę wtórne oraz rotor zapewniający, co najmniej 70% odzysku ciepła.

Celem zapobiegnięcia przenoszenia się hałasu do pomieszczenia zastosowano na nawiewie i wywiewie tłumiki akustyczne.

Powietrze dostarczane do obszarów, w których wymagane jest utrzymanie wilgotności, będzie nawilżane i zapewni zgodnie z normą wilgotność min. 40% max. 60%, a w pomieszczeniach przechowywania zbiorów i prac konserwatorskich zapewni wilgotność min. 45% max. 55%

W pomieszczeniach, gdzie będzie konieczne precyzyjne utrzymanie wilgotności, zaprojektowano lokalne nawilżacze rezystancyjne lub elektryczne nawilżacze parowe.

Przewidziano również centralne osuszanie powietrza dla pomieszczeń gdzie konieczne będzie utrzymanie wilgotności na odpowiednim poziomie.

Dla osuszania powietrza będzie stosowany układ głębokiego schłodzenia (zmrożenia) powietrza wentylacyjnego w chłodnicy, następnie podgrzew w nagrzewnicy wtórnej elektrycznej usytuowanej w centrali wentylacyjnej, gdzie nastąpi wykroplenie wilgoci.

Dla poszczególnych zespołów wentylacyjnych zaprojektowano grupowanie pomieszczeń wg wymaganych parametrów powietrza wewnętrznego.

1. Zespoły wentylacyjno-klimatyzacyjne z chłodzeniem, ogrzewaniem i osuszaniem oraz nawilżacze rezystancyjne, obsługujące pomieszczenia:
  - Obszary wystawiennicze i foyer (wejście a)
  - Sale wykładowe i konferencyjne, pracownie plastyczne itp.
  - Biblioteka i czytelnia
  - Pracownia konserwatorska
2. Zespoły wentylacyjno-klimatyzacyjne z chłodzeniem, nawilżaniem oraz precyzyjne szafy klimatyzacyjne z chłodzeniem sprężarek przez czynnik chłodniczy 6/12, obsługujące pomieszczenia:
  - Magazyny zbiorów sztuki
  - Magazyn wydawnictw
  - Magazyn zbiorów plastyki nieprofesjonalnej
  - Magazyn zbiorów Centrum Scenografii Polskiej

Szczegółowe właściwości funkcjonalno-użytkowe

Budynek Muzeum

Na pierwszej kondygnacji podziemnej (1KP) znajdują się kasy, garderoba i wejście w strefę właściwego muzeum. Parking podziemny i Centralny Hol Kwartalu Muzeów, powiązane są z podziemnym kompleksem za pomocą przejść i korytarzy podziemnych raz wind. We wschodniej części budynku znajduje się otwarta i półotwarta przestrzeń publiczna – sklep muzealny, biblioteka, czytelnia.

Przestrzeń wystawienniczą zaprojektowano tak, by móc zobaczyć zarówno ekspozycję stałą jak i czasową. Istnieje również możliwość całkowitego bądź częściowego rozdzielenia obu ekspozycji stałymi lub tymczasowymi przegrodami. Główna komunikacja odbywa się za pomocą leżących nad sobą ramp. Pierwsza rampa prowadzi z pierwszej kondygnacji podziemnej (1KP) przez otwartą galerię na drugą kondygnację (2KP), gdzie rozpoczyna się stała ekspozycja. Stamtąd biegnie druga rampa z powrotem na 1 kondygnację podziemną ku drugiej części stałej ekspozycji. Ekspozycje czasowe na 2 kondygnacji mogą być zamknięte dzięki rampom. W razie zamkniętych, oddzielnych wystaw można dotrzeć do tymczasowej ekspozycji również za pomocą schodów ruchomych. Do części podziemnej dostęp światła dziennego i klimatyzację umożliwiają duże „szklane boksy” (wychodzące spod ziemi w postaci szklanych wież) zawieszone w przestrzeni muzeum. Poszczególne części ekspozycji są rozdzielone w sposób umożliwiający łatwe i różnorodne komponowanie wystaw.

W południowej części zlokalizowane są pomieszczenia techniczne, magazyny zbiorów, zaczynające się na poziomie -4 i biegnące na całej wysokości części podziemnej budynku, wraz z ich zapleczem.

W części północno-wschodniej drugiej kondygnacji podziemnej znajduje się sala wykładowa i sale wykładowo-konferencyjne. Połączone są one ze znajdującym się bezpośrednio nad nimi budynkiem administracyjnym. W północnej części znajduje się połączony z częścią administracyjną i muzealną trójkondygnacyjny parking podziemny. Dostęp do niego umożliwiają korytarze i ruchome schody wybiegające z Centralnego Holu Kwartalu Muzeów.

Poprzez zlokalizowanie dojazdu do garażu podziemnego jak i zaopatrzenia bezpośrednio z nowoprojektowanej ulicy do podziemnego tunelu, ruch pojazdów na terenie działki będzie możliwy jedynie dla pojazdów uprzywilejowanych oraz autobusów.

Opis obiektów kubaturowych

Główną część projektowanego Muzeum Śląskiego stanowił będzie budynek posiadający 3 kondygnacje podziemne oraz 4 kondygnacje nadziemne. W obrębie części podziemnej muzeum zlokalizowane są zasadnicze przestrzenie ekspozycyjne, część konferencyjna, pomieszczenia techniczne, magazynowe i pomocnicze oraz garaż podziemny dla samochodów osobowych.

Poniżej przedstawiono zestawienie pomieszczeń w części podziemnej budynku głównego:

— Poziom -4 (-13,30 m)

ekspozycje stałe:

- Śląska sztuka sakralna, pow. 212,71 m²
- Historia Górnego Śląska, pow. 1364,65 m²
- Galeria Scenografii Polskiej, pow. 751,86 m²

hol, pow. 510,31 m²

ekspozycje czasowe, pow. 848,19 m²

foyer ekspozycji czasowych, pow. 328,75 m²

3 sale wykładowo – konferencyjne na:

- dla 360 osób, pow. 390,17 m²
- dla 100 osób, pow. 123,45 m²
- dla 30 osób, pow. 100,38 m²
foyer sal konferencyjnych i bufet
pomieszczenia biurowe i socjalne
magazyny zbiorów

— Poziom -3 (-9,275 m)
4 sale audiowizualne na 30 osób,
sala działu oświatowego na 80 osób,
sala ogólna na 80 osób,
sala CSP na 50 osób,
pozostałe pomieszczenia,
garaż podziemny,

— Poziom -2 (-7,0 m)

ekspozycje stałe:

- Malarstwo polskie po 1945 r., pow. 1264,91 m²
- Malarstwo polskie XIX i XX wiek, pow. 474,06 m²
- Plastyka nieprofesjonalna, pow. 504,29 m²

foyer, pow. 317,72 m²

sklep, pow. 146,29 m²

pracownia plastyczna dla dzieci, pow. 48,93 m²

pracownie konserwatorskie

czytelnia cyfrowa na 15 osób,

czytelnia tradycyjna na 30 osób,

inne pomieszczenia,

magazyn biblioteki, pow. 354,75 m²

garaż podziemny, pow. 2240,08 m² (77 miejsc w tym 4 dla niepełnosprawnych)

— Poziom -1 (-4,20 m)

centralny hol wejściowy wraz z centrum informacyjnym i połączeniem z powierzchnią ekspozycyjną na poziomie -2

garaż podziemny

W części nadziemnej na poziomie parteru budynek jest zaprojektowany w zróżnicowanej formie; obejmuje wyjścia z ewakuacyjnych klatek schodowych, zadaszony hol wejściowy A oraz posiadającą cztery kondygnacje nadziemne część administracyjno-socjalną. W części tej na parterze zlokalizowano hol wejściowy B, bufet, a na piętrach 1, 2 i 3 znajdują się pomieszczenia administracyjno – socjalne pracowników i obsługi muzeum.

Ponadto w skład projektowanej zabudowy wchodzi:

Budynek M1/8 Kawiarnia,

- parter: zaplecze kuchni,

- piętro: restauracja na 55 osób.

Budynek M1/15 Centrum Scenografii Polskiej,

- Parter: przestrzeń ekspozycyjna – wystawy czasowe, pow. 222,87 m²

- piętro 1: warsztat,

- piętro 2: biura

Na terenie objętym projektem znajduje się również wieża wyciągowa szybu kopalnianego „Warszawa”, oznaczona symbolem M1/79, w której górna platforma widokowa będzie udostępniana zwiedzającym za pomocą klatki schodowej i dźwigu osobowego.

W tabeli 1 przedstawiono zestawienie powierzchni magazynów zbiorów i pomocniczych. W celu zwiększenia dostępnej powierzchni magazynowej i wygospodarowania miejsca dla każdego działu w magazynie głównym zbiorów), którego wysokość wynosiła 4,8 m, zaprojektowano antresole (podesty), dzięki którym do dyspozycji będą dwa poziomy.

Tabela 1. Powierzchnie magazynów zbiorów i pomocniczych

Magazyn główny (zbiorów)		
Dział	powierzchnia bez podestu [m ²]	powierzchnia z podestem [m ²]
Sztuki	650,93	943,26
Etnografii	361,78	582,81
CSP	757,26	757,26
Plastyki Nieprofesjonalnej	93,53	165,29
Historii	93,53	165,29
Archeologii	181,41	320,52
Razem magazyn główny	2138,44	2934,43
Magazyny pomocnicze		powierzchnia [m ²]
Dział Wydawnictw		93,5
Dział Wystaw (elementy do wystaw, gabloty itd.)		278,5
Magazyn opakowań		427,3
Magazyn aklimatyzacji (śluza aklimatyzacji)		190,3
Razem magazyny pomocnicze		989,6

Źródło: opracowanie własne

- (b) opisać i określić ilościowo, w odniesieniu do wykonywanych prac, podstawowe wskaźniki produktu oraz, w stosownych przypadkach, wskaźniki podstawowe, które zostaną wykorzystane:

Wskaźniki produktu projektu		Wartość bazowa	Wartość docelowa - 2012 r.
1	Liczba wybudowanych obiektów kultury, turystyki, sportu i rekreacji o znaczeniu ponadregionalnym	0	1
2	Powierzchnia wybudowanych obiektów kultury, turystyki, sportu i rekreacji o znaczeniu ponadregionalnym	0	24 829,18 m ²
3	Liczba obiektów przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych	0	1

Wartości wskaźników produktu podano na rok zakończenia inwestycji, 2012 r. Z listy dostępnych wskaźników dla działania 6.1 wybrano te, które mogą zostać określone dla analizowanego projektu. Wszystkie budowane i restaurowane budynki potraktowano jako 1 obiekt – nową siedzibę Muzeum Śląskiego, dlatego wskaźnik Liczba wybudowanych obiektów kultury (..) przyjmuje wartość 1. Cały obiekt będzie przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednio zaprojektowane ciągi komunikacyjne, podjazdy dla wózków inwalidzkich, windy. We wskaźniku Powierzchnia wybudowanych obiektów kultur (..) podano powierzchnię użytkową wybudowanych i odrestaurowanych budynków. Monitoring osiągnięcia założonych wartości tych wskaźników będzie prowadzony na podstawie dokumentacji powykonawczej, znajdującej odzwierciedlenie w ewidencji środków trwałych Beneficjenta.

- (c) główni beneficjenci infrastruktury (tj. obsługiwana grupa docelowa, w ujęciu ilościowym, tam gdzie to możliwe):

Śląsk, poprzez swoje historyczne uwarunkowania, pozostaje w centrum zainteresowania nie tylko Polski, ale także narodów na trwale związanych i wpisanych w jego historię: Niemców, Czechów, Austriaków, Rosjan czy też diaspory Żydowskiej. W oczywisty sposób, przy wsparciu m.in. odpowiednich instrumentów współpracy muzeów regionu, promocji turystycznej i zasobów kulturowych samorządu i własnej, gwarantuje to projektowi i jego treściom programowym zainteresowanie i obecność turystów z kraju i zagranicy. Odbiorcami oferty Muzeum będą zatem nie tylko mieszkańcy regionu, gdyż otwarta formuła muzeum, prezentowanie dziedzictwa Śląska jako wartości europejskiej pozwoli uczynić z niego miejsce chętnie odwiedzane i poznawczo atrakcyjne dla gości z całej Polski i zagranicy.

Odbiorców Muzeum można podzielić na następujące grupy:

- Dzieci przedszkolne (poziom lokalny; rzadziej regionalny)
- Uczniowie szkół podstawowych i średnich (poziom lokalny i regionalny)
- Studenci (poziom regionalny; ogólnopolski; wybrane ośrodki zagraniczne)
- Mieszkańcy Katowic (poziom lokalny)
- Mieszkańcy konurbacji śląskiej (Związku Metropolitalnego „Silesia”) i województwa śląskiego (poziom regionalny)
- Mieszkańcy sąsiednich województw (gł. małopolskiego i opolskiego; poziom ponadregionalny)
- Turyści krajowi (poziom lokalny, regionalny i ogólnopolski)
- Turyści zagraniczni (kraje Europy Środkowej; ale też turyści przejeżdżający przez Górny Śląsk, spędzający tutaj czas i będący konsumentami turystyki: konferencyjnej, biznesowej, pielgrzymkowej, rekreacyjnej oraz niszowych (postindustrialnej; militarnej, regionalnej-etnograficznej)
- Specjaliści / badacze (poziom regionalny, ogólnopolski, międzynarodowy: gł. Czechy i Niemcy; Austria; w zakresie CSP środowiska plastyczne, teatralne, scenografów)
- Artyści / dziennikarze (pobyty studialne; na zaproszenie muzeum; w ramach szerszych projektów międzynarodowych)
- Odbiorcy niepełnosprawni (poziom regionalny, ogólnopolski)
- Seniorzy (60/65+) (poziom lokalny i regionalny)
- Uczestnicy projektu *Europejskiego Miasta Kultury* w roku 2016 (Katowice i konurbacja śląska zgłosiły swą oficjalną kandydaturę).

Domeny zainteresowań poszczególnych grup odbiorców:

L.p.	Grupy odbiorców	Docelowe domeny zainteresowań / typy działalności Muzeum
1.	Dzieci, młodzież szkolna	Całość; zagadnienia edukacji uniwersalnej i regionalnej; wystawy stałe w tym „Historia Górnego Śląska”, projekty edukacyjne
2.	Studenci, środowisko akademickie	Wystawy stałe; wystawy CSP, wystawy czasowe; projekty seminaryjne, konferencje;
3.	Mieszkańcy Katowic	Wystawy stałe (w tym „Historia Górnego Śląska”); wystawy czasowe, projekty edukacyjne; dziedzictwo postindustrialne
4.	Mieszkańcy województwa śląskiego	Wystawy stałe, czasowe, projekty edukacyjne; dziedzictwo postindustrialne
5.	Turyści krajowi	Wystawy stałe; oferta CSP; docelowe produkty markowe Muzeum w zakresie działań eventowych/festiwalowych prowadzonych w ramach upowszechniania kultury i sztuki; turystyka postindustrialna
6.	Turyści zagraniczni (w tym ESK 2016)	Dziedzictwo G. Śląska; wystawy stałe (w tym „Historii G. Śląska”; „Sztuka nieprofesjonalna”, Sztuka Sakralna); oferta CSP (oraz oferta specjalna na ESK 2016)
7.	Specjaliści	Wszystkie zagadnienia i obszary badań reprezentowane w Muzeum (w tym z zakresu malarstwa, sztuki nieprofesjonalnej, historii scenografii; etnografii i etnologii, historii stosunków polsko-niemieckich / wystawy, konferencje, warsztaty
8.	Seniorzy	Całość oferty; oferta edukacyjna
9.	Odbiorcy niepełnosprawni	Specjalne projekty edukacyjne; programy zwiedzania (m.in. oprowadzanie w języku migowym, makiety przestrzenne eksponatów dla osób niewidomych, prezentacje komputerowe pokazujące eksponaty w dużym zbliżeniu, przy użyciu kontrastowych kolorów dla osób słabo widzących)

Uwzględniając specyfikę i różnorodność grup zwiedzających wstępnie przyjęto założenie wytyczenia trzech typów tras zwiedzania:

- Trasa szybka (do ok. 1,5 h) przez najważniejsze, wybrane części wszystkich wystaw stałych (największe atrakcje Muzeum Śląskiego);
- Trasy monograficzne (w obrębie wystaw stałych – od 45 min. do 1,5 h każda)
- Trasa w obrębie wystawy „Historii Górnego Śląska” (wersja pełna i skrócona)

Tabelaryczne zestawienie liczby odbiorców muzeum po zrealizowaniu projektu, oparte na założeniach opisanych poniżej, przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Liczba odbiorców oferty muzeum po zrealizowaniu projektu (tys. osób)

		2013	2014	2015	2016	2017 - 2032
Wystawy razem	liczba uczestników	140	145	145	245	210
stary budynek		25	25	25	25	25
nowy budynek		115	120	120	220	185
Działania edukacyjne		27,35	28,52	29,62	35,64	33,54
Lekcje muzealne	liczba wydarzeń	450	450	450	480	500
liczba odbiorców	25	11,25	11,25	11,25	12	12,5
oprowadzanie		10	10	11	15	12
warsztaty	liczba wydarzeń	100	120	120	130	140
liczba odbiorców	25	4	4,8	4,8	5,2	5,6
wykłady	liczba wydarzeń	40	45	45	50	50
liczba odbiorców	30	1,2	1,35	1,35	1,5	1,5
Sesje naukowe	liczba wydarzeń	3	4	5	5	5
liczba odbiorców	100	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5
spotkania weekendowe	liczba wydarzeń	20	24	24	48	48
liczba odbiorców	30	0,6	0,72	0,72	1,44	1,44
Inne wydarzenia (filmy, koncerty, spotkania plenerowe, eventy itp.)		20	21	22	30	24
Razem odbiorcy oferty		187,35	194,52	196,62	310,64	267,54

Źródło: opracowanie własne

(d) czy budowa infrastruktury będzie przeprowadzana w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP)?

Tak ☐

Nie ☒

Jeżeli tak, opisać formę PPP (tj. procedurę wyboru partnera prywatnego, strukturę PPP, uzgodnienia w zakresie własności infrastruktury, uzgodnienia dotyczące podziału ryzyka itd.):

Nie dotyczy

Opisać szczegółowo, w jaki sposób infrastruktura będzie zarządzana po zakończeniu projektu (tj. zarządzanie publiczne, koncesje, inna forma PPP)

Nie dotyczy

(e) czy projekt stanowi część sieci transeuropejskiej będącej przedmiotem uzgodnień na poziomie wspólnotowym?

Tak ☐

Nie ☒

Nie dotyczy

B.5 Cele projektu

B.5.1 Istniejąca infrastruktura i wpływ projektu

Wskazać, w jakiej mierze region(y) jest/są obecnie wyposażony(-e) w rodzaj infrastruktury objętej niniejszym wnioskiem; porównać te dane z poziomem wyposażenia w infrastrukturę przewidywanym na rok docelowy 20... (tj. zgodnie z odpowiednią strategią lub krajowymi/regionalnymi planami, tam gdzie stosowne). Wskazać przewidywalny wkład projektu w cele strategii/planu. Wyszczególnić potencjalne wąskie gardła lub inne problemy, które wymagają rozwiązania:

Województwo śląskie charakteryzuje wielokulturowość, wieloetniczność i wielokonfesyjność oraz silne utożsamianie się społeczności lokalnych z własną kulturą. Ten ostatni proces nasila się, czego objawem jest między innymi rosnąca liczba osób wskazujących na swoją tożsamość śląską, jako drugą obok narodowej, i przywiązanie do mowy śląskiej. Proces ten potwierdziły ostatnio m.in. badania przeprowadzone wśród gimnazjalistów zrealizowane w ramach projektu „Ja Polak, Ja Ślązak, Ja Europejczyk”, w których 43,8% respondentów wybrało obok narodowej, tożsamość śląską; te same badania wskazały pilną potrzebę podniesienia kompetencji osób młodych w zakresie edukacji regionalnej i historii Górnego Śląska, co także stanowi sygnał dla przyszłych kierunków pracy muzeum.

Współcześnie materialnym wyrazem bogactwa i różnicowania kulturowego są zabytki związane z kulturą przemysłową, między innymi fabryczne zespoły patronackie: Giszowiec, Nikiszowiec, osiedle Ballestremów w Rudzie Śląskiej, podziemne wyrobiska górnicze w Tarnowskich Górach („Sztolnia Czarnego Pstrąga”, zabytkowa Kopalnia Rud Srebronośnych) i Zabrze, zabytki architektury mieszkalnej (m.in. 38 układów urbanistycznych, bytomska i bielska secesja, modernizm Gliwic, Katowic i Chorzowa), kompozycje krajobrazowe, w tym 98 zabytkowych parków, a także zabytki „architektura militaris” od warowni jurajskich po Śląski Obszar Warowny z końca lat 30. ubiegłego stulecia oraz charakterystyczne dla regionu drewniane budowle sakralne.

Województwo jest ważnym ośrodkiem kultury. Świadczy o tym działalność istniejących tu instytucji kulturalnych, szkół artystycznych wszystkich stopni oraz środowisk twórczych. Szeroko znane, nie tylko w kraju, jest środowisko muzyczne, działające m.in. w oparciu o Akademię Muzyczną w Katowicach, Narodową Orkiestrę Symfoniczną Polskiego Radia w Katowicach, Filharmonie w Katowicach, Zabrzu i Częstochowie, Operę Śląską w Bytomiu, Teatr Muzyczny w Gliwicach, Instytucję Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”, Polski Związek Chórów i Orkiestr. Uznaniem cieszą się takie zespoły muzyczne, jak Kwartet Śląski, Camerata Silesia.

Region uchodzi za jeden z wiodących w kraju i liczących się w świecie ośrodków plastycznych. Działalność wystawiennicza realizowana jest w licznych galeriach (m.in. Biura Wystaw Artystycznych w Katowicach i Bielsku-Białej, Galeria Sztuki w Częstochowie, Galeria Związku Polskich Artystów Fotografików, Galeria ZASP „ART NOVA”, Galeria „Kronika” w Bytomiu, Galeria „Szyb Wilson” w Janowie), a także w muzeach (w prezentacji oraz gromadzeniu sztuki współczesnej specjalizuje się Muzeum Górnośląskie w Bytomiu; odrębną kolekcję sztuki współczesnej posiada Muzeum Śląskie w Katowicach).

Gatunkiem artystycznym cieszącym się szczególną pozycją i uznaniem na G. Śląsku jest fotografia, zarówno reportażowa, jak i artystyczna. Historię fotografii Górnego Śląska znaczą takie nazwiska jak Stanisław Jakubowski i Rafał Milach (laureaci Word Press Photo), Zofia Rydet, Michał Sowiński czy Jerzy Lewczyński, reprezentujący tradycję i legendę Gliwickiego Towarzystwa Fotograficznego.

Spektakularnym odkryciem i sukcesem środowisk artystycznych G. Śląska staje się projektowanie przemysłowe i sztuka designu. Na trwale w życie artystyczne wpisał się już przegląd „Śląska Rzecz”, organizowany przez Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie, będący forum prezentacji śląskiego środowiska projektowego.

Elementem kształtującym kulturową tożsamość regionu jest plastyka nieprofesjonalna, czerpiąca z okresu przedwojnia i tradycji Teofila Ociepki i jego kręgu duchowego, poprzez Grupę Janowską, Gwarek 58 i twórców indywidualnych, kształtując dzisiaj alternatywny i atrakcyjny dla odbiorcy lokalnego i zewnętrznego nurt, o czym świadczy m.in. rosnąca pozycja międzynarodowego przeglądu NIKISZ-FOR.

Województwo śląskie jest ważnym ośrodkiem kultury. Najpoważniejszą rolę w ochronie i upowszechnianiu dziedzictwa kulturowego Śląska pełnią muzea. W ostatnich latach wzrasta liczba muzeów w woj. śląskim, ale nadal liczba osób przypadających statystycznie na jedną placówkę muzealną (77,5 tys.) jest znacząco powyżej

średniej krajowej - 57 tys. osób. Idea utworzenia Muzeum Śląskiego powstała zaraz po włączeniu województwa śląskiego w granice Polski, w 1922 r. W 1924 r. powołano Towarzystwo Muzeum Ziemi Śląskiej, które rozpoczęło gromadzenie pamiątek kultury materialnej i duchowej wytworzonych na Śląsku, a w 1929r. Sejm Śląski przyjął ustawę powołującą Muzeum Śląskie. Instytucja ta od początku miała duże znaczenie dla lokalnej społeczności oraz władzy, dzięki czemu w dość krótkim czasie udało się zgromadzić pokaźną kolekcję dzieł sztuki, zabytków kultury ludowej, okazów przyrodniczych. W początkowym okresie ekspozycje organizowano w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim. Jednocześnie prowadzono prace nad budową własnej siedziby, w wyniku których w 1939 r. powstał nowoczesny, siedmiokondygnacyjny budynek, jednak wybuch II wojny światowej zniweczył plany prowadzenia w nim Muzeum Śląskiego, którego zbiory uległy rozproszeniu i częściowo zniszczeniu, a budynek został rozebrany w okresie od 1940 r. do 1944 r. na mocy decyzji nazistów. Duża część ocalałych zbiorów muzeum została przewieziona do Bytomia na początku wojny i tam, po wojnie, podjęto próby ich odtworzenia.

Muzeum Śląskie restytuowano w 1984 r., przeznaczając na jego siedzibę zabytkowy budynek Grand Hotelu z 1898 r., w którym mieściły się wówczas Zakłady Drzewne Przemysłu Węglowego. Dopiero w 1987 r. muzeum zostało właścicielem i jedynym użytkownikiem tego budynku rozpoczynając jego remont i adaptację. Budynek ten, ze względu na swój status oraz rozwiązania konstrukcyjne nie spełnia wymogów stawianych muzeom w XXI w., a budowa nowego gmachu, od początku przeznaczanego na potrzeby muzeum, cały czas funkcjonuje w świadomości mieszkańców Śląska jako element docenienia ich kultury i tradycji. Teraz dodatkowo pojawiła się konieczność stworzenia widocznego symbolu zmian regionu przechodzącego metamorfozę w dziedzinie kultury i przemysłu od gospodarki opartej na węglu do gospodarki opartej na wiedzy, kulturze i nowoczesnych technologiach.

Główne problemy wynikające z prowadzenia muzeum w obecnej lokalizacji można podzielić na następujące grupy:

1. Zbyt mała powierzchnia i niewłaściwe rozwiązania funkcjonalne. Bardzo dotkliwie jest odczuwany brak powierzchni wystawienniczej i magazynowej. W obecnym budynku łączna powierzchnia magazynowa wynosi niewiele ponad 800 m², gdzie zapotrzebowanie na magazyny zgłoszone przez sam Dział Sztuki przekracza 900 m². Z tego powodu muzeum nie może powiększać zbiorów, a posiadanym zapewnić należytych warunków przechowywania. Na magazyny obecnie są wykorzystywane różne pomieszczenia, zwykle nieprzystosowane do tego celu. Dodatkowe magazyny, aranżowane w garażach i poza głównym budynkiem, nie pozwalają zapewnić właściwej ochrony eksponatów. Z magazynów korzystają też osoby z innych muzeów prowadzące kwerendy i pracownicy naukowcy; w zapchanych magazynach nie mają dostępu do eksponatów. Podobny problem dotyczy powierzchni wystawienniczej, której niedobory uniemożliwiają pokazanie wielu cennych eksponatów. W budynku w ogóle nie ma powierzchni wystawienniczej i magazynowej dla Działu Techniki gromadzącego eksponaty z zakresu przemysłu śląskiego. Braki powierzchni dotyczą też pracowni konserwatorskich, np. nie ma pracowni konserwacji papieru, bo brakuje miejsca na ustawienie linii technologicznej, nie można zamontować filtrów absolutnych, wyłapujących pyłki, grzyby i inne mikroelementy, bo zbyt ograniczyłyby powierzchnię i tak małych pomieszczeń. Ustawa o ochronie dóbr i dziedzictwa kultury nakłada obowiązek ochrony muzealnej dóbr kultury. Dlatego muzeum ponosi wysokie koszty konserwacji swoich eksponatów na zewnątrz. Również zbyt mała powierzchnia biblioteki, która nie zapewnia właściwych warunków przechowywania księgozbioru i korzystania z czytelni.
2. Brak odpowiednich warunków klimatycznych w budynku powodują obniżanie relatywnie dobrego stanu technicznego eksponatów i ogranicza możliwości ich wypożyczania. Warunkiem wypożyczenia eksponatów z innych muzeów jest zapewnienie im warunków takich, jakie mają w macierzystej placówce. Prawie w całej Europie muzea są klimatyzowane. Po wejściu Polski do UE otworzyły się prawne możliwości wypożyczania eksponatów z muzeów Europy Zachodniej, które nie są wykorzystywane, gdyż polskie muzea nie spełniają wymogów technicznych. W starym budynku wykonanie klimatyzacji byłoby bardzo drogie i odbyłoby się kosztem i tak ograniczonej powierzchni.
3. Ograniczenia wynikające ze statusu i stanu budynku przy Al. Korfantego. Fakt, że aktualny budynek jest zabytkiem rejestrowym stwarza dodatkowe ograniczenia w aranżacji wystaw oraz wyklucza możliwość rozbudowy, a montaż koniecznych zabezpieczeń jest zbyt kosztowny. Przestarzałe stropy w ponad stuletnim budynku powodują ograniczenia w aranżacji wystaw i ograniczają możliwości magazynowe. Niektóre eksponaty są zbyt ciężkie, np. zabytkowe maszyny przemysłowe. Działy mają wstrzymane możliwości pozyskiwania interesujących eksponatów.
4. Ograniczone możliwości prowadzenia działalności edukacyjnej. Muzeum prowadzi również działalność edukacyjną dla dzieci i dorosłych, m.in. w postaci lekcji muzealnych, wykładów studyjnych. Lekcje i wykłady są w większości prowadzone na wystawach stałych i czasowych; niewiele z nich odbywa się w sali audiowizualnej, która w starym muzeum jest mała i źle wyposażona. Małe sale wystawowe i brak zaplecza konferencyjnego istotnie ograniczają te możliwości, gdyż trudno w nich zmieścić większe grupy; te

spotkania są ważną formą kontaktu ze sztuką, dla niektórych jedyną dostępną (koszt lekcji muzealnej, obejmującej zwiedzanie wystawy, wynosi ok. 2 zł/ucznia, do tego czasem szkoła zapewnia tańszy transport; nie każdy uczeń byłby w stanie kupić bilet i przyjechać na wystawę z rodziną).

5. Ograniczone możliwości organizacji konferencji naukowych na temat kultury, sztuki, historii Górnego Śląska, co jest elementem statutowej działalności muzeum. Ograniczenia wynikają z braku zaplecza konferencyjnego, o czym pisano w punkcie 4.
6. Niedogodności dla zwiedzających. Budynek nie ma windy, a wystawy są organizowane również na wyższych piętrach, które są bardzo trudno dostępne dla osób o ograniczonej mobilności z powodu wąskich klatek schodowych i stromych schodów. Brak miejsc parkingowych zniechęca zmotoryzowanych do odwiedzania muzeum, zwłaszcza przyjezdnych spoza Katowic, w tym wycieczki szkolne oraz inne zorganizowane grupy.

Nowy gmach Muzeum Śląskiego będzie jednym z nowo wznoszonych obiektów tego rodzaju w Polsce. Obok Muzeum Żydów Polskich w Warszawie, Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku, czy Muzeum Historii Polski w Warszawie, będzie to jedno z najnowocześniejszych muzeów w Polsce. Muzeum Śląskie będzie posiadać doniosłą rolę dla regionu, twórczo rozwijając tożsamość regionalną i chroniąc dziedzictwo Śląska. Będzie również nowoczesnym obiektem, który dzięki odpowiednio kreowanej polityce kulturalnej i promocyjnej samorządu województwa śląskiego stanie się wizytówką Górnego Śląska. Nowe Muzeum spełnia oczekiwania mieszkańców Górnego Śląska, wyposażając ich w placówkę, która w nowych warunkach i z nowoczesnym zapleczem zamknie dziesięciolecia oczekiwań na Muzeum Śląskie, z powodów historycznych dopiero teraz uzyskujące swój pełny wymiar instytucjonalny i programowy. Muzeum Śląskie jest - ze względu na skomplikowaną i dramatyczną historię Śląska w XIX i XX wieku, historię i losy mieszkańców tego regionu - instytucją z dawną oczekiwaną i mogącą po raz pierwszy posiadać tak bardzo kulturowo integrującą rolę w życiu społeczności tego regionu i pokoleń mieszkańców, którzy ze względów historycznych dzisiaj przebywają poza historycznym obszarem Górnego Śląska. W ponowoczesnym, mocno modernizującym się społeczeństwie Górnego Śląska zainteresowanie tradycją, historią i potrzeba dokumentowania tej przeszłości jest bardzo silne. Muzeum w naturalny sposób ma szansę stać się placówką regionalnie ważną, żywą i potrzebną dla dokumentowania dynamicznie zmieniającej się tożsamości regionu.

Budowa Nowego Muzeum Śląskiego będzie także oddziaływać na otoczenie międzynarodowe. To kolejna, obok Muzeów w Goerlitz i w Opawie, instytucja muzealna, która zajmie się fenomenem Śląska, jego dziedzictwa materialnego i niematerialnego. Śląsk jest obszarem badawczym i edukacyjnym o ogromnym potencjale dla badaczy z Polski i zagranicy. Zaplecze infrastrukturalne, lokalizacja i zasoby ludzkie pozwolą na podjęcie wspólnych projektów badawczych, wpisując się w działania UE na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego Europy w jego bogactwie i rozpoznawaniu wielości jego przejawów.

Większe powierzchnie magazynowe umożliwią muzeum realizację misji polegającą na ochronie dziedzictwa kulturowego. Przyrost muzealiów, przy prowadzonej odpowiednio polityce zakupów i pozyskiwania darów planowanej na większą skalę od 2020r., wzorem m.in. Muzeum Powstania Warszawskiego, wskazuje, iż zwiększone powierzchnie magazynowe są niezbędne dla sprawnego funkcjonowania placówki, pozyskiwania obiektów, przejmowania depozytów, prowadzenia intensywniej formy wypożyczania (magazynowanie to wcześniej dobre opracowanie zbiorów), a także przechowywanie dzieł sztuki, m.in. w trakcie konserwacji. Odpowiednio prowadzona polityka zakupów i pozyskiwania muzealiów może prowadzić do ponad 100% wzrostu w stosunku do stanu obecnego (por. 2006 – 1490 pozyskanych obiektów; 2007 - 1 935; 2008 - 4 674). Decyzja o budowie nowej siedziby Muzeum Śląskiego była oczekiwana od dawna, gdyż już w momencie przekazania muzeum obecnego budynku traktowano go jako tymczasowe i jedyne dostępne wówczas miejsce. Ograniczenia stawiane przez stary, zabytkowy budynek, przeznaczony pierwotnie do zupełnie innych celów, są zbyt duże i przebudowa, mocno ograniczona przez status budynku, nie pozwoliłaby ich pokonać. Jednak ze względu na ograniczenia finansowe dotyczące wszystkie szczeble samorządu w Polsce oraz fakt, że Muzeum Śląskie poniosło już nakłady inwestycyjne na przystosowanie starego budynku do potrzeb prowadzenia działalności muzealnej, po wybudowaniu nowej siedziby 3 działy zostaną w starym gmachu oczekując na rozbudowę nowego muzeum na pozostałym terenie; będzie to dział etnografii, archeologii i historii. Działy te będą organizowały wystawy czasowe w ograniczonym zakresie w starym budynku, mając do dyspozycji również wspólną powierzchnię wystaw czasowych w nowym gmachu; na al. Korfantego 3 będą też przebywali pracownicy merytoryczni tych działów. Komfort ich pracy i możliwości wystawiennicze poprawią się ze względu na zwolnienie dużych powierzchni przez pozostałe działy. Wystawy zostaną przeniesione na niższe piętra, od parteru do II piętra, co poprawi ich dostępność dla zwiedzających. Tak jak wspomniano, będzie to rozwiązanie tymczasowe.

Projektowane powierzchnie wystawowe nie odbiegają od rozwiązań przyjętym w porównywalnych muzeach: w

Muzeum Historii Polski w Warszawie projektowane powierzchnie wystawowe wynoszą 10 tys. m², a w Muzeum Żydów Polskich 5 tys. m². Pozostałe powierzchnie wynikają z jednej strony z możliwości stwarzanych przez lokalizację, a z drugiej z całościowej oferty muzeum.

Kolekcje Muzeum Śląskiego, zarówno z budynku przy Alei Korfantego 3, z CSP oraz z magazynów muzeum w Jaworznie (miejscowość na zachód od Katowic; ok. 40 km) znajdują się w magazynach Nowego Muzeum Śląskiego; liczba wystaw czasowych wzrośnie z 2 do 6 (Historia Śląska, Malarstwo polskie do 1945 r.; Malarstwo po 1945 roku; Sztuka sakralna Śląska; Sztuka nieprofesjonalna; Centrum Scenografii Polskiej); zapewni to pełniejszą i szeroką (w połączeniu z wystawami czasowymi) prezentację zbiorów Muzeum Śląskiego; w przypadku wskazanych wystaw będzie to pierwsza w historii muzeum możliwość stałego eksponowania zbiorów Muzeum (powinno to oznaczać w praktyce wzrost % prezentowanych obiektów na wystawach z ponad 1% do ok. 5%, co jest osiągnięciem sytuacji traktowanej w muzealnictwie jako pożądanej z punktu widzenia poszerzenia dostępności obiektów dla widza).

Nowe Muzeum Śląskie daje szansę stworzenia nowego ośrodka upowszechniania wiedzy na temat historii i dziedzictwa Górnego Śląska, kształtowania zachowań wobec dziedzictwa w regionie, jego promocji poza obszar Śląska oraz uczestniczenie w wymianie kulturowo-artystycznej w Polsce i Europie Środkowej. Umiejscowienie muzeum w Katowicach, siedzibie kilkunastu wyższych uczelni, podmiotów gospodarczych, administracji rządowej i samorządowej, w połączeniu z wielofunkcyjnym charakterem placówki (edukacja, upowszechnianie, ochrona dziedzictwa, przysporzy szans i wyzwań charakterystycznych dla instytucji lokowanych w ośrodkach metropolitalnych.

Program Muzeum Śląskiego będzie oparty na postulacie stworzenia instytucji nowoczesnej i odpowiadającej współczesności pod kątem architektonicznym, technicznym i programowym, budującej wiedzę o historii, w tym regionalnej, w powiązaniu z historią krajów we władaniu których Śląsk się znajdował, historią Europy i świata i w poszanowaniu dziedzictwa mniejszości narodowościowych i religijnych zamieszkujących Górny Śląsk, tworząc potencjał dziedzictwa materialnego i niematerialnego regionu.

Muzeum będzie też prezentowało i interpretowało przemysłowe dziedzictwo kulturowe Górnego Śląska; już rozpoczęło gromadzenie zabytków techniki, dokumentów i innych obiektów muzealnych zdolnych tę historię opisać i utrwalić jej spuściznę dla kolejnych pokoleń.

Śląskość muzeum, wpisana wprost w jego nazwę, oznacza, iż jednym z kulminacyjnych elementów na trasie ekspozycyjnej i wystawienniczej, wpisanej we współczesną koncepcję wystaw interakcyjnych, storyhouse'ów będzie wystawa stała poświęcona „*Historii Górnego Śląska*”, prezentująca historię G. Śląska w oparciu o momenty kluczowe w historii regionu (prehistoria, system osadnictwa średniowiecznego, modernizacja końca XVIII i początku XIX wieku, industrializacja XIX wieku), wojny światowe, ruchy narodowe XX wieku, powstania śląskie, okres międzywojnia, wybitne zjawiska cywilizacyjne (przemysł, sztuka architektura okresu międzywojnia), które nadały tożsamość regionowi w dzisiejszym kształcie. Wystawa będzie wzorowana na najlepszej tradycji muzealnictwa w Europie (m.in. wystawa stała w Muzeum Żydów w Berlinie, wystawa w Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie, czy planowana wystawa Żydów Polskich w Warszawie, wystawa w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku tzw. ulica Hanzeatycka) i na świecie (np. Muzeum Edo w Tokio, Muzeum Holocaustu w Nowym Yorku); zakłada pełną interaktywność, narracyjność i ambicję osiągnięcia zrównoważonego udziału obiektów muzealnych i scenograficznych, multimedialnych, stanowiąc ofertę atrakcyjną zarówno dla masowej publiczności, jak i dla ekspertów. Założenie to ma służyć takiemu zaprezentowaniu historii G. Śląska, by choć niezwykle barwna i trudna, interpretowana nadal w sposób skrajny przez historiografię np. polską i niemiecką, uzyskała przekaz czytelny dla odbiorcy zewnętrznego, krajowego i zagranicznego, który odwiedzi muzeum. Elementem niezwykle nowoczesnym i reprezentującym postawę otwarcia będzie poświęcenie części ekspozycji zagadnieniom dziedzictwa niematerialnego obrzędowości, tradycjom i językowi śląskiemu. Ten ostatni akcent manifestować się będzie także w warstwie opisowej wystawy, która uzyska narrację (opisy, przewodnicy) w językach polskim i śląskim oraz w językach niemieckim i angielskim (docelowo opcja także języka czeskiego).

Muzeum Śląskie dysponuje jedną z najciekawszych i najważniejszych w polskiej sztuce kolekcją malarstwa polskiego XIX i XX wieku (do 1945 roku). W nowym budynku, w ramach kolejnej wystawy stałej „*Galeria Malarstwa Polskiego od 1800 do 1945r.*”, eksponowane będą 224 obrazy najwybitniejszych polskich lub tworzących w Polsce malarzy. Jakość kolekcji i poszczególnych obiektów potwierdzają liczne publikacje Muzeum Śląskiego oraz innych podmiotów wydawane w kraju i za granicą. Potwierdzeniem ich wyjątkowej jakości artystycznej są niezliczone wystawy, na które były od tej pory wypożyczane, projekty zagraniczne w których uczestniczyły (np. Rok Polski w Austrii 2002 i wystawa w Leopold Museum „Nowe Państwo”). Zbiory malarstwa polskiego XIX i XX wieku złożą się na jedną z najważniejszych ekspozycji w nowym Muzeum

Śląskiem. Ulegnie też zmianie polityka wypożyczeń tych obiektów (szczególnie z Galerii Stałej): wypożyczenia zostaną ograniczone do minimum, by obiekty te były do zobaczenia wyłącznie w muzeum, zaś ewentualna ich migracja na wybitne wystawy obce będzie stanowiła fakt społeczny i medialny. Obrazy z tej kolekcji stanowią poważne źródło dochodu w segmencie sprzedaży praw do ich wizerunku, publikacji podręcznikowych itp.

Równie duże nadzieje związane są z wystawą stałą poświęconą „**Polskiemu malarstwu współczesnemu po 1945 r.**”, której inauguracja miała miejsce w kwietniu 2009 roku. Zbiory sztuki współczesnej to ponad 580 obrazów, z czego na wystawie pokazanych zostanie 265 prac reprezentujących niemal wszystkie gatunki i formacje artystycznej w polskiej sztuce po 1945 roku. Kolekcja ta ponownie rozwijana, w połączeniu z projektem gromadzenia sztuki najwybitniejszych artystów polskich (projekt **ARS MODERNA**), daje solidne podstawy do projektowania pracy tej galerii i jej rozwoju. W polityce ekspozycyjnej, choć to wystawa stała, uwzględniona będzie odmienność czynnika czasu w odniesieniu do wystaw stałych i w cyklu 4-5 lat wystawa ta będzie w części wymieniana i aktualizowana, także o depozyty (politykę pozyskiwania depozytów muzeum podejmie aktywniej dopiero od 2012 roku, z chwilą otrzymania dostępu do nowych powierzchni magazynowych). Już dzisiaj, w niedługim czasie od otwarcia, Galeria ta doczekała się pozytywnej oceny ze strony krytyków sztuki i środowiska fachowców. Pozwoliło to także, w sposób formalny, wprowadzić Katowice i Górny Śląsk do grona ośrodków krajowych stale prezentujących sztukę współczesną. Poszerza to i aktualizuje krąg odbiorców oferty muzeum, zwłaszcza o ludzi młodych, i daje szczególne perspektywy rozwoju.

Podobny poziom atrakcyjności i potencjału prezentuje wystawa stała **Centrum Scenografii Polskiej** oparta na kolekcji Centrum, jedynej placówki w kraju gromadzącej plastykę sceniczną, dekoracje, kostiumy, formy lalkarskie i animacyjne. Wystawa ta, prezentując najwybitniejsze realizacje z historii polskiej plastyki scenicznej, teatralnej, operowej i filmowej (łącznie 500 obiektów o różnej skali), w sensie wystawienniczym powoła do życia **Narodową Galerię Scenografii**, budując jeden z wyznaczników atrakcyjności zbiorów Muzeum Śląskiego na skalę ogólnopolską, europejską i światową. Ekspozycja ta posiada także ogromny walor w pracy edukacyjnej, z zasady operując formami interaktywnej relacji z każdym odbiorcą, w tym z młodzieżą szkolną oraz studentami. Centrum jako Oddział Muzeum Śląskiego dysponować będzie także przestrzenią wystawy czasowej w budynku MI/15. Realizowane tam będą formy bardziej kameralne, odwołujące się do dokonań polskiej animacji, teatru lalki, prezentacje projektów scenografii i kostiumów.

Obok tego stałymi ekspozycjami cieszyć się będzie **Śląska sztuka sakralna** ze skromną, acz reprezentatywną ekspozycją średniowiecznej i nowożytnej plastyki sakralnej pochodzącej w lwiej części ze zbiorów dawnego Muzeum Śląskiego (łącznie prezentowanych będzie 25 obiektów własnych muzeum) oraz ekspozycja **Śląskiej plastyki nieprofesjonalnej**, nurtu w życiu artystycznym Górnego Śląska cieszącego się rosnącą estymą u zwiedzających i zainteresowaniem ekspertów. Tradycja sztuki naiwnej, dokonując oceny z perspektywy ostatnich dwóch dekad to kierunek artystyczny, który wprost wpisuje się w historię artystyczną Górnego Śląska, jest jego wyróżnikiem i składa się na tożsamość kulturową tego regionu (tak też jest tak traktowany przez odbiorców). Bez przesady można dzisiaj mówić o międzynarodowym uznaniu dla tej plastyki (definiowanej przez nazwiska Teofila Ociepki i Grupy Janowskiej) i zainteresowaniu w różnych ośrodkach Europy (Francja, Niemcy, kraje Skandynawskie).

Ważnym elementem pracy muzeum będzie aktywność w dziedzinie edukacji i upowszechniania wiedzy na temat dziedzictwa i zbiorów muzeum oraz rosnący udział w przemyśle wolnego czasu mieszkańców Katowic i Górnego Śląska. Doświadczenia lat 2007 i 2008 pokazują, iż modyfikacja form edukacji, poszerzenie tematów zajęć i spotkań, ich zróżnicowanie w zakresie formy od warsztatów, poprzez zajęcia seminaryjne, wykłady po spotkania tematyczne, akcje wizerunkowe (np. Święteczna Jazda Muzeum Śląskiego), są w stanie w znacząco zwiększyć liczbę odbiorców oferty muzeum, w tym oferty edukacyjnej (por. frekwencja w 2007r. 23 500 osób, w 2008r. 39 181 osób). Muzeum, dysponując nowym zapleczem edukacyjnym (liczne sale seminaryjne, wykładowe), planuje położyć na tę część swojej pracy ogromny nacisk, poszerzając krąg odbiorców o seniorów (65+), osoby upośledzone ruchowo, niewidzące i niesłyszące, grupy społecznie zaniedbane (w tym ostatnim segmencie Muzeum Śląskie ma już swoje dokonania).

Nastąpi także rewolucyjne poszerzenie możliwości organizowania wystaw czasowych. Duże i wysokie pomieszczenia (850m²; wysokość do 8 m), wyposażone w klimatyzację grawitacyjną, obieg chłodnego powietrza, kontrolę wilgotności, pozwolą organizować wystawy przekrojowe, wielodziałowe, monograficzne oraz oferują miejsce dla działań Centrum Scenografii Polskiej (gdzie wysokości pojedyncze obiektów mogą przekraczać 5 metrów). Udział podmiotów zewnętrznych (zagranicznych) oraz możliwość realizacji kilku znaczących projektów równolegle poszerzy ofertę muzeum.

Ważnym elementem zmian w programie funkcjonalnym muzeum będzie poszerzenie form i zakresu pracy **biblioteki muzeum** (biblioteka multimedialna; ok. 40 stanowisk multimedialnych; tradycyjna czytelnia, bezpłatny dostęp do internetu), rozbudowa specjalności realizowanych w **pracowniach konserwacji zabytków** (min. 6 specjalności: tkanina, papier – fotografia, rzeźba, malarstwo sztalugowe, porcelana, metal) spójnych z charakterem pracy i zasobami działów Muzeum Śląskiego oraz unowocześnienie **pracowni reprodukcji mechanicznej i cyfrowej**. Ten ostatni element wiązać się będzie z potrzebą zaspokojenia potrzeb własnych muzeum (rosnące zbiory działu dokumentacji mechanicznej, ogólny dynamiczne pozyskiwanie) oraz będzie służył sprostaniu zapotrzebowania na wykonywanie dokumentacyjne i komercyjne wizerunków zbiorów Muzeum Śląskiego.

Muzeum Śląskie już dzisiaj podejmuje współpracę z Instytutem Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN w Gliwicach, która zmierzać będzie do wyposażenia Muzeum Śląskiego w **pracownię inwentaryzacji 3D** oraz stworzenia w nowym budynku centrum edukacji pracowników muzeów G. Śląska w zakresie nabywania umiejętności inwentaryzowania obiektów technikami trójwymiarowymi, m.in. mającymi zastosowanie w praktyce konserwatorskiej, archeologicznej, edukacyjnej (np. wykonywania kopii do celów edukacyjnych).

Podział funkcjonalny muzeum na część muzealną i konferencyjno-edukacyjną pozwoli prowadzić działalność muzeum w formule instytucji otwartej, oferującej nie tylko ekspozycje, ale znacznie szerszy niż dotychczas wachlarz działań edukacyjnych i naukowych (warsztaty, spotkania tematyczne, konferencje) i wykreować w obrębie muzeum funkcje i przestrzeń publiczną. Ten ostatni aspekt będzie szczególnie widoczny w zagospodarowaniu terenu muzeum, która również pełnić będzie funkcję swoistej agory – miejsca spotkań mieszkańców i gości muzeum, realizacji eventów muzealnych, happeningów artystycznych, czy prezentacji opartych na zasobach scenograficznych CSP.

Uelastycznieniu zwiedzania wystaw Muzeum Śląskiego i korzystania z innych form uczestniczenia w projektach sprzyjać będzie wytyczenie zróżnicowanych (czas, długość) tras zwiedzania od krótkich, pozwalających na zapoznanie się z najważniejszymi obiektami wszystkich wystaw stałych Muzeum, po trasy tematyczne oferujące maksymalizację odbioru i poznania zasobów muzeum.

Istotnym aspektem oferty programowo-funkcjonalnej będą restauracje (Mi/8 i parter budynku administracyjnego) i kawiarnie (Mi/8) o zróżnicowanym standardzie (wyższy w budynku Mi/8) i oferujące możliwość spędzania wolnego czasu w obrębie Muzeum, również po godzinach zamknięcia sal wystawowych.

B.5.2 Cele społeczno – gospodarcze

Wskazać społeczno-gospodarcze cele projektu:

Bezpośrednim celem budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego wzmocnienie konkurencyjności przestrzeni miejskiej poprzez rozwój infrastruktury kultury, która przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej województwa śląskiego. Powstałe w wyniku realizacji projektu nowoczesne muzeum przyczyni się do poszerzenia dotychczasowej oferty kulturalnej regionu oraz do pielęgnowania dziedzictwa kulturowego i tradycji, historii, osiągnięć kulturalnych, lokalnych obyczajów i języka, zachowania dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego oraz wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu.

Muzeum będzie specjalistycznym centrum edukacji archeologicznej, etnograficznej, teatralnej i sztuki, miejscem integracyjnym środowisk naukowych i artystycznych. Jednocześnie będzie to miejsce spotkań mieszkańców Katowic, Śląska, Polski, Europy i świata w salach wystawowych, konferencyjnych, na koncertach oraz pokazach plenerowych promujących kulturę, sztukę i historię Górnego Śląska.

Pozostałe cele projektu to:

- zagospodarowanie i adaptacja na cele kulturalne terenu przemysłowego o znaczeniu dla kultury narodowej i regionalnej, z obiektami objętymi ochroną konserwatorską ,
- wykorzystanie kultury jako czynnika zwiększającego zatrudnienie i frekwencję turystyczną w mieście,
- podniesienie poziomu życia mieszkańców,
- dbałość o dziedzictwo kulturalne regionu,
- poprawa stanu bazy materialnej instytucji kultury,
- zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze poprzez ułatwienie dostępu do instytucji kultury.

Projekt jest w pełni zgodny z politykami horyzontalnymi.

Budowa nowego gmachu muzeum istotnie zwiększy dostępność dóbr kultury i sztuki dla osób o ograniczonej mobilności: niepełnosprawnych, starszych, rodziców z dziećmi w wózkach lub nosidełkach, dla których pokonywanie stromych schodów w starym budynku jest trudne lub niemożliwe. Utworzenie parku w Kwartale Muzeów i powiązanie go z Parkiem Bogucickim zwiększy grupę odbiorców oferty muzeum o osoby przychodzące lub przechodzące przez park, które w inny sposób nie zainteresowałyby się działaniami muzeum z powodu braku nawyków korzystania z oferty kulturalnej czy ograniczonego dostępu do informacji. Nowy teren rozszerzy możliwości organizowania wystaw oraz darmowych spotkań i instalacji plenerowych, przez co więcej osób, również z grup o niekorzystnym położeniu, będzie uczestniczyło w tej formie życia społecznego. Projekt wpłynie pozytywnie na politykę równych szans.

B.5.3 Wkład w realizację programu operacyjnego

Opisać sposób, w jaki projekt przyczynia się do osiągnięcia celów programu operacyjnego (dostarczając wskaźniki ilościowe, o ile jest to możliwe)

Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach ubiega się o dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego, w ramach priorytetu VI. Zrównoważony rozwój miast, Działanie 6.1. Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu. Projekt jest umieszczony w Indykatorywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL pod nr 3, co świadczy o jego znaczeniu dla realizacji celów RPO. W poniższej tabeli wykazano zgodność projektu z celami i założeniami programu.

Cele / założenia programu	Działania projektu prowadzące do realizacji celów i założeń programu
Celem głównym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013 jest: stymulowanie dynamicznego rozwoju, przy wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu.	Nowoczesna siedziba Muzeum Śląskiego, pozwalająca znacznie poszerzyć i uatrakcyjnić ofertę kulturalną i edukacyjną, będzie stymulowała rozwój metropolii. Usytuowanie projektu na terenie poprzemysłowym w centrum miasta jest elementem jego rewitalizacji, prowadzącym do zwiększenia spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu.
Cele i założenia priorytetu 6	
Wzrost konkurencyjności przestrzeni miejskiej województwa	Projekt przewiduje adaptację obiektów poprzemysłowych, historycznych i zabytkowych oraz znaczne wzbogacenie oferty kulturalnej i edukacyjnej muzeum, przez co wzrośnie konkurencyjność przestrzeni miejskiej województwa. Poszerzona oferta Muzeum Śląskiego oraz zabytkowe obiekty odrestaurowane i zagospodarowane na cele kulturalne w ramach projektu w znacznym stopniu przyczynią do wzrostu atrakcyjności p przestrzeni miejskiej, co zaowocuje rozwojem turystyki miejskiej i kulturowej. Znacznie większe powierzchnie nowego muzeum pozwolą prowadzić działalność edukacyjną na dużo większą skalę i objąć nią ekspozycje maszyn i obiektów przemysłowych, które już znajdują się na terenie Kwartalu Muzeów i są sukcesywnie pozyskiwane przez muzeum. Na liście obiektów rekomendowanych w Strategii Rozwoju Turystyki na Szlak Zabytków Techniki znajdują się zabudowania po kopalni "Katowice". Rozwijane będą nowe formy prezentowania zabytków techniki oraz eventy z wykorzystaniem ich wnętrz. Nowe Muzeum Śląskie wpisze się w pejzaż Katowic i całego województwa, stając się jednym z wyznaczników tej przestrzeni.
Konieczne jest podjęcie	Stworzenie atrakcji kulturalnej w postaci

działań prowadzących do wzrostu potencjału aglomeracji poprzez rozwijanie i wzmacnianie m.in. innowacyjnego potencjału gospodarczego, zaplecza akademickiego i kulturalnego.	nowoczesnego muzeum regionalnego przyczyni się do zwiększenia potencjału turystycznego aglomeracji, bo 70% turystyki na świecie stanowi turystyka kulturowa. Muzeum Śląskie, działające na terenie pokopalnianym, swoją formą architektoniczną nawiązującą do tradycji industrialnych Górnego Śląska i szanującą kontekst architektury pokopalnianej, będzie doskonałym sposobem zachowania i nadania rangi dziedzictwa kulturowego przemysłowej tradycji Śląska. Dodatkowo rozszerzona oferta kulturalna i edukacyjna (m.in. wystawy stałe Śląska sztuka sakralna i Historia Śląska) będzie nakierowana na dokumentowanie i prezentowanie historii i tradycji regionalnych, w tym związanych z codziennymi zwyczajami, sposobem życia. W ramach programu wystawy stałej szczególną uwagę poświęci się dziedzictwu niematerialnemu: językowi śląskiemu oraz historii mówionej.
Podniesienie rangi głównych węzłów sieci osadniczej województwa wymaga działań na rzecz rozwoju i wzmacniania ich funkcji metropolitalnych, przede wszystkim kulturalnej (...), które pozwolą im konkurować z innymi ośrodkami w kraju i Europie oraz spełniać swoje zadania wobec regionu.	Projekt pozwoli wzbogacić i podnieść jakość oferty kulturalnej poprzez zwiększenie liczby wystaw i zajęć dydaktycznych, uatrakcyjnienie zwiedzania (wystawa stała wykorzystująca techniki audiowizualne, wykorzystanie lokalizacji na terenie pokopalnianym i industrialnych tradycji), wprowadzenie dodatkowych produktów oraz udostępnienie dziedzictwa społeczeństwu historycznie związanym ze Śląskiem, co znacznie podniesie rangę Katowic oraz całego regionu.
Znaczenie problematyki przekształcania terenów poprzemysłowych wynika zatem z masowości ich występowania, a także z ich lokalizacji w potencjalnie wartościowych miejscach – centrach miast, pobliżu arterii komunikacyjnych, sąsiedztwie obszarów o dużych walorach przyrodniczo-krajobrazowych	Projekt obejmuje adaptację obiektów pokopalnianych, zachowuje XIX i XX wieczne pejzaż industrialny znajdujący się w centrum miasta.
Wsparcie będzie dotyczyło budowy i przebudowy obiektów użyteczności publicznej (kulturalnych, turystycznych, sportu i rekreacji, kongresowych). Realizowane będą projekty przekształcania reprezentacyjnych przestrzeni publicznych o wysokiej jakości rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych.	Projekt obejmuje adaptację terenu pokopalnianego znajdującego się w centrum Katowic i przystosowanie go do funkcji muzealno – parkowych, budowę nowej siedziby samorządowej instytucji kultury, co pozwoli rozszerzyć zakres jej działalności i zwiększyć obszar oddziaływania. Wybór koncepcji nowej siedziby muzeum w międzynarodowym konkursie architektonicznym zapewni przyjęcie wysokiej jakości rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych
Wkład w realizację celów VI Priorytetu RPO WSL (jako % wskaźników wyznaczonych na 2013r.): Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast – 1% Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem (tys. osób) – 12,5% Powierzchnia terenów zrewitalizowanych - 1,6%, w tym w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców: 2,3% Liczba nowych miejsc pracy – 12,5%	

C. WYNIKI STUDIUM WYKONALNOŚCI

C.1 Przedstawić podsumowanie głównych wniosków z przeprowadzonego studium wykonalności:

Studium wykonalności wykazało, że istnieje duża potrzeba stworzenia nowoczesnego muzeum regionu śląskiego, a Muzeum Śląskie w Katowicach jest przygotowane do wdrożenia niniejszego projektu. Całość prac przygotowawczych została zrealizowana. Pozyskano teren pod inwestycję, wykonano projekty techniczne, przeprowadzono część prac przygotowawczych, zatrudniono Inżyniera Kontraktu wspierającego beneficjenta w realizacji projektu oraz powołano Jednostkę Realizującą Projekt w strukturach Muzeum Śląskiego, uzyskano niezbędne decyzje administracyjne, uwzględniono projekt w dokumentach strategicznych województwa samorządowego, w których określono koncepcję realizacji projektu oraz sposób jego finansowania.

Przygotowano również dokumenty aplikacyjne o współfinansowanie projektu ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 oraz uzyskano wsparcie merytoryczne i doradcze konsultantów inicjatywy JASPERS. Projekt został pozytywnie oceniony na poziomie regionalnym. Wszystko to pozwala postawić tezę o dużym prawdopodobieństwie sukcesu realizacji projektu. Projekt odznacza się wysoką efektywnością ekonomiczną, co oznacza, że przyniesie znaczące korzyści społeczeństwu.

Podać szczegółowe odniesienia czy EFRR, Fundusz Spójności, ISPA lub inna pomoc wspólnotowa jest/była zaangażowana w finansowanie studium wykonalności:

Przygotowanie studium wykonalności nie było bezpośrednio finansowane z funduszy pomocowych, jednakże, jako że wchodzi w zakres prac Inżyniera Kontraktu, którego wynagrodzenie jest kosztem kwalifikowanym, po przyznaniu dofinansowania na projekt zostanie pośrednio częściowo sfinansowane z EFRR.

C.1.1 Analiza popytu

Przedstawić podsumowanie analizy popytu, włącznie z przewidywaną stopą wykorzystania po ukończeniu projektu i stopą wzrostu popytu:

Tabelaryczne zestawienie liczby odbiorców muzeum po zrealizowaniu projektu, oparte na założeniach opisanych poniżej, przedstawiono w tabeli 3.

1. Od 2013 roku będą 2 gmachy muzeum, stary i nowy. W starym budynku nadal będą organizowane wystawy, choć na mniejszą skalę, ze względu na ograniczenia techniczne, niemniej jednak jest to tzw. dobry adres, kampania promocyjna prowadzona w związku z otwarciem nowej siedziby przyczyni się również do wzrostu zainteresowania ofertą muzeum w dotychczasowym budynku. Przyjęto, że wystawy tam organizowane będzie odwiedzać 25 tys. osób rocznie i ta wielkość będzie utrzymywana na stałym poziomie, a systematycznie do 2017 r. wzrastać będzie liczba odwiedzających nową siedzibę, gdyż ludzie uczą się wszystkiego, co jest dla nich nowe. Założono wzrost odwiedzających indywidualnie oraz grupowo z przewodnikiem (oprowadzanie). W związku z ubieganiem się Katowic o miano Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 r., przy założeniu, że miasto otrzyma ten tytuł, w tym roku będzie obserwowalny znaczny wzrost przyjazdów do miasta i odwiedzin w jego obiektach kulturalnych. Lille we Francji w 2004 r., gdy to miasto było ESK, odwiedziło 9 mln osób. Wzrost założony w prognozie dla Muzeum Śląskiego jest bardzo ostrożny. W praktyce można spodziewać się nawet kilkuset tysięcy więcej odwiedzających w 2016, co poprawi wskaźniki wyliczone w studium. Założono znaczny wzrost liczby odwiedzających Centrum Scenografii Polskiej, które jest jedyną placówką posiadającą takie zbiory i organizującą wystawy scenografii. W dotychczasowej lokalizacji, trudnej do znalezienia ze względu na złe wyeksponowanie budynku i przy małych powierzchniach, przy obecnych nakładach i formach promocji, frekwencja w CSP nie stanowi żadnego punktu odniesienia dla prognoz. Zainteresowanie sztuką sceniczną jest duże, dlatego przy odpowiednich warunkach lokalowych oraz promocji oferty CSP należy spodziewać się wielokrotnie wyższej liczby odwiedzających.
2. Liczba odbiorców oferty edukacyjne wzrośnie ponad 2,5-krotnie, ze względu na zwiększenie liczby wystaw stałych oraz znacznie większych możliwości technicznych stwarzanych przez duże powierzchnie w nowym gmachu. Obecna liczba zajęć dostępna jest przy zaledwie 2 wystawach stałych. Od sezonu jesiennego 2009 rozpoczęto program zajęć weekendowych dla dzieci; od 2008/2009 oferowano zajęcia sobotnie dla dorosłych („Znasz li tę ziemię...”) raz na 1,5 miesiąca, ciesząc się ogromnym zainteresowaniem - można powiedzieć, iż w danych warunkach jest 100% frekwencja.
3. Teren parkowy wokół muzeum oraz duże powierzchnie wewnątrz budynków pozwolą na większą skalę promować kulturę poprzez spotkania plenerowe, koncerty i inne wydarzenia, które już obecnie cieszą się dużym zainteresowaniem, choć są realizowane w trudnych warunkach. Nie będą to wydarzenia

komercyjne, a nastawione na promowanie kultury i sztuki, mające zwiększyć zainteresowanie ofertą muzeum w zakresie działalności statutowej.

4. W zestawieniu nie uwzględniono liczby osób korzystających z parku i obiektów przymuzealnych bez odwiedzania wystaw w muzeum, których liczbę szacuje się na ok. 40 tys. rocznie. Nie są to bezpośredni odbiorcy oferty kulturalnej, aczkolwiek jest mocno prawdopodobne, że wielu z nich wróci do muzeum jako odwiedzający.

Tabela 3. Zmiana liczby odbiorców oferty muzeum w wyniku realizacji projektu

Oferta kulturalna Muzeum Śląskiego	Aktualna liczba uczestników [tys. osób]	Prognozowana liczba uczestników w 2017 r. [tys. osób]	Zmiana [%]
Wystawy razem, w tym:	39,18	210	436%
W siedzibie przy al. Korfantego 3	23,6	25	6%
Poza siedzibą	9,9	-	-
Centrum Scenografii Polskiej	5,69	25	340%
Nowa siedziba	-	160 (bez oferty CSP)	-
Działania edukacyjne i inne formy promowania kultury	18,255	49,515	171%
lekcje muzealne	4,74	6,875	45%
warsztaty	3,13	5,6	79%
oprowadzanie	3,825	12	214%
wykłady	0,78	1,5	92%
sesje naukowe	0,08	0,5	525%
spotkania weekendowe		1,44	
inne (koncerty, filmy, noc w muzeum)	5,7	21,6	279%
CSP	4,502	8,025	78%
lekcje muzealne	3,872	5,625	45%
inne (koncerty, filmy, noc w muzeum)	0,63	2,4	281%
łącznie	61,937	267,54	332%

Źródło: opracowanie własne

C.1.2 Inne rozwiązania

Wskazać alternatywne rozwiązania rozważane podczas studium wykonalności:

Przygotowując projekt rozważano alternatywne rozwiązania w następujących obszarach:

1. Zakres przedsięwzięcia. Rozważano gruntowny remont z przebudową dotychczasowej siedziby muzeum. Z powodów opisanych szerzej w punkcie B.5.1 nie byłoby możliwe wprowadzenie rozwiązań wymaganych w nowoczesnych muzeach w zabytkowym budynku, który pierwotnie pełnił zupełnie inną funkcję. Również ograniczona powierzchnia tego budynku nie pozwoliłaby wygospodarować wymaganej przestrzeni wystawowej i magazynowej. Dlatego zdecydowano się zbudować nową siedzibę muzeum. Po podjęciu tej decyzji brano pod uwagę przeniesienie całego muzeum do nowej lokalizacji. Jednakże środki finansowe, które organ założycielski mógł przeznaczyć na wsparcie nowego gmachu, wraz z dofinansowaniem unijnym, nie wystarczyły na spełnienie potrzeb wszystkich działów muzeum. Z drugiej strony budowa nowej siedziby jest długim procesem, w trakcie którego muzeum musi działać, a do tego konieczne jest ponoszenie nakładów na utrzymanie w zadawalającym stanie obecnej siedziby, co pozwoli wykorzystywać ją na cele muzealne w ograniczonym zakresie po przeniesieniu części muzeum do nowego gmachu.
2. Koncepcja nowej siedziby. Po zdefiniowaniu potrzeb lokalowych Muzeum Śląskiego i określeniu możliwości budżetowych organu założycielskiego, ogłoszono międzynarodowy konkurs architektoniczno-urbanistyczny na zaprojektowanie nowej siedziby. W warunkach konkursowych określono minimalne wymogi funkcjonalne nowej siedziby w oparciu o analizę potrzeb placówki, uwzględniającą posiadane zbiory, plany dalszego rozwoju, dotychczasowe zainteresowanie ofertą kulturową i edukacyjną, trendy rynkowe oraz ramy finansowe. Zwycięska koncepcja, wyłoniona spośród 18 prac (spośród 58 wstępnych koncepcji, po prekwalifikacji wybrano 18 i ich autorów zaproszono do złożenia pełnych koncepcji), opiera się na zamiarze stworzenia obszernych i zróżnicowanych przestrzeni i funkcji muzealnych przy minimalnej ingerencji w teren zewnętrzny, przez co pozostawi swobodę późniejszego zagospodarowania północnej części Kwartału Muzeów. W nawiązaniu do przemysłowej historii Śląska i pierwotnej funkcji terenu pokopalnianego, większą część projektowanego budynku zlokalizowano pod ziemią. Cały kompleks prezentuje się na zewnątrz wyłącznie poprzez przeszklone kubatury budynku administracyjnego, komunikacji oraz funkcji technicznych. Przez odpowiednio dobrane proporcje obiekty te harmonizują z zespołem istniejących budowli. W międzynarodowym jury zasiadali eksperci z różnych dziedzin, również finansów, którzy analizowali przedstawione propozycje pod kątem funkcjonalności, przyszłych kosztów eksploatacji. Całkowity koszt budowy oraz powierzchnia we wszystkich ofertach były identyczne, gdyż były wpisane w warunki konkursowe.
3. Lokalizacja. Potrzeba budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego była znana i brana pod uwagę jeszcze przed II wojną światową. Rozważano kilka lokalizacji. Muzeum Śląskie posiadało nieruchomość przy ul. Ceglanej, na której planowano wybudować nową siedzibę. Po gruntownej analizie planów zagospodarowania miasta oraz innych planów inwestycyjnych uznano, że lepszym rozwiązaniem będzie przeniesienie Muzeum Śląskiego na teren byłej Kopalni Katowice przy ul. Kopalnianej. Brano przy tym pod uwagę wykorzystanie zabytkowych budynków pokopalnianych, które komponują się z koncepcją stworzenia wystawy dziedzictwa przemysłowego oraz nawiązują do industrialnej tradycji Śląska, a także planowane lokalizacje innych obiektów kultury, tworzących tzw. Oś Kultury oraz potrzebę rewitalizacji tej części miasta. Ponadto teren przy ul. Kopalnianej jest położony bliżej centrum miasta i znacznie łatwiej dostępny, szczególnie dla osób niezmotoryzowanych. Daje też duże możliwości połączenia muzeum z parkiem, co pozwoli osiągnąć dodatkowe korzyści z projektu. W tym celu dokonano zamiany gruntu z ul. Ceglanej na teren po byłej kopalni Katowice będący wówczas własnością Holdingu Węglowego. Po opracowaniu koncepcji zagospodarowania terenu przy ul. Kopalnianej organ założycielski Muzeum Śląskiego, województwo samorządowe, ogłosił międzynarodowy konkurs na koncepcję nowej siedziby Muzeum Śląskiego, który zakładał wykorzystanie na cele muzealne części zabytkowych obiektów pokopalnianych i przeniesienie części muzeum. Z uwagi na ograniczone możliwości finansowe Województwa Śląskiego pozostałe obiekty zabytkowe na terenie północnym Kwartału Muzeów miałyby zostać wykorzystane w późniejszym etapie na potrzeby związane z działalnością Muzeum Śląskiego, co umożliwi całkowite przeniesienie muzeum na ten teren i zaprzestanie korzystania z dotychczasowego budynku przy ul. Korfantego 3.

D. HARMONOGRAM

D.1 Harmonogram projektu

Poniżej należy podać harmonogram realizacji całego projektu.

Jeżeli wniosek dotyczy etapu projektu, należy wyraźnie wskazać w tabeli części projektu, w stosunku do których składany jest niniejszy wniosek o wkład:

	Data rozpoczęcia (A) dd/mm/rrrr	Data ukończenia (B) dd/mm/rrrr
1. Studium wykonalności:	01/04/2009	30/09/2009
2. Analiza kosztów i korzyści (włącznie z analizą finansową):	01/07/2009	30/09/2009
3. Ocena oddziaływania na środowisko:	Nie dotyczy	Nie dotyczy
4. Studium projektowe:	01/04/2007	31/12/2011
5. Opracowanie dokumentacji przetargowej:	01/08/2005 ¹	31/12/2011
6. Przewidywane ogłoszenie procedury przetargowej:*	Tabela poniżej	
7. Nabycie gruntów:	30/12/2004	24/11/2009
8. Etap budowy/umowa budowlana:	08/09/2005 ²	30/06/2012
9. Etap operacyjny:	01.07.2012	Nie dotyczy

* Proszę sprecyzować dla każdej procedury przetargowej

<i>Zamówienia powyżej 14 tys Euro</i>	<i>Data rozpoczęcia / wszczecia postępowania ogłoszenia</i>	<i>Data zakończenia – podpisanie umowy</i>
Przygotowanie pomieszczeń na potrzeby prac Sądu Konkursowego na terenie Muzeum Śląskiego w Katowicach ul. Kopalniana 6	08/03/2007	27/04/2007
Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych na potrzeby Muzeum Śląskiego w Katowicach, związanych z prowadzonym Konkursem	14/03/2007	10/05/2007
Konkurs na wykonanie koncepcji architektonicznej Głównego Gmachu Muzeum Śląskiego w Katowicach	30/10/2006 ³	15/06/2007
Wykonanie poligonu prac związanych z wykorzystaniem ciepła z wód kopalnianych dla obiektów planowanych na terenie byłej kopalni „Katowice” ⁴	12/11/2007	03/12/2007
Wykonanie prac projektowych i nadzór autorski – zamówienie udzielone zwycięzcy konkursu	03/08/2007	07/02/2008
Pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu wg zasad FIDIC oraz wymogów RPO dla zadania „Budowa Nowej Siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach”	17/12/2007	25/04/2008

¹ Opracowanie dokumentacji przetargowej dla pierwszych robot wyburzeniowych; wydatki poniesione przed 2007r. nie są ujęte w kosztach kwalifikowanych projektu

² Data rozpoczęcia pierwszych robot budowlanych (wyburzeniowych) prowadzonych na terenie kopalni. Roboty te nie są ujęte w kosztach projektu.

³ Koszty związane z tą pozycją, obciążające projekt, poniesiono po 1.01.2007

⁴ Koszty niekwalifikowane - rozeznanie możliwości wykorzystania zasobów wód kopalnianych do ogrzewania obiektu wykazało, iż rozwiązanie to jest nieefektywne i zaniechano jego wdrożenia, dlatego koszt opracowań z nim związanych uznano za niekwalifikowany

Roboty budowlane związane z przygotowaniem placu budowy: wyburzenia budynków „A” i „D” wraz z uzupełnieniem ogrodzenia, zmianą zasilania i oświetlenia obiektów przy bramie wjazdowej zlokalizowanych w Katowicach ul. Kopalniana 6	02/07/2008	18/09/2008
Roboty budowlane dla obiektów kubaturowych – postępowanie dwustopniowe z prekwalifikacją	01/04/2010	30/07/2010
Roboty budowlane – przygotowanie infrastruktury technicznej	01/04/2010	30/07/2010
Opracowanie koncepcji projektu, dokumentacji projektowej i realizacja wystawy stałej Historia Górnego Śląskiego – zostanie ogłoszony międzynarodowy konkurs; ze zwycięzcą zostanie podpisana umowa na projekt i realizację	01/10/2011	31/12/2011
Zakup środków trwałych poza wyposażeniem w meble stałe ujętym w zakresie robót budowlanych	01/10/2011	31/12/2011

Należy załączyć krótki opis harmonogramu głównych kategorii prac (tj. wykres Gantta, jeżeli jest dostępny).

					2010				2011				2012			
	2007	2008	2009	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
Przygotowanie Projektu																
Dokumentacja projektowa i przetargowa, w tym dokumentacja projektowa wystawy stałej																
Dokumentacja projektowa -wykorzystanie wód kopalnianych																
Roboty budowlane																
Przygotowanie terenu pod inwestycję																
Roboty budowlano- montażowe - Budynek Gmachu Głównego + Garaż Podziemny																
Roboty budowlano- montażowe - Budynek Holu Centralnego																
Modernizacja, przebudowa i adaptacja budynków istniejących - MS_8, MS_15, MS_79																
Zagospodarowanie terenu centralnego i południowego wraz z infrastrukturą bezpośrednio związaną z obiektami kubaturowymi																
Wykonanie wystawy stałej																
Zakup środków trwałych																
Zakup środków trwałych poza wyposażeniem w meble stałe ujętym w zakresie robót budowlanych																
Zarządzanie Projektem																
Nadzór inwestorski																
Nadzór autorski																
Audyt Projektu																
Promocja																
Promocja projektu																

D.2 Stopień przygotowania projektu

Opisać harmonogram projektu (D.1) w zakresie technicznych i finansowych postępów oraz obecny stopień przygotowania projektu w następujących pozycjach:

D.2.1 Pod względem technicznym (studium wykonalności itd.):

Projekt posiada studium wykonalności, obejmujące analizy techniczne, analizę kosztów i korzyści, dokumentację projektową, wykonawczą i przetargową na prace budowlane, oprócz wystawy stałej Historia Górnego Śląska, na której koncepcję zostanie ogłoszony konkurs w 2011 r.

D.2.2 Pod względem administracyjnym (zezwolenia, oceny oddziaływania na środowisko, zakup gruntów, zaproszenia do składania ofert itd.):

Rodzaj decyzji	Nazwa przedsięwzięcia	Nr/ Data wydania
Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	Kwartal Muzeów – Miasto Sztuki	B-II-JS-7331/24/07 Decyzja Nr 157/2007/cp 14.11.2007
Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach	Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach	KŚ.II-JŻ-7624-1-174-8/08 Decyzja Nr 65/Ś/09 18.05.2009
Pozwolenie na budowę	Kwartal Muzeów – Miasto Sztuki, w zakresie budowy Nowej Siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach przy ul. Kopalnianej 6	B-III-KM-7353/61/09 Decyzja Nr 1112/09 7.09.2009

Prawo dysponowania gruntem na potrzeby budowy nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach.

Lokalizacja wszystkich działek objętych pozwoleniem na budowę: KM 29, obręb Bogucice Zawodzie.

Prawo dysponowania terenem przez muzeum Śląskie wynika z następujących tytułów:

1. działki 105/14(f), 106/60(f), 106/62(f) - użytkowanie wieczyste, akt notarialny repertorium A nr 10947/2004 z 30.12.2004r.;
2. działki 104/2, 103/3, stanowiące własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Miasta Katowice - umowa użyczenia nr MK/3/6/2009 z dnia 25 luty 2009 roku zawarta w celu umożliwienia realizacji zamierzenia inwestycyjnego związanego z budową Muzeum Śląskiego przy ul. Kopalnianej w Katowicach;
3. działki 105/13, 103/4, 103/6, 104/1, 104/4, 105/10, 105/12, 105/6, 105/7, 105/8, 105/9, stanowiące własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym KHW S.A - Oświadczenie Katowickiego Holdingu Węglowego S.A., L.dz.: DP/P/W/09/303 z dnia 20 marca 2009 r.;
4. działki 104/3, 105/11, 105/2 stanowiące własność Miasta Katowice i działki 105/1, 105/2, 105/3, 105/4, 105/5 stanowiące własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Miasta Katowice - oświadczenie Miasta Katowice z dnia 30 kwietnia 2009, iż Miasto Katowice wyraża „zgody na dysponowanie nieruchomościami”;
5. działki 130/7, 130/8 stanowiące własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym SRK S.A. - oświadczenie Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. z dnia 4 maja 2009. (Działka 130/7 będzie objęta pozwoleniem na budowę dla części północnej – przechodzi przez nią kolektor wód dołowych; Muzeum Śląskie już posiada prawo dysponowania tą działką);
6. działki 122/2, 127/4, 130/9, 128, stanowiące własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Miasta Katowice - umowa użyczenia nr MK/3/7/2009 z dnia 6 maja 2009 roku.

D.2.3 Pod względem finansowym (decyzje dotyczące zobowiązań w zakresie krajowych wydatków publicznych, wymaganych lub przyznanych pożyczek, itd. - podać odniesienia):

Organ założycielski zagwarantował pokrycie 100 % wkładu własnego w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Województwa Śląskiego na lata 2009-2011 i po 2011 zatwierdzony uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr 4/43/III/2009 z dnia 21.10.2009 r.

D.2.4 Jeżeli realizacja projektu już się rozpoczęła, należy wskazać stan zaawansowania prac:

Projekt ma przygotowaną dokumentację projektową i wykonawczą, która była podstawą wydania pozwolenia na budowę we wrześniu 2009 r. W przetargu nieograniczonym został wyłoniony Inżynier Kontraktu, pełniący obowiązki od kwietnia 2008 r., wspierający beneficjenta w przygotowaniu projektu do realizacji, wyborze personelu o Jednostki Realizującej Projekt, uzyskaniu niezbędnych decyzji i pozwoleń. Przeprowadzono część prac przygotowawczych w terenie (prace wyburzeniowe i uporządkowanie terenu).

E. ANALIZA KOSZTÓW I KORZYŚCI

Postawą niniejszej sekcji powinny być wytyczne na temat metodyki dotyczącej przeprowadzania analizy kosztów i korzyści dużych projektów. Oprócz krótkiego opisu elementów, należy przedstawić pełną analizę kosztów i korzyści stanowiącą uzupełnienie niniejszego wniosku jako załącznik II.

E.1 Analiza finansowa

Poniżej należy podać krótki opis podstawowych elementów wynikających z analizy finansowej zawartej w analizie kosztów i korzyści (AKK).

E.1.1 Krótki opis metodyki i przyjętych szczegółowych założeń:

Założenia analizy finansowej:

1. Obliczenia przygotowano dla scenariusza z projektem oraz bez projektu; do obliczenia wskaźników efektywności finansowej zastosowano metodę różnicową, uwzględniając jedynie zmianę poszczególnych wielkości wywołaną projektem
2. Wszystkie analizy sporządzono w cenach netto, gdyż wnioskodawca jest płatnikiem VAT,
3. Wszystkie kalkulacje sporządzono w cenach stałych, zakładając wskaźniki realnego wzrostu poszczególnych pozycji: 1,5% - roczny wzrost płac, 1% - wzrost pozostałych stawek.
4. Przyjęto okres obliczeniowy 20 lat od zakończenia rzeczowej realizacji projektu, wliczając wszystkie nakłady poniesione przed momentem złożenia wniosku o dofinansowanie do przepływów w roku 2009; łączny okres objęty analizą wynosi 24 lata, od 2009 do 2032 r.
5. Zastosowano realną stopę dyskontową 5%

E.1.2 Główne elementy i parametry wykorzystywane w AKK do analizy finansowej

W euro (kurs z 31.03.2009 r.: 1 euro = 4,6885 PLN)

Główne elementy i parametry	Wartość niedyskontowana	Wartość dyskontowana (zaktualizowana wartość netto)
1. Okres objęty wnioskiem (lata)	24	
2. Finansowa stopa dyskontowa (%) ⁽¹⁾	5%, realna	
3. Całkowity koszt inwestycji bez nieprzewidzianych wydatków (w euro, niedyskontowany) ⁽²⁾	56711281,43	0
4. Całkowity koszt inwestycji (w euro, dyskontowany)	0	49374690,41
5. Wartość rezydualna (w euro, niedyskontowana)	28285490,67	0
6. Wartość rezydualna (w euro, dyskontowana)	0	9208944,23
7. Dochody (w euro, dyskontowane)	0	5740642,24
8. Koszty operacyjne (w euro, dyskontowane)	0	16769586,87
Obliczenie deficytu finansowania ⁽³⁾		
9. Dochód netto = dochody – koszty operacyjne + + wartość rezydualna (w euro, dyskontowany) = = (7) – (8) + (6)		-1 820000,52
10. Koszt inwestycji – dochód netto (w euro, dyskontowany) = (4) – (9), (art. 55 ust. 2)		-
11. Poziom deficytu finansowania (%) = (10) / (4)	100%	

- (1) Określić, czy stopa jest rzeczywista czy nominalna. Jeżeli analiza finansowa jest przeprowadzana na podstawie cen stałych, należy wykorzystać finansową stopę dyskontową wyrażoną w wartościach rzeczywistych. Jeżeli analiza jest przeprowadzana na podstawie cen bieżących, należy wykorzystać stopę dyskontową wyrażoną w wartościach nominalnych.
- (2) W tym przypadku, koszty inwestycyjne nie powinny obejmować nieprzewidzianych wydatków zgodnie z dokumentem roboczym nr 4.
- (3) Niniejszego nie stosuje się do: 1) projektów, do których odnoszą się zasady pomocy państwa w rozumieniu art. 87 Traktatu WE (zob. pkt G.1), zgodnie z art. 55 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 oraz 2) przypadków, gdy koszty operacyjne przewyższają dochody – wówczas projekt nie jest postrzegany jako generujący dochód w rozumieniu art. 55 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006; w tym przypadku, proszę nie uwzględniać pozycji 9 i 10 oraz ustalić deficyt finansowania w wysokości 100 %.

Jeżeli VAT podlega zwrotowi, koszty i dochody powinny opierać się na danych z wyłączeniem VAT.

E.1.3 Główne wyniki analizy finansowej

	Bez wkładu wspólnotowego (finansowa stopa zwrotu z inwestycji – FSZ/C) A		Uwzględniając wkład wspólnotowy (finansowa stopa zwrotu z kapitału własnego – FSZ/K) B (1)	
1. Finansowa stopa zwrotu (%)	n/a	FSZ/C	n/a	FSZ/K
2. Zaktualizowana wartość netto (euro)	-53 663 425,32	ZWN/C	-9 786 002,275	ZWN/K

(1) W celu obliczenia opłacalności projektu bez wkładu wspólnotowego („/C”) oraz z wkładem wspólnotowym („/K”), proszę skorzystać z wytycznych Komisji udzielonych zgodnie z art. 40 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006.

E.1.4 Dochody uzyskane w wyniku realizacji projektu

Jeżeli przewiduje się, że projekt przyniesie dochody wynikające z taryf lub opłat ponoszonych przez użytkowników, należy wyszczególnić opłaty (rodzaje i poziom opłat oraz zasady lub przepisy wspólnotowe, na podstawie których ustalono opłaty).

(a) czy opłaty pokrywają koszty operacyjne i amortyzację projektu?

Nie. Koszty utrzymania muzeum pokrywane są z dotacji operacyjnej organu założycielskiego, samorządu województwa śląskiego oraz z dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, co jest powszechnym rozwiązaniem w Polsce, prawnie usankcjonowanym.

(b) czy opłaty różnią się w zależności od poszczególnych użytkowników infrastruktury?

Tak. Muzeum ustala różne stawki za korzystanie z poszczególnych elementów oferty kulturalnej i edukacyjnej; ponadto udziela zniżek określonym grupom odbiorców (m.in. dzieciom, młodzieży szkolnej). Polityka cenowa ma na celu przede wszystkim zapewnienie dostępności oferty muzeum jak najszerszemu gronu odbiorców, częściowo jest również regulowana ustawowo (np. obowiązkowy wolny wstęp dla wszystkich na wystawy stałe 1 dzień w tygodniu)

(c) czy opłaty są proporcjonalne

(i) do wykorzystania projektu/rzeczywistego zużycia?

Nie. W przypadku muzeów trudno jest mówić o wykorzystaniu infrastruktury przez użytkowników. Ogólne zasady kształtowania poziomu opłat przedstawiono w pkt. b.

(ii) do zanieczyszczenia powodowanego przez użytkowników?

Nie dotyczy

Jeżeli brak jest taryf lub opłat, w jaki sposób pokrywane będą koszty utrzymania i operacyjne?

Nie dotyczy

E.2 Analiza społeczno-gospodarcza

E.2.1 *Przedstawić krótki opis metodyki (podstawowe założenia przyjęte przy wycenie kosztów i korzyści) oraz główne ustalenia wynikające z analizy społeczno-gospodarczej:*

Korzyści ekonomiczne projektu obejmują następujące pozycje:
dodatkowe wpływy z turystyki
skłonność do płacenia za wyższy komfort odbioru oferty muzeum
poprawa komfortu życia osób niepełnosprawnych
korzyści dzieci z odbioru oferty kulturalnej
korzyści z wolnego czasu
korzyści z zachowania dziedzictwa kulturowego.

Dodatkowe wpływy z turystyki.

Jako korzyści społeczne wynikające z projektu przyjęto dodatkowe wpływy z turystyki w wysokości dziennych wydatków turystów krajowych dla 75% wszystkich turystów odwiedzających muzeum oraz wydatków turystów zagranicznych dla 25% odwiedzających muzeum. (Stosunek liczby turystów zagranicznych do Polaków odwiedzających Górny Śląsk wynosi 32%). Łączną liczbę turystów odwiedzających muzeum przyjęto docelowo na poziomie ok. 60% ogólnej liczby odbiorców oferty muzeum (80% nowych odwiedzających). Jest to ostrożny szacunek, gdyż budowa nowej siedziby muzeum przyciągnie przede wszystkim dodatkowe osoby spoza Katowic, bo mieszkańcy miasta w dużej części mieszczą się w kategorii dotychczasowych odbiorców oferty, których nie brano pod uwagę licząc wpływy z turystyki.

Skłonność do płacenia za wyższy komfort odbioru oferty muzeum

Wg ostatnich szacunków, statystyczny Polak wydaje rocznie 24 euro na kulturę⁵. Kwota ta obejmuje m.in. abonament radiowo – telewizyjny, wydatki na zakup książek, bilety do kina, teatru, muzeum. Znacząca poprawa komfortu zwiedzania Muzeum Śląskiego i atrakcyjności jego oferty wg wstępnych szacunków autorów niniejszego studium spowoduje skłonność do wydania dodatkowego 1 euro na cele kulturalne. Nie oznacza to konieczności faktycznego poniesienia tych wydatków, aczkolwiek może pozwolić np. wprowadzić dodatkowe bilety na wystawy czasowe, które przełożą się na faktyczne wpływy muzeum i tym samym oszczędność środków samorządowych. Wycena skłonności do płacenia więcej za daną usługę jest elementem wycenianym w analizie kosztów i korzyści projektów z dziedziny kultury m.in. w podręczniku sporządzania analizy kosztów i korzyści autorstwa zespołu prof. Massimo Florio. Można tę kategorię zdefiniować jako pokrewną z *willingness to memorize experience*; na nią w istocie jest nakierowana komercyjna działalność muzeów i może ona stanowić uzupełnienie niskich dochodów z biletów, zwłaszcza w świetle polskich regulacji i obowiązku udostępniania wystaw stałych bezpłatnie raz w tygodniu).

Poprawa komfortu życia osób niepełnosprawnych

Nowe budynki muzeum będą w pełni przystosowane dla osób o ograniczonej mobilności. Ponadto muzeum planuje wprowadzić specjalną ofertę adresowaną do osób z dysfunkcją wzroku i słuchu. Będą przewodnicy oprowadzający po wystawach w języku migowym; muzeum pracuje wspólnie ze Związkiem Niewidomych nad przygotowaniem koncepcji makiet eksponatów i najskuteczniejszego sposobu oprowadzania osób niewidzących. Będą też prowadzone warsztaty dla osób z różnymi formami niepełnosprawności, dostosowane do ich możliwości percepcji. Według wyników kwartalnego reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) prowadzonego przez GUS liczba osób niepełnosprawnych w 2008 roku wyniosła około 3,7 mln osób. Oznacza to, że 11,8% ludności w wieku 15 lat i więcej posiada prawne orzeczenie niepełnosprawności. Poza tą liczbą jest sporo osób, którym poruszanie czy pokonywanie stromych schodów sprawia trudności, dlatego dotychczasowa oferta muzeum jest dla nich trudno dostępna. Udogodnienia przewidziane w nowym gmachu, w tym duży parking na terenie muzeum oraz skierowanie specjalnej oferty do osób niepełnosprawnych znacznie zwiększy zainteresowanie tej grupy odbiorców. Ich liczbę przyjęto na poziomie 20% odwiedzających muzeum w 2013 r. i założono liniowy wzrost do roku 2017 łącznie o 60%. Na obecnym etapie trudno byłoby oszacować dokładnie liczbę niepełnosprawnych odbiorców poszczególnych elementów oferty; muzeum podejmie działania zmierzające do osiągnięcia założonych wskaźników udziału osób niepełnosprawnych w każdej grupie odbiorców. Założono również, że dzięki możliwości skorzystania z oferty kulturalnej wzrośnie ich komfort życia. Jest to w pełni uzasadnione założenie, gdyż wykluczenie z

⁵

Materiały konferencyjne: Kongres Kultury Polskiej, Kraków, wrzesień 2009r.

życia społecznego powoduje duży dyskomfort psychiczny, jest źródłem dodatkowego stresu, a długotrwały stres może prowadzić do powstania przewlekłych chorób, m.in. bezsenności, wadliwej pracy układu krwionośnego, bezpłodności. Nie wyceniano w niniejszym studium korzyści zdrowotnych, które odniosą niepełnosprawni odwiedzający muzeum, gdyż brak jest podstaw naukowych do jednoznacznego przyporządkowania tym czynnikom wartości pieniężnych. Aby jednak uwzględnić ten ważny element korzyści społecznych projektu, przyjęto ekwiwalent poprawy życia osoby niepełnosprawnej odbierającej ofertę muzeum w wysokości 10 zł, co można uznać za równoważnik cenowy np. kawy i ciasta w kawiarni. Zdaniem autorów opracowania faktyczne korzyści dla tych osób będą znacznie wyższe.

Korzyści dzieci i młodzieży z odbioru oferty kulturalnej

Oferta Muzeum Śląskiego skierowana do dzieci i młodzieży do 18 roku życia, m.in. lekcje muzealne, warsztaty i inne spotkania w muzeum, cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem. Obecnie jej zakres jest mocno ograniczony ze względu na ograniczenia techniczne w starym budynku muzeum. Po przeniesieniu do nowej siedziby działania edukacyjne skierowane do dzieci będą prowadzone na znacznie większą skalę. Zajęcia te zazwyczaj są dużo tańsze niż zwykły bilet do muzeum, a część z nich jest bezpłatnych, co ma duże znaczenie dla niektórych grup odbiorców. Kontakt dziecka z kulturą na etapie kształtowania jego psychiki i postaw jest bardzo ważny dla jego obecnego i przyszłego życia. Bezpośrednią korzyścią z zajęć w muzeum jest z pewnością poszerzenie wiedzy dziecka z danej dziedziny oraz edukacja rozumiana jako socjalizacja w oparciu o kulturę. Sposób prezentacji wiadomości, dużo ciekawszy niż na lekcji w szkole, sprzyja zapamiętaniu ich na znacznie dłuższy czas, a odwiedzanie muzeum od najmłodszych lat wyrabia nawyki uczestniczenia w życiu kulturalnym przez resztę życia. Najkrótsza trasa zwiedzania ekspozycji muzeum jest przewidziana na ok. 1,5 h; przynajmniej tyle będą trwały również inne zajęcia zorganizowane dla dzieci. Dlatego jako ekwiwalent korzyści dziecka z wizyty w muzeum przyjęto połowę średniej cenę prywatnej lekcji, tj. 15 zł/45 min, co daje łącznie 30 zł na jedną wizytę. Nie jest to wartość wyniesionej wiedzy, a wszystkich korzyści dla młodych odbiorców, przede wszystkim kształtowania pożądanых postaw. Faktyczne korzyści z nabrania nawyków uczestniczenia w życiu kulturalnym będą znacznie wyższe i odczuwalne przez wiele lat, bo dziecko przyzwyczajone do wizyt w muzeum kiedyś zaprowadzi tam swoje dzieci, znajomych. Liczbę dzieci i młodzieży odwiedzających muzeum ustalono na poziomie ok. 40% wszystkich odwiedzających w 2013 r. i 46% od 2017r. Obecnie dzieci stanowią 34% odbiorców oferty, a działania dla tej grupy będą bardzo zintensyfikowane w nowym gmachu.

Korzyści z czasu wolnego

Projekt jest elementem restrukturyzacji zdegradowanego terenu przemysłowego po byłej Kopalni Węgla Kamiennego Katowice, położonego w centrum Katowic, i przekształcenia go w obszar o funkcji muzealno-parkowej. Wokół naziemnych budynków muzeum powstanie park, z którego będą mogli korzystać mieszkańcy Katowic oraz odwiedzający miasto. Park ten będzie połączony z istniejącym Parkiem Bogucickim i będzie stanowił atrakcyjne miejsce spędzania wolnego czasu. Zgodnie z sugestiami ekspertów JASPERS konsultujących projekt i wg zaproponowanej przez nich metodologii, wyceniono korzyści dla mieszkańców płynące z możliwości spędzenia czasu w parku przymuzealnym. Jako ekwiwalent tych korzyści przyjęto stawkę godzinową wyliczoną z ¼ średniego wynagrodzenia, które w 2009r. wynosiło 3,1 tys. zł i założono, że 20% pracującej populacji Katowic spędzi w parku 1 h miesięcznie. Zgodnie z analizą demograficzną przeprowadzoną w studium wykonalności, 70% populacji Katowic, liczącej ok. 312 tys. osób, jest aktywnych zawodowo.

Korzyści z zachowania dziedzictwa kulturowego

Zgodnie ze statutem muzeum gromadzi, przechowuje, konserwuje, udostępnia i upowszechnia dobra kultury w zakresie sztuki polskiej i obcej, etnografii, archeologii, historii oraz scenografii polskiej, prowadzi badania naukowe i działalność edukacyjną w zakresie wymienionych dyscyplin. Ustawa o ochronie dóbr i dziedzictwa kultury nakłada obowiązek ochrony muzealnej dóbr kultury. Jak wykazano w analizie problemów zamieszczonej w pkt. B.5.1., w obecnym budynku muzeum nie może właściwie chronić wszystkich posiadanych eksponatów; ma również mocno ograniczone możliwości pozyskiwania nowych. Nowy budynek, dzięki znacznie większym powierzchniom magazynowym i wystawowym oraz właściwym warunkom przechowywania muzealiów, pozwoli dużo lepiej chronić dobra kultury. Zachowanie dziedzictwa kultury europejskiej jest istotnym celem wspierania projektów z sektora kultury przez Komisję Europejską. Analizowany projekt doprowadzi do lepszego zachowania dziedzictwa kulturowego, a korzyści z tego tytułu, choć trudne do wyceny, powinny być uwzględnione w analizie ekonomicznej. Zidentyfikowano trzy główne pola, w których odczuwalne i możliwe do wyceny będą korzyści z tego tytułu:

- a) Wartość ocalonych eksponatów – większe powierzchnie pozwolą muzeum kontynuować politykę powiększania zbiorów. Dzięki zakupom i darom muzeum spowoduje zachowanie eksponatów, które w przeciwnym wypadku zostałyby bezpowrotnie utracone. Są to np. zabytki przemysłowe, które w

przeciwnym przypadku oddano by na złom, gdyż na Śląsku część społeczności nie traktuje dziedzictwa przemysłowego jako wartości ogólnoludzkiej, a jedynie jako narzędzia pracy, które niepotrzebne, mogą być zutylizowane. W Polsce oddawanie na złom przedmiotów metalowych jest powszechnym zajęciem zwłaszcza wśród osób pozostających bez stałego zatrudnienia i prowadzi niejednokrotnie do wysoce patologicznych zachowań, nie tylko niesycenia obiektów o znaczeniu kulturalnym, ale również kradzieży traktacji elektrycznej itp. Również inne dzieła sztuki lub przedmioty dokumentujące historię Śląska, nieobjęte opieką muzeum, uległyby zniszczeniu. Na podstawie danych przedstawionych w studium wykonalności, pochodzących ze sprawozdań muzeum, wyliczono, że muzeum nabywa, w formie darowizn oraz zakupów, średnio 5 tys. eksponatów rocznie, a ich wartość księgowa wynosi średnio 150zł/szt. (wśród eksponatów są zarówno cenne obrazy, zabytki przemysłowe, jak i np. dawne pocztówki, produkty sztuki ludowej), co daje 750 tys. zł jako wartość rocznie nabywanych eksponatów, z czego założono, że 400 tys. jest wartością eksponatów ocalonych od zaginięcia bądź zniszczenia.

- b) Wartość odrestaurowanych eksponatów - w nowym muzeum będzie wystawiane 5% eksponatów, teraz jest 1%. Ze względu na ograniczone zasoby finansowe i osobowe w sektorze kultury, poza wyjątkowymi przypadkami, nie prowadzi się konserwacji prewencyjnej, tzn. nie konserwuje się eksponatów leżących w magazynach muzeum, a jedynie te, które mają być wystawione albo w inny sposób wykorzystane. Muzeum Śląskie w nowym gmachu będzie dodatkowo wystawiało 4% swoich eksponatów; obecnie posiada ich ok. 85 tys. i tę wartość przyjęto do dalszych wyliczeń, kierując się zasadą ostrożności w planowaniu, choć z pewnością konserwacji będą podlegały również niektóre nabywane eksponaty. Średnią wartość eksponatów przyjęto wg wyliczenia przedstawionego w pkt. a i przyjęto, że zabiegi konserwatorskie pozwolą zachować równowartość 1/3 wartości eksponatów.
- c) Zapobieganie utracie wartości eksponatów przechowywanych w złych warunkach – w analizie problemów wykazano, że obecne magazyny nie zapewniają właściwych warunków przechowywania eksponatów, co powoduje pogarszanie ich stanu technicznego. Utratę wartości eksponatów przechowywanych w złych warunkach oszacowano na średnio 3%, co można interpretować, że średnio po ok. 30 latach przechowywania eksponatów w niekorzystnych warunkach koszt koniecznych prac konserwatorskich, mających na celu przywrócenia właściwego stanu eksponatu, byłby równy wartości tego eksponatu. Biorąc pod uwagę wysokie koszty zarówno roboczogodziny konserwatorów, ceny środków i urządzeń do konserwacji oraz relatywnie niską cenę eksponatów, założenie to wydaje się realistyczne.

Koszty społeczne projektu

Zgodnie z podręcznikiem analizy kosztów i korzyści autorstwa zespołu Massimo Florio w analizie kosztów i korzyści projektów z sektora kultury oprócz kosztów wymienionych w analizie finansowej przeliczonych na ceny ekonomiczne, można również wziąć pod uwagę koszty związane ze zwiększonym ruchem. W analizowanym przypadku budowa nowej siedziby muzeum na tzw. osi kultury, pokazanej na rysunku 2, jest jedną z przesłanek wprowadzenia rozwiązań drogowych usprawniających ruch w tej części miasta. Ponadto teren inwestycji nie leży w obszarze nasilonego lokalnego ruchu drogowego; największy udział ma tam ruch tranzytowy. Z tego powodu nie można stwierdzić, iż projekt doprowadzi do powstania kosztów związanych ze zwiększonym ruchem, a tym bardziej tych kosztów wycenić.

Nie można również obciążyć projektu korzyściami alternatywnego wykorzystania gruntu, gdyż działki na których powstanie nowa siedziba zostały użyczone Muzeum Śląskiemu jedynie na cele przeprowadzenia analizowanej inwestycji, są w planie zagospodarowania przeznaczone na cele publiczne, co ogranicza ich inne wykorzystanie. Ponadto Muzeum Śląskie nie otrzymało bezpłatnie terenu, na którym buduje nowy kompleks muzealny, ale zamieniło na niego własne działki, zlokalizowane w innym miejscu.

Analizę przeprowadzono w cenach realnych, przy uwzględnieniu realnej stopy dyskontowej 5%, tak jak w analizie finansowej, co wynika z krajowych wytycznych i jest stosowane w analizie wielu projektów ubiegających się o dofinansowanie. Zbadano również, w ramach analizy wrażliwości, wartości wskaźników ekonomicznych przy stopie dyskontowej 5,5% wskazanej przez ekspertów JASPERS, jako rekomendowanej przez Komisję Europejską.

E.2.2. Podać szczegóły dotyczące głównych kosztów i korzyści gospodarczych wynikających z analizy wraz z przypisanymi im wartościami:

Korzyści	Wartość jednostkowa (jeśli dotyczy)	Wartość całkowita (w euro, dyskontowana)	% całkowitych korzyści

dodatkowe wpływy z turystyki		31 365 069,40	61%
skłonność do płacenia za wyższy komfort odbioru oferty muzeum		2 706 782,70	5%
poprawa komfortu życia osób niepełnosprawnych		1 453 308,74	3%
korzyści dzieci z odbioru oferty kulturalnej		8 997 151,38	17%
korzyści z wolnego czasu		6 984 644,19	14%
korzyści z zachowania dziedzictwa kulturowego		2 352 760,59	5%
<i>suma</i>		51 506 956,42	100%
Koszty	Wartość jednostkowa (w stosownych przypadkach)	Wartość całkowita (w PLN, dyskontowana)	% całkowitych kosztów
...	...	...	...

E.2.3 Główne wskaźniki analizy gospodarczej

Główne parametry i wskaźniki	Wartości
1. Społeczna stopa dyskontowa (%)	5%
2. Ekonomiczna stopa zwrotu (%)	7,63%
3. Ekonomiczna zaktualizowana wartość netto (w euro)	13 989 786,
4. Wskaźnik korzyści i kosztów	1,29

Policzono również ENPV i B/C przy społecznej stopie dyskontowej 5,5%, otrzymując następujące wartości:

ENPV: 10 790 360 euro

B/C: 1,23

E.2.4 Wpływ projektu na zatrudnienie

Wskazać liczbę miejsc pracy, które mają być utworzone (wyrażone w ekwiwalencie pełnego czasu pracy (EPCP)):

Bezpośrednio utworzona liczba miejsc pracy:	Nr (EPCP) (A)	Średni czas trwania takiego zatrudnienia (miesiące) ⁽¹⁾ (B)
1. Podczas etapu realizacji	20	4 lata
2. Podczas etapu operacyjnego	50	zatrudnienie na czas nieokreślony

(1) W przypadku stałych miejsc pracy, zamiast okresu w miesiącach, proszę wstawić „na czas nieokreślony”.

[Uwaga: pośrednie miejsca pracy, utworzone lub utracone, nie są uwzględniane w ramach inwestycji publicznych w infrastrukturę.]

E.2.5 Wskazać główne korzyści i koszty o nie dającej się określić ilości/wartości:

1. Na etapie analizy ekonomicznej nie zidentyfikowano kosztów społecznych realizacji inwestycji.
2. Podstawową korzyścią z realizacji projektu, którą nie w pełni można wycenić w wartościach pieniężnych, jest znaczne rozszerzenie skali ochrony dziedzictwa narodowego. Jest to bardzo ważny efekt realizacji przedsięwzięć

w sektorze kultury, który w analizowanym przypadku zostanie osiągnięty dzięki poprawie warunków przechowywania, eksponowania oraz konserwowania muzealiów. Ponadto lepsze warunki przechowywania eksponatów – przede wszystkim dzięki przestronnym magazynom – ułatwią dostęp do nich naukowcom, studentom prowadzącym kwerendy, co może wpłynąć na wzrost zainteresowania kierunkami związanymi z muzealnictwem na śląskich uczelniach.

3. Projekt przyczyni się do rewitalizacji terenu poprzemysłowego znajdującego się w centrum miasta i poprawy jakości przestrzeni miejskiej.

4. Projekt wpłynie na wzrost zatrudnienia, zarówno w fazie budowy jak i eksploatacji. Dodatkowe miejsca pracy powstaną w Muzeum Śląskim oraz podmiotach zewnętrznych.

E.3 Analiza ryzyka i wrażliwości

E.3.1 Krótki opis przyjętej metodyki i wyników

Przeprowadzono analizę wrażliwości wskaźników ekonomicznych na zmianę kluczowych czynników. Wzięto pod uwagę kluczowe czynniki, które mogą ulec zmianie w okresie objętym prognozą. Projekt, zarówno z dofinansowaniem jak i bez, wykazuje ujemną efektywność finansową, w związku z czym nie byłoby uzasadnione badanie wrażliwości jego finansowych wskaźników efektywności, bo nawet w najbardziej optymistycznym scenariuszu nie osiągną one wartości powyżej progowych. Z tego powodu ograniczono analizę wrażliwości do wskaźników efektywności ekonomicznej projektu, sprawdzając ich wahania pod wpływem zmiany kluczowych zmiennych. Badając wrażliwość wskaźników ekonomicznych na zmiany danego parametru zakładano, że pozostałe parametry nie ulegają zmianie. Projekt wykazuje na tyle wysoką efektywność ekonomiczną, że analizowane wahania wartości kluczowych zmiennych nie powodują obniżenia jego opłacalności społecznej poniżej wartości progowych. Najwyższą wrażliwość wykazuje na zmianę liczby odbiorców oferty muzeum, co oznacza, że należy precyzyjnie zaplanować akcję promocyjną muzeum i dbać o atrakcyjność oferty kulturalnej i edukacyjnej. Planowane przygotowywanie zindywidualizowanej oferty dla poszczególnych grup odbiorców, intensyfikacja działań ukierunkowanych na zainteresowanie muzeum dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych znacznie zmniejsza prawdopodobieństwo wystąpienia tego scenariusza. Sytuacja, w której Katowice nie zostaną Europejską Stolicą Kultury w niewielkim stopniu wpłynie na efektywność projektu, gdyż oddziaływanie tego czynnika ogranicza się praktycznie do jednego roku. Również wzrost nakładów inwestycyjnych nawet o 25% nie obniży wskaźników efektywności projektu poniżej wartości progowych. Wprawdzie procentowy spadek ENPV jest wyższy niż wzrost analizowanego czynnika (przy wzroście nakładów o 25% ENPV spada o 61%, a ERR jedynie o 23%), ale projekt pozostaje opłacalny społecznie. Jeszcze mniejszy wpływ na wskaźniki ma wzrost kosztów operacyjnych: ich wzrost o 25% powoduje spadek ENPV o 21%, a ERR o 7%.

Analizy przeprowadzono w wielkościach realnych, dlatego w analizie wrażliwości założono zmiany zmiennych krytycznych o 15 i 25 %, co wydaje się możliwe. Daje to również pojęcie o zachowaniu wskaźników przy zmianie czynnika o 1%, gdyż zmiany są wyrażone procentowo. Zmienne kluczowe dobierano pod kątem istotności czynników dla opłacalności projektu i faktycznej możliwości wystąpienia i odczucia ich zmian.

Zważywszy na wyniki przedstawione powyżej, zrezygnowano z próby określenia rozkładów prawdopodobieństwa dla poszczególnych zmiennych. Model, przy użyciu którego osiągnięto planowane wyniki, został przygotowany w oparciu o metodologię dynamiki systemowej Forstera, gdzie wartość okresu następnego zmiennej objaśniającej jest ustalana na podstawie wartości okresu poprzedniego skorygowanej o prognozę zmiany oraz parametry zewnętrzne. Wartość ta nie ma charakteru losowego, a zatem zastosowanie generatora liczb losowych dla ustalenia rozkładu prawdopodobieństwa nie może mieć tu zastosowania.

E.3.2 Analiza wrażliwości

Określić stopę zmiany zastosowaną do badanych zmiennych: 15% i 25%

Przedstawić spodziewany wpływ finansowych i ekonomicznych wskaźników wykonania na wyniki.

Badana zmienna	Zmiana finansowej stopy zwrotu	Zmiana finansowej zaktualizowanej	Zmiana ekonomicznej stopy zwrotu	Zmian ekonomicznej zaktualizowanej wartości netto

		wartości netto		
spadek liczby odwiedzających o 15%			20,45%	60,82%
Katowice nie będą ESK			2,89%	7,74%
wzrost nakładów o 15%			14,94%	36,57%
wzrost nakładów o 25%			23,20%	60,95%
wzrost kosztów operacyjnych o 15%			4,20%	12,59%
wzrost kosztów operacyjnych o 25%			6,95%	20,98%
Społeczna stopa dyskontowa 5,5%			0,00%	22,87%

Wartości krytyczne, przyrównujące ENPV do 0

Badana zmienna	% zmiana parametru
Liczba odwiedzających	-20%
Nakłady inwestycyjne	31%
Koszty operacyjne	97%

Które zmienne zostały wskazane jako zmienne krytyczne? Określić rodzaj stosowanego kryterium.

Do zmiennych krytycznych zaliczono:

- liczbę odwiedzających, jako główny czynnik decydujący o poziomie korzyści społecznych projektu i najistotniejsza zmienna krytyczna, bo opłacalność projektu ujawnia się jedynie w sferze społecznej i wynika ze wzrostu liczby odwiedzających muzeum;
- nakłady inwestycyjne, które decydują o możliwości przeprowadzenia inwestycji i mają wpływ na jej efektywność społeczną, gdyż muszą zostać zrównoważone przez korzyści społeczne;
- koszty operacyjne, które decydują o możliwości utrzymania produktów projektu i, podobnie jak nakłady, mają wpływ na jej efektywność społeczną, gdyż muszą zostać zrównoważone przez korzyści społeczne.

Określono również wartości progowe kluczowych zmiennych.

Które wartości zmiennych krytycznych podlegają zmianom?

Analizowano wrażliwość wskaźników ekonomicznych na zmianę następujących parametrów:

1. spadek liczby odwiedzających o 15%
2. Katowice nie będą ESK
3. wzrost nakładów o 15% i 25%
4. wzrost kosztów operacyjnych o 15% i 25%
5. społeczna stopa dyskontowa 5,5%

Projekt charakteryzuje się ujemną efektywnością finansową dlatego nie analizowano jego wrażliwości na zmiany parametrów finansowych, gdyż nie jest realne aby wpływy z biletów i pozostałej działalności muzeum pokryły koszty operacyjne, dlatego nie jest możliwe osiągnięcie dodatnich wskaźników efektywności finansowej projektu. Dotacja operacyjna jest ustalana na poziomie pozwalającym pokryć koszty prowadzenia działalności, co gwarantuje obowiązujące prawo i nie jest elementem analizy ryzyka projektu.

E.3.3 Analiza ryzyka

Opisać szacunkowy rozkład prawdopodobieństwa finansowych i ekonomicznych wskaźników wykonania projektu. Przedstawić odpowiednie informacje statystyczne (spodziewane wartości, odchylenie standardowe)

Analiza ryzyka przeprowadzona dla projektu ma charakter jakościowy i polega na ocenie prawdopodobieństwa faktycznego wystąpienia danego ryzyka w odniesieniu do wykonalności i trwałości finansowej projektu. Sprowadza się ona do odpowiedzi na pytanie czy istnieją czynniki, które mogłyby w istotnym stopniu zagrozić realizacji projektu. Dla omawianego projektu nie ma możliwości wiarygodnego oszacowania rozkładu prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka.

Ocena poziomu ryzyka została dokonana metodą ekspercką na podstawie krajowych doświadczeń z realizacji

projektów inwestycyjnych - jakościowego określenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka (Czy wystąpi?) i wagi jego skutków dla projektu (Czy czynnik jest ważny dla projektu?), przy następujących założeniach:

- ✓ natężenie danego czynnika/zdarzenia – czy dojdzie do skutku - w skali: 0-30% - niska możliwość wystąpienia danego zdarzenia; 30%-70% - średni poziom możliwości wystąpienia danego zdarzenia; 70% - 100% - wysoki poziom możliwości wystąpienia danego zdarzenia.
- ✓ ważność danego czynnika/zdarzenia dla Projektu – czy czynnik/zdarzenie jest ważne - w skali 10 punktowej: 0-3 – niska waga danego zdarzenia; 3-7 – średnia waga danego zdarzenia; 7-10 – wysoka waga danego zdarzenia.

W – wysoki poziom ryzyka dla czynników/zdarzeń ocenionych:

- ✓ natężenie danego czynnika/zdarzenia – 70% - 100% - wysoki poziom możliwości wystąpienia danego zdarzenia;
- ✓ ważność danego czynnika/zdarzenia – 7-10 – wysoka waga danego zdarzenia.

S – średni poziom ryzyka:

- ✓ natężenie danego czynnika/zdarzenia – 30%-70% - średni poziom możliwości wystąpienia danego zdarzenia.
- ✓ ważność danego czynnika/zdarzenia – 3-7 – średnia waga danego zdarzenia.

N – niski poziom ryzyka.

- ✓ natężenie danego czynnika/zdarzenia – 0-30% - niska możliwość wystąpienia danego zdarzenia;
- ✓ ważność danego czynnika/zdarzenia – 0-3 – niska waga danego zdarzenia.

Określenie ryzyka zgodnie z powyższą metodologią w zakresie projektu prezentuje tabela 4.

Tabela 4. Analiza ryzyka

L.p.	Ryzyko	Prawdopod.	Wpływ na projekt	Komentarz
1.	Negatywna ocena wniosku o dofinansowanie przez Komisję Europejską	N	W	Dokumentacja wniosku o dofinansowanie, jak i same założenia projektowe, są na bieżąco konsultowane z ekspertami JASPERS, projekt jest wpisany na listę kluczowych projektów RPO WSL, zatem jego założenia są zgodne z wytycznymi KE i RPO WSL
2.	Wydużające się procedury przetargowe	S	S	Procedury przetargowe są realizowane w oparciu o sprawdzone doświadczenia z etapu prac przygotowawczych projektu; został zaangażowany Inżynier Kontraktu, dysponujący personelem o wysokich kwalifikacjach w zakresie prawidłowego stosowania przepisów Ustawy prawo zamówień publicznych który wspiera Beneficjenta m.in. w przeprowadzaniu postępowań przetargowych
3.	Protesty mieszkańców obszarów miasta, na których będzie realizowana inwestycja	N	S	Nowa siedziba Muzeum Śląskiego jest wyczekiwana przez mieszkańców od kilkudziesięciu lat; projekt jest elementem rewitalizacji terenu pokopalnianego, konsultowanej z lokalną społecznością. Na etapie wydawania pozwolenia na budowę nie było żadnych protestów społecznych
4.	Realizacja projektu niezgodna z przyjętym przez wykonawców harmonogramem (opóźnienia w realizacji)	S	W	Już na etapie postępowań przetargowych beneficjent projektu założył realne terminy wykonania. Ponadto w umowach z wykonawcami przewiduje się stosowanie kar

L.p.	Ryzyko	Prawdopod.	Wpływ na projekt	Komentarz
				umownych z tytułu opóźnień zarówno w rozpoczęciu jak i zakończeniu prac. W strukturze organizacyjnej beneficjenta Jednostkę Realizującą Projekt, która wraz z Inżynierem Kontraktu nadzorować będzie tempo i postęp w realizacji prac.
5.	Niedoszacowanie kosztów eksploatacyjnych obiektu	S	S	Wzrost kosztów operacyjnych nie wpłynie wprawdzie znacząco na wskaźniki efektywności ekonomicznej, ale może mieć wpływ na płynność muzeum. Czynnikiem zaradczym jest bieżące kontrolowanie wydatków i szukanie oszczędności w innych pozycjach kosztowych w razie potrzeby.
6.	Wzrost kosztów inwestycji	S	S	Kalkulacja kosztów robót i materiałów została zaktualizowana we wrześniu 2009 r., dlatego kosztorys zawarty w studium można uznać za wiarygodny. Obecnie obserwuje się wzrost konkurencji na rynku robót budowlanych.
7.	Mniejsze od założonego zainteresowanie ofertą muzeum	N	W	Zainteresowanie ofertą muzeum przesądza o zasadności realizacji projektu, dlatego tak ważne są działania promocyjne i informacyjne oraz dopasowanie oferty do oczekiwań poszczególnych grup odbiorców. Beneficjent ma tego świadomość i przewiduje działania mające zapewnić osiągnięcie założonych rezultatów

Źródło: opracowanie własne

Analiza ryzyka związanego z realizacją i utrzymaniem produktów projektu wykazuje, że czynniki, które mogłyby istotnie wpłynąć na projekt, są mało prawdopodobne. Należy zatem uznać, że nie jest zagrożona realizacja projektu.

F. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

F.1 W jaki sposób projekt:

- (a) przyczynia się do realizacji zasady zrównoważonego rozwoju środowiska (europejska polityka przeciwdziałania zmianom klimatycznym, ochrona różnorodności biologicznej itd.)?
- (b) przestrzega zasad dotyczących działań zapobiegawczych oraz gwarantuje, że szkoda środowiskowa powinna być usunięta u źródła?
- (c) przestrzega zasady „zanieczyszczający płaci”?

Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach prowadzona będzie w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przy zachowaniu dbałości o poszanowanie środowiska naturalnego. Podstawowym faktem o tym świadczącym jest restrukturyzacja zdegradowanego terenu przemysłowego po byłej Kopalni Węgla Kamiennego Katowice i przekształcenie go w obszar o

funkcji muzealno-parkowej, przy równoczesnym zachowaniu zabytkowego charakteru obiektów leżących na terenie objętym ochroną konserwatorską.

Dzięki usytuowaniu znacznej części nowego gmachu muzeum pod ziemią, jak również poprzez projektowane zagospodarowanie terenu różnorodnymi powierzchniami biologicznie czynnymi, restrukturyzowany obszar znacząco przyczyni się do poprawy warunków środowiskowo-bytowych w analizowanym obszarze miasta. W ramach realizacji projektu planowane jest również przyłączenie się do śląskiej akcji odtwarzania roślin regionalnych, które uległy wyniszczeniu lub ich ilość została zasadniczo ograniczona. Planowane jest wykonanie nasadzeń określonych gatunków zagrożonych lub ginących na terenie Kwartału Muzeów. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż beneficjent dokłada wszelkich starań aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w środowisko naturalne terenu przeznaczonego pod inwestycję. Pozostając w zgodzie z decyzją Prezydenta Miasta Katowice, beneficjent - pomimo dużego utrudnienia technologicznego dla planowanych robót budowlanych - zdecydował się zachować istniejący, zabytkowy drzewostan, który w przyszłej formie stanowił będzie swoisty pomnik przyrody na nowozagospodarowanym terenie. Istotny jest również fakt, iż beneficjent zdecydował o dokonaniu nasadzeń drzew w ilości określonej przez właściwy organ w wydanej zgodzie na wycinkę w ramach rekompensaty za rośliny usuwane ze względu na zakres i skalę robót budowlanych.

Rozwiązania techniczne zastosowane w nowym gmachu będą energooszczędne, przez co projekt pozytywnie wpłynie na efektywność energetyczną. Zużycie energii będzie obniżone m.in. przez:

- centrale wentylacyjne z odzyskiem ciepła i chłodu w części podziemnej. Również ciepło powietrza ogrzewanego energią słoneczną w przestrzeni wewnątrz szklanych boksów będzie odzyskiwane w centralach;

- stropy chłodzące w części biurowej naziemnej, zmniejszające wykorzystanie klimatyzacji

Realizacja projektu nie będzie miała negatywnego wpływu na stan środowiska ani na etapie prowadzenia prac budowlanych ani w fazie eksploatacji, co potwierdził Prezydent Miasta Katowice w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach projektu. W trakcie planowanych robót budowlanych przewiduje się wykorzystanie technologii maksymalnie ograniczających negatywny wpływ na środowisko, minimalizujących zagrożenia dla ludzi, poprzez właściwie rozwiązany transport wewnętrzny i zewnętrzny, zabezpieczone składowiska materiałów, właściwe ogradzanie wykopów i poligonu prac budowlanych, oznakowanie placu budowy wraz z wywieszenie tablic ostrzegawczych, itp co potwierdza fakt uwzględnienia i przestrzegania przez Inwestora zasad dotyczących działań zapobiegawczych. Ponadto, poprzez zagospodarowanie terenu w projektowany sposób oraz poprzez konsekwentne egzekwowanie od przyszłego wykonawcy robót przestrzegania zasad BHP oraz określonych kanonów postępowania wynikających z Programu Zapewnienia Jakości, można mówić o dołożeniu wszelkich starań przez beneficjenta realizacji przestrzeganiu zasady likwidacji potencjalnej szkody środowiskowej bezpośrednio u źródła. Inwestor będzie również przestrzegał zasady „zanieczyszczający płaci” podpisując stosowne umowy i uiszczając opłaty za wywóz wyprodukowanych odpadów jak również za odbiór wytworzonych ścieków w fazie eksploatacji obiektu.

F.2 Konsultacje z organami ds. ochrony środowiska

Czy przeprowadzono konsultacje z organami ds. ochrony środowiska, których dany projekt może wymagać, z uwagi na ich konkretne kompetencje?

Tak ☒

Nie ☐

Jeżeli tak, proszę podać nazwę/nazwy i adres/adresy oraz wyjaśnić zakres obowiązków organu:

Projekt był konsultowany przez następujące organy ds. ochrony środowiska:

- Prezydenta Miasta Katowice, Urząd Miasta Katowice, ul. Młyńska 4, 40-098 Katowice – organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach, ul. Barbary 17, 40-053 Katowice – organ konsultujący dokumentację projektu na wniosek Prezydenta Miasta Katowice.

Beneficjent zwrócił się do organu właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, Prezydenta Miasta Katowice, który na podstawie przedłożonej dokumentacji oraz po konsultacji z Państwowym

Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Katowicach stwierdził brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko projektu.

Jeżeli nie, proszę podać powody:

F.3 Ocena oddziaływania na środowisko

F.3.1 Zezwolenie na inwestycję⁽⁶⁾

F.3.1.1 Czy wydano już zezwolenie na inwestycję w ramach tego projektu?

Tak ☒

Nie ☐

F.3.1.2 Jeżeli tak, proszę podać datę:

Data uzyskania pozwolenia na budowę. Uzyskanie tej decyzji poprzedzone było uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia oraz decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego. W ramach postępowania administracyjnego poprzedzającego wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia przeprowadzone były konsultacje społeczne tzn. do wiadomości publicznej podany został zamiar wydania przedmiotowej decyzji oraz informacje o przedsięwzięciu.

F.3.1.3 Jeżeli nie, proszę podać datę złożenia oficjalnego wniosku o zezwolenie na inwestycję:

F.3.1.4 Kiedy spodziewane jest wydanie ostatecznej decyzji?

F.3.1.5 Określić właściwe władze, które wydały lub wydadzą zezwolenie na inwestycję:

F.3.2 Stosowanie dyrektywy rady 85/337/EWG w sprawie oceny oddziaływania na środowisk⁽⁷⁾

F.3.2.1 Czy projekt jest rodzajem przedsięwzięcia objętym:

☐ załącznikiem I do tej dyrektywy (proszę przejść do pytania F.3.2.2)?

☒ załącznikiem II do tej dyrektywy (proszę przejść do pytania F.3.2.3)?

☐ żadnym z powyższych załączników (proszę przejść do pytania F.3.3)?

F.3.2.2 Jeżeli projekt objęty jest załącznikiem I do tej dyrektywy, proszę załączyć następujące dokumenty:

- (a) informacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 wymienionej dyrektywy;
- (b) streszczenie z języku nietechnicznym⁽⁸⁾ informacji zawartych w raporcie o oddziaływaniu na środowisko, sporządzonym na potrzeby tego projektu;
- (c) informacje na temat konsultacji przeprowadzonych z organami ds. ochrony środowiska, zainteresowanymi stronami i, w stosownych przypadkach, z państwami członkowskimi.

⁶ Decyzja właściwej(-ych) (krajowej(-ych)) władzy (władz), upoważniająca wykonawcę do realizacji projektu. W przypadku, gdy przedłożony projekt stanowi część szerszego działania, zezwolenie na inwestycję powinno odnosić się jedynie do projektu przedłożonego Komisji. W przypadkach, gdy wymagane jest więcej niż jedno zezwolenie na inwestycję, konieczne jest podanie tej informacji w każdym przypadku.

⁷ Dz. U. L 175 z 5.7.1985, s. 40.

⁸ Opracowane zgodnie z art. 5 ust. 3 dyrektywy 85/337/EWG.

F.3.2.3 Jeżeli projekt objęty jest załącznikiem II do wymienionej dyrektywy, czy przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko?

☐ Tak

(w takim przypadku proszę załączyć niezbędne dokumenty wskazane w pkt F.3.2.2)

☒ Nie

(w takim przypadku proszę wyjaśnić powody i podać dane dotyczące progów, kryteriów lub określić badania przeprowadzone oddzielnie dla każdego przypadku, które doprowadziły do wniosku, że dany projekt nie ma znaczącego wpływu na środowisko)

Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, Prezydent Miasta Katowice, na podstawie przedłożonej dokumentacji oraz po konsultacji z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Katowicach ustalił, że przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 9.11.2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. nr 257, poz. 2573 z późn. zm.). Podstawą prawną złożenia wniosku oraz wszczęcia postępowania był zał. II pkt 10 b Dyrektywy Rady z 27.06.85r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne 85/337/EWG (Dz.U. EU I z 5.07.85 z późn. zm.) wraz z „Zaleceniami Ministra Rozwoju Regionalnego i Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć inwestycyjnych na obszarach miejskich”.

Inwestycja została zakwalifikowana jako podprogowa do przedsięwzięć, o których mowa w par. 3 ust. 1 pkt 52 b i 53 w/w rozporządzenia jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Pismem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach z 6.02.2009r., a następnie postanowieniem Prezydenta Miasta Katowice z 18.02.2009r. stwierdzono brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko projektu ze względu na:

- skalę przedsięwzięcia i wielkość zajmowanego terenu oraz ich wzajemnych proporcji,
- powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się w oddziaływań przesiew zięć znajdujących się na obszarze, na które będzie oddziaływać,
- braku wykorzystania zasobów naturalnych,
- braku znaczących emisji i występowania innych uciążliwości – specyfika funkcjonowania muzeum jako instytucji kultury wyklucza możliwość występowania znaczących emisji i innych uciążliwości,
- usytuowanie przedsięwzięcia poza obszarami objętymi ochroną.

Na potrzeby inwestycji wykonano „Dokumentację hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne w związku z projektowaniem inwestycji”, na podstawie której stwierdzono, że na terenie inwestycji do głębokości wykonanych otworów geotechnicznych nie ma ciągłych warstw wodonośnych w utworze czwartorzędu lub karbonu. Na terenie inwestycji i w jego najbliższym sąsiedztwie nie ma obszarów wymagających specjalnej ochrony przyrody. Najbliższym obszarem objętym formą ochrony przyrody jest Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy Źródła Kłodnicy w Katowicach w odległości 5 km; najbliższy obszar należący do sieci Natura 2000 to Podziemia Tarnogórsko – Bytomskie w odległości 21 km. Inwestycja nie będzie oddziaływać na te obszary.

Brak obszarów przylegających do jezior, uzdrowisk oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej. Adaptacja 3 obiektów znajdujących się na terenie inwestycji, wskazanych do ochrony konserwatorskiej, został uzgodniona z konserwatorem ochrony zabytków.

Inwestycja nie będzie negatywnie oddziaływać na Zespół zabudowy szybu Bartosz, wpisany w rejestr zabytków Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Ochrony Zabytków znajdujący się w jej bliskim sąsiedztwie.

Stwierdzono, że inwestycja, ze względu na swój charakter i specyfikę (budowa obiektu kulturalnego), położenie geograficzne, brak trans granicznego oddziaływania, nie wpłynie znacząco na stan środowiska naturalnego i pozostaje w zgodzie z zasadami ochrony środowiska oraz warunkami korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Bezpośrednie i krótkotrwałe oddziaływanie, związane głównie z fazą realizacji inwestycji, będzie mieć charakter odwracalny oraz będzie występować w krótkim czasie, przez co nie wpłynie na pogorszenie środowiska.

F.3.3 *Stosowanie dyrektywy 2001/42/WE parlamentu europejskiego i rady w sprawie strategicznej oceny środowiska* ⁽⁹⁾

F.3.3.1 Czy projekt wynika z planu lub programu objętego zakresem wymienionej dyrektywy?

☐

Nie (w takim przypadku proszę podać krótkie wyjaśnienie):

☒

Tak (w takim przypadku, proszę podać, w celu dokonania oceny czy uwzględniono szerszy, potencjalny, skumulowany wpływ projektu, podać link internetowy do nietechnicznego streszczenia ⁽¹⁰⁾ sprawozdania o oddziaływaniu na środowisko sporządzonego na potrzeby planu lub programu lub dostarczyć kopię elektroniczną tego sprawozdania).

<http://www.rpo.silesia-region.pl/zalaczniki/2008/01/21/1200910941.pdf>

F.4 **Ocena oddziaływania na obszary Natura 2000**

F.4.1 *Czy projekt może wywierać istotne negatywne oddziaływanie na obszary objęte lub które mają być objęte siecią Natura 2000 ?*

☐

Tak. W takim przypadku

- (1) proszę przedstawić podsumowanie wniosków wynikających z odpowiedniej oceny przeprowadzonej zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy Rady 92/43/EWG ⁽¹¹⁾:

- (2) jeżeli podjęcie środków kompensujących uznano za konieczne zgodnie z art. 6 ust. 4, proszę dostarczyć kopię formularza „Informacje na temat projektów, które mogą wywierać istotny negatywny wpływ na obszary Natura 2000, zgłoszone Komisji (DG ds. Środowiska) na mocy dyrektywy 92/43/EWG” ⁽¹²⁾

☒

Nie. W takim przypadku proszę załączyć wypełnioną przez właściwy organ deklarację znajdującą się w dodatku I.

F.5 **Dodatkowe integracyjne środki w zakresie ochrony środowiska**

Czy w projekcie przewidziano, oprócz oceny oddziaływania na środowisko, jakiekolwiek dodatkowe działania uwzględniające aspekt ochrony środowiska (tj. audyt środowiskowy, zarządzanie środowiskowe, innego rodzaju instrument monitorowania środowiskowego)?

Tak ☒

Nie ☐

Jeżeli tak, proszę podać szczegóły

W ramach postępowania administracyjnego poprzedzającego wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia przeprowadzone były konsultacje społeczne tzn. do wiadomości publicznej podany został zamiar wydania przedmiotowej decyzji oraz informacje

⁹ Dz. U. L 197 z 21.7.2001, s. 30.

¹⁰ Opracowane zgodnie z załącznikiem I lit. j) do dyrektywy 2001/42/WE.

¹¹ Dz. U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

¹² Dokument 99/7 rev. 2 przyjęty przez Komitet ds. Ochrony Siedlisk Naturalnych ustanowiony na mocy dyrektywy 92/43/EWG na posiedzeniu w dniu 4 października 1999 r.

o przedsięwzięciu budowlanym. Ponadto Inwestor przewiduje przeprowadzenie nasadzeń ginącej i zagrożonej roślinności, oraz wdrożenie planu zabezpieczenia placu budowy.

F.6 Koszt rozwiązań na rzecz zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko

Jeżeli są one zawarte w kosztach całkowitych, proszę oszacować udział kosztów związanych z uruchomieniem rozwiązań na rzecz zmniejszenia lub skompensowania negatywnego oddziaływania na środowisko:

0,5

Proszę podać krótkie wyjaśnienie:

Nie dotyczy

F.7 W przypadku projektów dotyczących gospodarki wodnej, ściekowej i odpadów stałych:

Wyjaśnić, czy projekt jest spójny z sektorowym/zintegrowanym planem i programem połączonymi z wdrożeniem polityki wspólnotowej lub prawodawstwa (¹³) w tych dziedzinach:

Nie dotyczy

G. ZASADNOŚĆ WKŁADU PUBLICZNEGO

G.1 Konkurencja

Czy projekt korzysta z pomocy państwa?

Tak

☐

Nie

☒

Szczegółowe wyjaśnienie kwestii pomocy publicznej przedstawiono w aneksie do wniosku, ze względu na brak miejsca w formularzu.

Jeżeli tak, proszę podać w poniższej tabeli kwotę pomocy i, w odniesieniu do zatwierdzonej pomocy państwa, jej numer oraz numer identyfikacyjny pisma o zatwierdzeniu. W przypadku pomocy będącej przedmiotem wyłączeń grupowych należy podać odnośny numer rejestracji, a w przypadku schematu pomocy w trakcie procedury notyfikacji – numer programu pomocowego (¹⁴).

Źródła pomocy (lokalne, regionalne, krajowe, wspólnotowe):	Kwota pomocy w euro	Numer pomocy państwa/ numer identyfikacyjny pomocy podlegającej przepisom o wyłączeniach grupowych	Numer identyfikacyjny pisma o zatwierdzeniu
Zatwierdzone schematy pomocy, pomoc państwa zatwierdzona ad hoc lub objęta przepisami o wyłączeniach grupowych: • ..... •			
Pomoc w trakcie procedury notyfikacji (programy lub schematy ad hoc): •			

¹³ W szczególności, dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (ramowa dyrektywa wodna) (Dz. U. L 327 z 22.12.2000, s. 1), dyrektywa Rady 1991/271/WE (dyrektywa dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych) (Dz. U. L 135 z 30.5.1991, s. 40), art. 7 dyrektywy 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (dyrektywa ramowa w sprawie odpadów) (Dz. U. L 114 z 27.4.2006, s. 9), dyrektywa Rady 1999/31/WE (dyrektywa dotycząca składowania odpadów) (Dz. U. L 182 z 16.7.1999, s. 1).

¹⁴ Złożenie takiego wniosku nie zastępuje powiadomienia Komisji zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu WE. Wydanie przez Komisję pozytywnej decyzji w sprawie dużego projektu na mocy rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 nie jest równoznaczne z zatwierdzeniem pomocy państwa.

•			
Pomoc państwa, dla której procedura notyfikacji została zawieszona (<i>ad hoc</i> lub programy):			
•			
•			
Całkowita kwota przyznanej pomocy:			
Całkowity koszt projektu inwestycyjnego:			

G.2 Wpływ wkładu wspólnotowego na realizację projektu

Dla każdej odpowiedzi twierdzącej proszę podać szczegóły:

Czy wkład wspólnotowy:

a) przyspieszy realizację projektu?

Tak ☒

Nie ☐

b) będzie czynnikiem decydującym w realizacji projektu?

Tak ☒

Nie ☐

Muzea, zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem, są instytucjami nie osiągającymi zysków. Ich działalność, zarówno bieżąca jak i inwestycyjna, jest dotowana z budżetów organów założycielskich oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Tak duże nakłady inwestycyjne znacznie przerastają możliwości budżetu organu założycielskiego Muzeum Śląskiego i bez dotacji unijnej projekt nie będzie mógł być zrealizowany w przewidywalnej przyszłości.

H. PLAN FINANSOWANIA

Kwota stanowiąca przedmiot decyzji i inne informacje finansowe przedstawione w tej sekcji muszą być spójne z podstawą obliczania poziomu współfinansowania osi priorytetowej (koszt całkowity lub publiczny). W odróżnieniu do kwalifikowalnych wydatków prywatnych, wydatki prywatne niekwalifikowalne do współfinansowania w ramach osi priorytetowej nie są uwzględniane w kosztach kwalifikowalnych.

H.1 Podział kosztów

(EUR)

Euro	Całkowite koszty projektu (A)	koszty niekwalifikowalne ⁽¹⁾ (B)	koszty kwalifikowalne (C) = (A) – (B)
1. Wynagrodzenia za opracowanie planów i projektów	1 984 010,90	140 299,54	1 843 711,36
2. Zakup gruntów	0,00	0,00	0,00
3. Roboty budowlane	52 856 053,36	0,00	52 856 053,36
4. Instalacje i maszyny/sprzęt	1 055 774,77	0,00	1 055 774,77
5. Nieprzewidziane wydatki ⁽²⁾	0,00	0,00	0,00
6. Dostosowanie cen (w stosownych przypadkach) ⁽³⁾	0,00	0,00	0,00
7. Pomoc techniczna	762 120,08	0,00	762 120,08
8. Promocja	53 321,96	0,00	53 321,96
9. Nadzór budowlany	0,00	0,00	0,00
10. Suma częściowa	56 711 281,06	140 299,54	56 570 981,52
11. (VAT ⁽⁴⁾)	12 451 814,75	12 451 814,75	0,00
12. Ogółem	69 163 095,82	12 592 114,29	56 570 981,52

- (1) Koszty niekwalifikowalne obejmują (i) wydatki poniesione poza okresem kwalifikowalności; (ii) wydatki niekwalifikowalne na mocy przepisów krajowych (art. 56 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006); (iii) inne wydatki niezgłoszone do współfinansowania. Uwaga: Termin rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków jest tożsamy z datą otrzymania przez Komisję projektu programu operacyjnego lub z dniem 1 stycznia 2007 r., w zależności od tego, która z tych dat będzie wcześniejsza.
- (2) Nieprzewidziane wydatki nie powinny przekraczać 10 % całkowitych kosztów inwestycji po odjęciu nieprzewidzianych wydatków. Wymienione nieprzewidziane wydatki mogą być zawarte w całkowitych kosztach kwalifikowalnych stosowanych do celów obliczenia planowanego wkładu funduszy – Sekcja H.2.
- (3) W stosownych przypadkach można wykorzystać dostosowanie cen w celu pokrycia przewidywanej inflacji, jeżeli wartość kosztów kwalifikowalnych wyrażona jest w cenach stałych.
- (4) Proszę podać powody, w przypadku, gdy VAT jest uważany za koszty kwalifikowalne.
- (5) Całkowity koszt musi obejmować wszystkie koszty poniesione w związku z projektem, od etapu planowania po etap nadzoru oraz musi obejmować VAT nawet wówczas, gdy VAT uważany jest za koszty niekwalifikowane.

H.2 Całkowite planowane zasoby i planowany wkład z funduszy

Deficyt finansowania został już przedstawiony w sekcji E.1.2. Należy go zastosować do kosztów kwalifikowalnych w celu obliczenia „kwoty, do której stosowana jest stopa współfinansowania osi priorytetowej” (art. 41 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006). Następnie wynik jest mnożony przez stopę współfinansowania osi priorytetowej w celu ustalenia wkładu wspólnotowego.

H.2.1 Obliczenie wkładu wspólnotowego

	Wartość
1. Koszt kwalifikowalny (w euro, niedyskontowany) (Sekcja H.1.12(C))	56 570 982
2. Poziom deficytu finansowania (%), w stosownych przypadkach = (E.1.2.11)	100%
3. Kwota stanowiąca przedmiot decyzji, tj. „kwota, do której stosowana jest stopa współfinansowania osi priorytetowej” (art. 41 ust. 2) = (1) * (2)	56 570 982
Jeżeli pkt H.2.1.2 nie ma zastosowania, kwota stanowiąca przedmiot decyzji musi mieścić się w ramach maksymalnego wkładu publicznego zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy państwa.	
4. Stopa współfinansowania osi priorytetowej (%)	85%
5. Wkład wspólnotowy (w euro) = (3) * (4)	48 085 334

H.2.2 Źródła współfinansowania

Uwzględniając wyniki z obliczenia deficytu finansowania (jeśli dotyczy), całkowite koszty inwestycji projektu są pokrywane z następujących źródeł:

Źródło finansowania całkowitych kosztów inwestycji (w euro)					W tym (dla celów informacyjnych)
Całkowity koszt inwestycji [H.1.12.(A)]	Wkład wspólnotowy [H.2.1.5]	Krajowy wkład publiczny (lub równoważny)	Krajowy wkład prywatny	Inne źródła (określić)	Pożyczki EBI/EFI
(a)= (b)+(c)+(d) +(e)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)
56 711 281	48 085 334	8 625 947	0	0	0

H.2.3 Poświadczony wydatki

Czy wydatki na ten duży projekt zostały już poświadczony?

Tak ☐

Nie ☒

Jeżeli tak, proszę podać kwotę: ..... EUR.

H.3 Roczny plan finansowania wkładu wspólnotowego

Wkład wspólnotowy (H.2.1.5) jest przedstawiony poniżej w ujęciu procentowych rocznych zobowiązań w ramach programu.

	(w euro)						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
[FS/EFRR – określić] EFRR	123 306	594 855	756 741	13 076 992	24 333 962	9 199 478	123 306

I. ZGODNOŚĆ Z POLITYKAMI I PRAWEM WSPÓLNOTOWYM

W związku z art. 9 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 proszę przedstawić następujące informacje:

I.1 Inne źródła finansowania wspólnotowego

I.1.1 Czy złożono wniosek o pomoc z innego źródła wspólnotowego (budżet TEN-T, LIFE+, program ramowy B+R, inne źródło finansowania wspólnotowego) w odniesieniu do tego projektu?

Tak ☐

Nie ☒

Jeżeli tak, proszę podać szczegóły (odnośny instrument finansowy, numery identyfikacyjne, daty, wnioskowane kwoty dofinansowania, przyznane kwoty dofinansowania itd.):

Nie dotyczy

I.1.2 Czy dany projekt stanowi uzupełnienie innego projektu finansowanego lub który ma być finansowany, w ramach EFRR, EFS, Funduszu Spójności, budżetu TEN-T, innych źródeł finansowania wspólnotowego?

Tak ☐

Nie ☒

Jeżeli tak, proszę podać szczegóły (odnośny instrument finansowy, numery identyfikacyjne, daty, wnioskowane kwoty dofinansowania, przyznane kwoty dofinansowania itd.):

Nie dotyczy

I.1.3 Czy złożono wniosek o udzielenie pożyczki lub wsparcie kapitału własnego przez EBI/EFI w odniesieniu do tego projektu?

Tak ☐

Nie ☒

Jeżeli tak, proszę podać szczegóły (odnośny instrument finansowy, numery identyfikacyjne, daty, wnioskowane kwoty dofinansowania, przyznane kwoty dofinansowania itd.):

Nie dotyczy

I.1.4 Czy złożono wniosek o pomoc z innego źródła wspólnotowego (włącznie z EFRR, EFS, Funduszem Spójności, EBI, EFI, innymi źródłami finansowania wspólnotowego) w odniesieniu do wcześniejszego etapu tego projektu (włączając etapy studium wykonalności i przygotowawczy)?

Tak ☐

Nie ☒

Jeżeli tak, proszę podać szczegóły (odnośny instrument finansowy, numery identyfikacyjne, daty, wnioskowane kwoty dofinansowania, przyznane kwoty dofinansowania itd.):

Nie dotyczy

I.2 Czy projekt podlega procedurze prawnej w zakresie niezgodności z prawem wspólnotowym?

Tak ☐

Nie ☒

W przypadku odpowiedzi twierdzącej, należy podać szczegóły:

Nie dotyczy

I.3 Działania promocyjne

Podać szczegóły dotyczące proponowanych działań promocyjnych na rzecz upowszechnienia informacji o pomocy wspólnotowej (na przykład rodzaj instrumentów upowszechniania informacji, krótki opis, szacowane koszty, czas trwania itd.):

Kampania informacyjno-promocyjna w projekcie prowadzona będzie z uwzględnieniem wytycznych krajowych i europejskich dotyczących informacji i promocji projektów współfinansowanych ze środków unijnych w okresie programowania 2007-2013. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z 8 grudnia 2006r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonywania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące EFRR, EFS oraz FS oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie EFRR, oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także Wytycznymi Instytucji Zarządzającej w zakresie promocji projektów współfinansowanych ze środków UE Wnioskodawca zobowiązuje się do bieżącego informowania społeczeństwa o fakcie dofinansowania projektu ze środków RPO WŚL. Beneficjent zgodnie z zapisami art.8 Rozporządzenia WE 1828/2006 oraz Wytycznych Instytucji Zarządzającej RPO WS na lata 2007-2013 dla Beneficjentów w zakresie informacji i promocji, niezwłocznie po rozpoczęciu prac budowlanych, umieści tablicę informacyjną w miejscu realizacji projektu, celu poinformowania opinii publicznej o dofinansowaniu prowadzonej inwestycji ze środków unijnych. Po zakończeniu projektu Wnioskodawca umieści tablicę pamiątkową informującą, której celem będzie pozostawienie trwałej informacji o wsparciu inwestycji ze środków unijnych. Dodatkowo Wnioskodawca zobowiązuje się do umieszczenia informacji o współfinansowaniu projektu ze środków UE na swojej stronie internetowej. Dodatkowym narzędziem promocyjnym będzie umieszczanie logo Unii Europejskiej i RPO WŚ na wszelkich publikacjach dotyczących realizacji projektu. Korespondencja prowadzona w sprawach projektu będzie opatrzone logo UE i RPO WŚ a także informacją, że projekt współfinansowany jest ze środków pochodzących z funduszy unijnych.

Wszystkie działania przewidziane w ramach polityki informacji i promocji projektu mają na celu informowanie społeczeństwa, w tym przede wszystkim poszczególnych grup odbiorców projektu, o wkładzie finansowym w realizację projektu ze strony Unii Europejskiej. Ponadto działania te służyć będą promocji samego projektu jako zintegrowanej oferty dla grup odbiorców.

Działania promocyjne będą uwzględniały kontekst turystyczny regionu i regionów sąsiadujących z Górnym

Śląskiem, w tym takich ośrodków jak Kraków, i kraje graniczące od południa z Polską.

Cel 1: Informowanie o dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej.

Realizacja celu 1 przyczyni się do:

- pogłębienia wiedzy społeczeństwa na temat wsparcia inwestycji w Polsce ze środków Unii Europejskiej;
- podniesienia świadomości społecznej na temat finansowych korzyści Polski z członkostwa w Unii Europejskiej;
- promocji logo unijnego;

Cel 2: Promowanie obiektu oraz jego oferty:

Realizacja celu 2 przyczyni się do:

- promocji marki Muzeum Śląskiego w Katowicach;
- promocji nowoczesnej oferty muzeum;
- pogłębienia wiedzy na temat historii i kultury Śląska;
- wypromowania nowego produktu turystycznego;
- zwiększenia ilości turystów w regionie (w tym osób zwiedzających Muzeum Śląskie);
- aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych (dostępność, specjalna oferta kulturalna).

Grupy docelowe

Grupy docelowe działań promocyjno-informacyjnych to:

1. Odbiorcy Projektu:

- międzynarodowe środowiska naukowo-badawcze ze szczególnym uwzględnieniem osób zajmujących się sztuką, kulturą regionalną, historycy, historycy sztuki, turyści krajowi i zagraniczni (w tym osoby niepełnosprawne);
- dzieci i młodzież (w tym osoby niepełnosprawne);
- społeczność lokalna i regionalna (w tym mieszkańcy Katowic i konurbacji górnośląskiej).

2. Media

3. Przemysł kulturowy: przedsiębiorcy branż turystyczno-kulturalnych, tj. przedsiębiorcy „przemysłu kultury”, przedsiębiorcy „przemysłu czasu wolnego”

Metody realizacji działań promocyjno-informacyjnych podzielono na trzy grupy zgodnie z podziałem grup docelowych tych działań. Wynika to z faktu, iż informacja przekazywana do określonych grup jest uwarunkowana potencjalnym odbiorem przez daną grupę. Dlatego też metody realizacji działań informacyjno-promocyjnych to:

1. przekaz informacyjny do mediów;
2. przekaz informacyjny do grup odbiorców projektu;
3. przekaz informacyjny do szerokiej grupy odbiorców działań informacyjno-promocyjnych.

Metody te zostaną zrealizowane poprzez następujące środki przekazu:

- Opracowanie i rozprowadzenie bezpłatnych folderów oraz ulotek informacyjnych o nowym budynku muzeum oraz działaniach w nim planowanych, ze wskazaniem źródeł finansowania inwestycji;
- Przeprowadzenie zewnętrznych kampanii informacyjnych w 6 miastach Polski (proponowane miasta: Wrocław, Kraków, Poznań, Łódź, Warszawa, Katowice), w 2011r. i w 2012r. na inaugurację nowego budynku; w każdej kampanii będzie wykorzystanych ok. 70 nośników zewnętrznych B12 lub podobnych;
- Przygotowanie i emisja spotów radiowych i telewizyjnych na etapie kończenia inwestycji i przygotowywania wejścia publiczności do obiektu: koniec 2011 – kwiecień 2012;
- Publikacje w prasie lokalnej, informujące o postępie realizacji inwestycji, planowanym otwarciu i ofercie muzeum.

Kampania zostanie przeprowadzona przez zespół własny muzeum, na okres promocji wspierany przez zakup usług na zewnątrz.

Na działania promocyjne przewidziano kwotę 250 000 zł, która pokryje koszty opracowania projektów graficznych, druk folderów oraz ulotek, nagranie i emisję spotów informacyjnych, opracowanie, wydruk i ekspozycja plakatów oraz wynajęcie billboardów do kampanii zewnętrznej. Koszty wykonania, montażu i konserwacji tablic informacyjnej i pamiątkowej, plaketek informacyjnych będą po stronie wykonawcy robót budowlanych.

I.4 **Udział inicjatywy JASPERS w przygotowaniu projektu**

I.4.1 *Czy pomoc techniczna w ramach JASPERS przyczyniła się do realizacji jakiegokolwiek etapu przygotowania tego projektu?*

Tak ☒

Nie ☐

I.4.2 *Opisać elementy projektu, w które wkład miała inicjatywa JASPERS (np. zgodność z wymogami w dziedzinie ochrony środowiska, zamówienia publiczne, przegląd opisu technicznego).*

Eksperti JASPERS byli zaangażowani w proces uzyskania decyzji środowiskowej, skonsultowali studium wykonalności na etapie oceny formalnej projektu. Ich uwagi zostały uwzględnione w zweryfikowanej wersji dokumentacji.

I.4.3 *Jakie są główne wnioski i zalecenia stanowiące wkład inicjatywy JASPERS oraz czy zostały one uwzględnione podczas finalizacji projektu?*

Główne uwagi ekspertów JASPERS dotyczyły wyeksponowania bądź bardziej szczegółowego opisanie tych aspektów projektu, które są szczególnie istotne w procesie oceny przez Komisję Europejską, a mogą być nie w pełni czytelne dla osób nieznających lokalnych uwarunkowań, m.in. kwestii pomocy publicznej oraz dużej atrakcyjności terenu pokopalnianego, na którym stanie nowa siedziba muzeum. Eksperti wizytujący muzeum oraz teren planowanej inwestycji, po zapoznaniu się charakterem działalności muzeum oraz planami rozszerzenia jego działalności w nowym miejscu uznali, że nie ma zagrożenia wystąpienia pomocy publicznej w projekcie oraz że lokalizacja nowej siedziby będzie dodatkowym atutem muzeum dokumentującego historię Śląska oraz dziedzictwo postindustrialne. Eksperti przekazali również wskazówki o zużyciu mediów w porównywalnych obiektach. Wszystkie uwagi zostały uwzględnione w ostatecznej wersji dokumentacji.

I.5 **Zamówienia publiczne**

Jeżeli zamówienia zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, proszę podać numery identyfikacyjne.

Zamówienie	Data	Nr identyfikacyjny
Konkurs na wykonanie koncepcji architektonicznej Głównego Gmachu Muzeum Śląskiego w Katowicach	30/10/2006	2006/S 211-226159
Pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu wg zasad FIDIC oraz wymogów RPO dla zadania „Budowa Nowej Siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach”	17/12/2007	2007/S 246-300144

J. **POTWIERDZENIE RZETELNOŚCI DANYCH**

Potwierdzam, że przedstawione w niniejszym formularzu informacje są dokładne i prawidłowe.

Nazwisko:

.....Podpis:

.....Organ:

.....

(Instytucja zarządzająca)

Data: .....

Dodatek I

DEKLARACJA ORGANU ODPOWIEDZIALNEGO ZA MONITOROWANIE
OBSZARÓW NATURA 2000

Organ odpowiedzialny.....

Po zbadaniu wniosku dotyczącego projektu.....

który ma być zlokalizowany w.....

oświadcza, że projekt nie wywrze istotnego wpływu na obszar Natura 2000 z następujących powodów:

W związku z tym przeprowadzenie odpowiedniej oceny wymaganej na mocy art. 6 ust. 3 nie zostało uznane za niezbędne.

W załączniku znajduje się mapa w skali 1:100 000 (lub w skali najbardziej zbliżonej do wymienionej) ze wskazaniem lokalizacji projektu oraz przedmiotowego obszaru Natura 2000, jeżeli taki istnieje.

Data (dd/mm/rrrr): .....

Podpis: .....

Nazwisko: .....

Stanowisko: .....

Organ: .....
(Organ odpowiedzialny za monitorowanie obszarów Natura 2000)

Pieczęć urzędowa:

ANEKS DO WNIOSKU O POTWIERDZENIE WKŁADU

FINANSOWEGO

Tytuł projektu: Budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach

Beneficjent: Muzeum Śląskie w Katowicach, al. W. Korfantego 3, 40-005 Katowice

Uzupełnienie punktu G.1

Źródłowym przepisem całego systemu prawnego w zakresie pomocy publicznej jest art. 87 ust. 1 TWE, który stanowi co następuje: Z wyjątkiem sytuacji opisanych w niniejszym traktacie, wszelka pomoc udzielona przez Państwo Członkowskie lub z użyciem zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub może zakłócić konkurencję poprzez faworyzowanie określonych podmiotów lub wytwarzania określonych dóbr, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem, o ile wpływa na handel między Państwami Członkowskimi.

Wykładnia tego przepisu była wielokrotnie dokonywana, w różnych aspektach i przez różne organy stosujące TWE, w szczególności przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości oraz Komisję Europejską. Zgodnie z ugruntowaną wykładnią, pomocą publiczną jest transfer zasobów przypisywany władzy publicznej, o ile spełnione są łącznie następujące warunki:

1. transfer ten skutkuje przysporzeniem na rzecz określonego podmiotu, na warunkach korzystniejszych niż rynkowe,
2. transfer ten jest selektywny – uprzywilejowuje określone podmioty lub wytwarzanie określonych dóbr,
3. w efekcie tego transferu występuje lub może wystąpić zakłócenie konkurencji,
4. transfer ten wpływa na wymianę gospodarczą między krajami członkowskimi.

Niewątpliwym jest, iż nastąpi transfer zasobów przypisywanych władzy publicznej na podstawie decyzji władzy publicznej tj. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Transfer ten przybierze formę bezzwrotnej dotacji. Zasoby finansowe budżetu jednostki samorządu terytorialnego stanowią bezsprzecznie zasoby publiczne w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE i w celu określenia czy mamy do czynienia z pomocą publiczną należy przeanalizować poszczególne przesłanki jej wystąpienia.

Przesłanka 1 – transfer ten skutkuje przysporzeniem na rzecz określonego podmiotu, na warunkach korzystniejszych niż rynkowe.

Przysporzenie nastąpi na rzecz Muzeum Śląskiego i będzie mieć charakter przysporzenia korzystniejszego niż rynkowe, gdyż będzie to bezzwrotna dotacja. Zatem pierwsza przesłanka jest spełniona.

Przesłanka 2 – transfer ten jest selektywny tzn. uprzywilejowuje określone podmioty lub wytwarzanie określonych dóbr.

Transfer ma charakter selektywny, gdyż przyznanie dofinansowania dotyczy niewielu podmiotów. Środek jest selektywny, ponieważ wspiera jedynie właścicieli lub posiadaczy obiektów, które mają znaczenie dla kultury i jako taki zapewnia korzyść gospodarczą podmiotom korzystającym z tego rodzaju budynków i nieruchomości. Druga przesłanka również jest spełniona.

Przesłanka 3 – w efekcie tego transferu występuje lub może wystąpić zakłócenie konkurencji.

Przesłanka nie jest spełniona, gdyż nie wystąpi zakłócenie konkurencji. Rynek, na którym muzeum prowadzi swoją działalność statutową, nie jest rynkiem kierowanym zasadami konkurencji właściwymi innym dziedzinom gospodarki, a infrastruktura służąca działalności komercyjnej będzie udostępniana na warunkach rynkowych, zgodnie z regulacjami Prawa zamówień publicznych.

Muzeum Śląskie gromadzi, przechowuje, konserwuje, udostępnia i upowszechnia dobra kultury w zakresie sztuki polskiej i obcej, etnografii, archeologii, historii oraz scenografii

polskiej, prowadzi badania naukowe i działalność edukacyjną w zakresie wymienionych dyscyplin. Podstawowa działalność muzeów, w rozumieniu ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. Nr 13, poz. 123 z późn. zm.), nie jest działalnością wykonywaną w warunkach konkurencji. Instytucje te z zasady nie konkurują między sobą o „klientów”. Rozumowanie takie KE potwierdziła w decyzji w sprawie N 5/2005 Danish scheme for tax reduction of donations to cultural institutions.

Powierzchnie konferencyjne służyć będą przede wszystkim prowadzeniu statutowej działalności Muzeum i tylko okazjonalnie, w czasie kiedy nie będą używane dla tej działalności, udostępniane będą podmiotom zewnętrznym na zasadach rynkowych. Beneficjent **nie będzie powodował zakłócenia konkurencji na rynku usług konferencyjnych.**

Zaplecze gastronomiczne, które stało się normą w tego typu obiektach, jest szczególnie istotne przy tak dużym planowanym poszerzeniu oferty kulturalnej muzeum, gdyż możliwość wypicia kawy czy zjedzenia posiłku w trakcie bądź bezpośrednio po zwiedzaniu wystaw, może decydować o wyborze trasy zwiedzania i ilości obejrzanych wystaw. Jest to również niezbędny element przy organizacji konferencji oraz dłuższych warsztatów, poprzez które muzeum realizuje swoje cele statutowe. Z tego powodu w nowym gmachu muzeum przewidziano powierzchnię restauracyjną. **Zostanie ona udostępniona podmiotowi wyłoniemu w drodze otwartego przetargu, z zachowaniem zasady równego dostępu dla wszystkich zainteresowanych.**

Jeśli udostępnienie mienia następuje w ramach otwartego postępowania przetargowego, to z definicji transfer zasobów został dokonany na warunkach rynkowych.

Zyski z wynajmu powierzchni konferencyjnej i restauracyjnej będą w całości wykorzystane na sfinansowanie działalności statutowej, do czego obliguje Beneficjenta ustawa o muzeach.

Przesłanka 4 – transfer ten wpływa na wymianę gospodarczą między krajami członkowskimi

Projekt jest skierowany w pierwszym rzędzie do mieszkańców regionu, w drugim do osób które mieszkały w nim w przeszłości lub wywodzą z niego swoje korzenie, oraz do wszystkich osób zainteresowanych tym regionem. Ponadto, jak wykazano powyżej,

dofinansowanie projektów dotyczących działalności kulturalnej wykonywanej przez instytucje kultury, nie prowadzące działalności w warunkach konkurencji, nie stanowi pomocy publicznej. Jedynie odbiorcy oferty kulturalnej mogą być osobami spoza regionu i kraju.

Odbiorcami oferty komercyjnej, świadczonej za pomocą dofinansowanej infrastruktury (najemcy powierzchni konferencyjnej i restauracyjnej) będą podmioty działające na rynku lokalnym, podobnie jak i ich klienci; **skala i charakter tej działalności wyklucza wpływ na transfer pomiędzy krajami członkowskimi.**

Podsumowując: test pomocy wypada negatywnie – przyznana Muzeum Śląskiemu pomoc nie będzie stanowiła pomocy publicznej z uwagi na brak spełnienia przesłanki konkurencyjności w warunkach jednolitego rynku (przesłanka nr 3 i 4).